

Memo

Aan	Het Ministerie van Financiën
Van	Stichting Autoriteit Financiële Markten
Datum	21 april 2017
Referentie	JnSt-17042670
Pagina	1 van 3
Betreft	Consultatie Besluit implementatie richtlijn markten voor financiële instrumenten 2014

De AFM heeft met aandacht kennis genomen van het Besluit implementatie richtlijn markten voor financiële instrumenten 2014 (het Besluit) en maakt graag gebruik van de mogelijkheid om via de internet consultatie te reageren. Met het Besluit ziet de AFM dat de richtlijn markten voor financiële instrumenten en de relevante level 2 regelgeving (MiFID II) grotendeels op adequate wijze in Nederlandse regelgeving wordt verankerd. Daarnaast heeft de AFM geconstateerd dat er nog een aantal artikelen onvolledig zijn of onjuistheden bevatten en heeft de AFM een aantal suggesties ten behoeve van de algehele consistentie. In bijlage 1 van dit memo staan onze opmerkingen per artikel weergegeven. Verderop in bijlage 2 staan opmerkingen die van meer tekstuele aard zijn.

In dit memo willen wij graag kort enkele bevindingen van de AFM uitlichten. Wij sluiten af met een verzoek voor een delegatiegrondslag die het uitvoeren van onze toezichttaak ten aanzien van het ontvangen van klachten van beleggingsondernemingen mogelijk maakt.

Algemene opmerkingen

In het Besluit wordt niet altijd goed aangesloten op de ESMA richtsnoeren. Ook zien we dat bepaalde elementen uit de gedelegeerde verordening zijn geïmplementeerd door dynamische verwijzing. Dit, terwijl de gedelegeerde verordening MiFID II directe werking heeft. Het is de AFM niet duidelijk waarom ervoor is gekozen bepaalde elementen van de gedelegeerde verordening toch te implementeren. Ten slotte valt het de AFM op dat niet altijd één op één wordt aangesloten op de terminologie uit MiFID II (zie artikel 168ae BGfo en artikel 4e Bgm in het schema ter illustratie).

Artikel 32 en 32a BGfo

De AFM constateert in artikel 32 en 32a Besluit Gedragstoezicht financiële ondernemingen (BGfo) dat de volgende verplichting in artikel 24 lid 2, eerste alinea en laatste zin van de MiFID II richtlijn niet is geïmplementeerd in de Wft noch in het BGfo: ‘*en de beleggingsonderneming onderneemt redelijk stappen om ervoor te zorgen dat het financieel instrument wordt gedistribueerd aan de geïdentificeerde doelgroep.*’ Deze norm vormt de koppeling tussen de doelgroep en de verantwoordelijkheid van de ontwikkelaar richting de distributeur. Het zorgt ervoor dat de ontwikkelaar aan de distributeur voorschrijft via welke distributiestrategie het product gedistribueerd moet worden. MiFID II gaat op het punt van POG uit van maximum harmonisatie. Daarom is het van belang dat deze verplichting wordt geïmplementeerd in de Nederlandse regelgeving (al dan niet door dynamische verwijzing).

Artikel 32b BGfo

In artikel 32b BGfo wordt verwezen naar ‘*een beleggingsonderneming die niet zelf financiële instrumenten uitgeeft, ontwikkelt of samenstelt*’. Hiermee lijkt het alsof een ontwikkelaar die tevens de door haar ontwikkelde

Datum 21 april 2017
Ons kenmerk JnSt-17042670
Pagina 2 van 3

producten distribueert/verkoopt buiten de scope van dit artikel valt. Dit is niet in lijn met artikel 10 van de Gedelegeerde uitvoeringsrichtlijn MiFID II. De misvatting kan worden opgelost door de zinsnede ‘*die niet zelf financiële instrumenten uitgeeft, ontwikkelt of samenstelt*’ uit het artikel te schrappen. Artikel 32b BGfo is dan gericht aan alle beleggingsondernemingen die (tevens) als distributeurs kwalificeren, ongeacht of zij zelf de financiële instrumenten ontwikkelen.

Verder valt het de AFM op dat de POG regels uit artikel 10 van de Gedelegeerde uitvoeringsrichtlijn die van toepassing zijn op een ‘*distributeur*’ niet volledig zijn geïmplementeerd. In tegenstelling tot artikel 32a BGfo is in artikel 32b BGfo helaas geen gebruik gemaakt van het dynamisch verwijzen. Omwille van een volledig en juiste implementatie van deze (gedetailleerde) regels moet ook in dit artikel gebruik worden gemaakt van de dynamische verwijzing naar het desbetreffende artikel uit de Gedelegeerde uitvoeringsrichtlijn. Indien hiervoor niet wordt gekozen moeten de elementen uit bijlage 1 nog geïmplementeerd worden in artikel 32b BGfo.

Artikel 5a BGfo en Nota van Toelichting

In artikel 5a is een delegatiegrondslag opgenomen voor het stellen van nadere regels met betrekking tot vakbekwaamheid van de relevante personen. In de Nota van Toelichting is vermeld dat bij ministeriële regeling ‘*criteria*’ worden gesteld waaraan werknemers moeten voldoen om vakbekwaam te zijn en dat aangesloten wordt bij de ‘*criteria*’ die in de ESMA Richtsnoeren ter beoordeling van kennis en bekwaamheid zijn opgenomen. Dit artikel dient de grondslag te bevatten voor het stellen van nadere regels met betrekking tot alle relevante elementen uit de ESMA Richtsnoeren en niet alleen de criteria voor beoordeling van de kennis en bekwaamheid zoals deze in de richtsnoeren 17 en 18 zijn neergelegd. Een dergelijke formulering kan zorgen voor onduidelijkheid in de markt omdat dit ten onrechte de indruk kan wekken dat er meer belang gehecht wordt aan de ‘*criteria*’ dan aan overige elementen uit de ESMA Richtsnoeren. Daarnaast geldt dat in het kader van rechtszekerheid en ‘vindbaarheid’ voor marktpartijen het de voorkeur heeft alle nadere regels m.b.t. vakbekwaamheid op een centrale plek te regelen. De AFM stelt daarom voor om in de Nota van Toelichting (zowel in de algemene toelichting als de artikelsgewijze toelichting) tevens te verwijzen naar de overige (organisatorische), eisen en verplichtingen uit de ESMA Richtsnoeren waarbij wordt aangesloten in de ministeriële regeling.¹

Besluit uitvoering EU-verordeningen financiële markten

De AFM wil ook graag aandacht vragen voor een opmerking bij het Besluit uitvoering EU-verordeningen financiële markten. Het is van belang dat de AFM wordt aangewezen als bevoegde autoriteit voor de toezicht op de naleving van de gedelegeerde verordeningen zodat lasten en boetes bij overtreding kunnen worden opgelegd. Hiertoe moeten de relevante gedelegeerde verordeningen of specifieke bepalingen daaruit worden opgenomen in bijlage 1 en 2 van het Besluit uitvoering EU-verordeningen financiële markten.

¹ De AFM kan zich voorstellen dat richtsnoer 20 uit de ESMA richtsnoeren minder goed aansluit bij artikel 5a BGfo. Aangezien wij de voorkeur geven aan het verwijzen naar alle relevante eisen voor vakbekwaamheid geven wij in overweging ook een delegatiegrondslag op te nemen in artikel 29b BGfo voor het stellen van nadere regels m.b.t. de organisatorische in het kader van vakbekwaamheid.

Datum 21 april 2017
Ons kenmerk JnSt-17042670
Pagina 3 van 3

Delegatiegrondslag voor informatieverstrekking over klachten

Ten slotte wil de AFM in dit memo haar wens kenbaar maken voor een delegatiegrondslag in het BGfo om artikel 26 lid 6 uit de Gedelegeerde verordening nader uit te werken in de Nadere regeling gedragstoezicht financiële ondernemingen Wft (Nrgfo).

Op grond van de norm uit het genoemde artikel moeten beleggingsondernemingen de toezichthouder informatie verstrekken over klachten en klachtenbehandeling. Om adequaat toezicht op dit artikel te houden en om de ontvangen informatie efficiënt en effectief in het toezicht te gebruiken moet volgens de AFM worden vastgelegd op welke wijze beleggingsondernemingen de informatie aan de AFM moeten verstrekken. Ook om de onderlinge vergelijkbaarheid en analyseerbaarheid van de informatie vergroten.

Om bovenstaande te bewerkstelligen wil de AFM in het Nrgfo vastleggen dat de informatie tweemaal per jaar moet worden aangeleverd middels een (uniform) door de AFM voorgeschreven format. Daarnaast wil de AFM dit bewerkstelligen door een definitie van de term ‘klacht’ ten behoeve van het aanleveren van de informatie in het Nrgfo op te nemen. Hiermee worden misverstanden over de reikwijdte beperkt. De AFM stelt de volgende definitie voor: *‘Klacht: Elke uiting van ongenoegen gericht aan een beleggingsonderneming door een persoon (zowel natuurlijk persoon als rechtspersoon) die betrekking heeft op een financieel instrument, een verleende beleggingsdienst, een verrichte beleggingsactiviteit en/of nevendienst als bedoeld in artikel 1:1Wft.’*

De AFM is graag bereid nadere toelichting te verschaffen over onze standpunten, commentaren en aanbevelingen.

BIJLAGE 1

NB 'Gedelegeerde uitvoeringsrichtlijn / verordening markten voor financiële instrumenten 2014' is afgekort met 'Gedelegeerde uitvoeringsrichtlijn / verordening'.

Artikel	Probleem & onderbouwing	Suggestie voor oplossing
Opmerkingen ten aanzien van Artikel I - Besluit Gedragtoezicht financiële ondernemingen Wft		
Opschrift paragraaf 2.1	In het opschrift van paragraaf 2.1 wordt verwezen naar het derde en vierde lid van artikel 4:9 Wft. Het derde lid is geen delegatiegrondslag.	De verwijzing naar het derde lid van artikel 4:9 Wft dient volgens de AFM te worden verwijderd (zie tekstsuggestie in de bijlage).
5a BGfo	In artikel 5a is een delegatiegrondslag opgenomen voor het stellen van nadere regels met betrekking tot vakbekwaamheid van de relevante personen. In de Nota van Toelichting is vermeld dat bij ministeriele regeling ' <i>criteria</i> ' worden gesteld waaraan werknemers moeten voldoen om vakbekwaam te zijn en dat aangesloten wordt bij de ' <i>criteria</i> ' die in de ESMA Richtsnoeren ter beoordeling van kennis en bekwaamheid zijn opgenomen. Dit artikel dient de grondslag te bevatten voor het stellen van nadere regels met betrekking tot alle relevante elementen uit de ESMA Richtsnoeren en niet alleen de criteria voor beoordeling van de kennis en bekwaamheid zoals deze in de richtsnoeren 17 en 18 zijn neergelegd. Door in de toelichting alleen naar de ' <i>criteria</i> ' te verwijzen lijkt de scope van het artikel beperkt te zijn tot de criteria onder de punten 17 en 18 van de ESMA Richtsnoeren. De overige elementen uit de ESMA Richtsnoeren zijn echter even belangrijk voor borging van de	De AFM stelt voor om in de Nota van Toelichting (zowel in de algemene toelichting als de artikelsgewijze toelichting) tevens te verwijzen naar de overige (organisatorische), eisen en verplichtingen uit de ESMA Richtsnoeren waarbij wordt aangesloten in de ministeriële regeling. De AFM kan zich voorstellen dat richtsnoer 20 uit de ESMA richtsnoeren minder goed aansluit bij artikel 5a BGfo. Aangezien wij de voorkeur geven aan het verwijzen naar alle relevante eisen voor vakbekwaamheid geven wij in overweging ook een delegatiegrondslag op te nemen in artikel 29b BGfo voor het stellen van nadere regels m.b.t. de organisatorische in het kader van vakbekwaamheid.

	<p>vakbekwaamheid van de relevante personen. De uitwerking van nadere regels dient derhalve op alle relevante elementen uit de ESMA richtsnoeren te zien. Hiermee kan voorkomen worden dat onduidelijkheid in de markt ontstaat. In de zin dat de suggestie gewekt kan worden dat er ten onrechte meer belang gehecht wordt aan de <i>'criteria'</i> dan aan overige elementen uit de ESMA Richtsnoeren. Daarnaast geldt dat in het kader van rechtszekerheid en 'vindbaarheid' voor marktpartijen het de voorkeur heeft alle nadere regels m.b.t. vakbekwaamheid op een centrale plek te regelen.</p>	
Opschrift paragraaf 2.3	<p>Als gevolg van de wijziging van artikel 4:9 Wft klopt het opschrift van paragraaf 2.3 niet langer.</p>	<p>De AFM stelt voor om in het opschrift in plaats van het <i>'derde lid'</i> te verwijzen naar het <i>'vierde lid'</i> van artikel 4:9 Wft (zie tekstsuggestie in de bijlage).</p>
29b BGfo <i>Bedrijfsvoering</i> (vakbekwaamheid)	<p>In dit artikel is een organisatorische eis uit de ESMA richtsnoeren voor de beoordeling van de kennis en bekwaamheid opgenomen (Richtsnoer 19). De AFM vraagt zich af of waarom in dit artikel alleen deze organisatorische eis uit de ESMA Richtsnoeren is opgenomen.</p>	<p>De AFM geeft in overweging om in de Nota van Toelichting op te nemen waarom in dit artikel deze eis uit de ESMA Richtsnoeren is opgenomen en andere organisatorische eisen niet.</p>
29.0a BGfo	<p>1. Uit de toelichting blijkt dat met dit artikel is beoogd de artikelen 31e tot en met 31g BGfo niet van toepassing te verklaren. In het concept-artikel wordt echter verwezen naar de artikelen 31e tot en met 31f.</p>	<p>1. '31f' in het artikel moet worden vervangen door '31g' (zie tekstsuggestie in de bijlage).</p> <p>2. De AFM stelt voor om dit artikel te schrappen nu reeds uit artikel 1:19 Wft volgt dat artikel 4:9.0a Wft (inclusief de</p>

	<p>2. De in dit artikel genoemde bepalingen vormen een uitwerking van artikel 4:9.0a Wft (thans 4:9b Wft). In artikel 1:19 Wft wordt opgenomen welke artikelen uit de Wft van toepassing zijn op beheerders van een beleggingsinstelling of een icbe die een activiteit verrichten of een dienst verlenen als bedoeld in artikel 2:67a, tweede lid, Wft of artikel 2:69c, tweede lid, Wft. Artikel 4:9.0a Wft wordt niet genoemd in artikel 1:19 Wft. De AFM vraagt zich af of het nodig is om dit artikel in het BGfo op te nemen.</p>	<p>uitwerking ervan in de lagere regelgeving) niet van toepassing is op de hier bedoelde beheerders. Mocht het artikel worden geschrapt dan moet de artikelsgewijze toelichting op het artikel op pagina's 63-64 ook worden verwijderd.</p>
31 BGfo	<p>De toelichting op dit artikel kan de suggestie wekken dat artikel 4:9, derde lid, Wft niet op beheerders van beleggingsinstellingen en icbe's van toepassing is.</p>	<p>In de artikelsgewijze toelichting op dit artikel kan voor alle duidelijkheid worden opgenomen dat artikel 4:9, derde lid, Wft op grond van artikel 1:19 Wft van toepassing is op beheerders van beleggingsdiensten en icbe's die toestemming hebben van de AFM om bepaalde beleggingsdiensten te verlenen.</p>
31i BGfo	<p>In de artikelsgewijze toelichting is opgenomen dat: <i>'De in de artikelen 63, 64 en 65 van MiFID II opgenomen organisatorische eisen[...]</i>'. Artikel 63 bevat geen organisatorische vereisten, maar stelt eisen aan leidinggevendenden. Verder is daarin opgenomen: <i>'organisatorische eisen [...] worden nader uitgewerkt in hoofdstuk II van de Verordening [...]</i>', . Hoofdstuk III van de gedelegeerde verordening bevat ook organisatorische vereisten.</p>	<p>Het voorstel van de AFM is om de tekst in de toelichting te wijzigen in: <i>'De in de artikelen 64, 65 en 66 van MiFID II opgenomen organisatorische eisen die gelden voor de bedrijfsvoering van de verschillende categorieën van datarapporteringsdienstverleners (APA's, CTP's en ARM's) worden nader uitgewerkt in hoofdstuk II en III van de Verordening (EU).'</i>' (zie tekstsuggestie in de bijlage).</p>
32 en 32a BGfo (POG)	<p>1. De AFM moet constateren dat een deel van de <i>productgovernance regels</i> (POG regels) uit MiFID II, level 1, niet</p>	<p>1. MiFID II gaat op het punt van POG uit van maximum harmonisatie en deze verplichting moet daarom nog</p>

<p>– ontwikkelaar) r)</p>	<p>is geïmplementeerd in de Wft of het BGfo. Het gaat hier om artikel 24 lid 2, eerste alinea en laatste zin: <i>‘en de beleggingsonderneming onderneemt redelijk stappen om ervoor te zorgen dat het financieel instrument wordt gedistribueerd aan de geïdentificeerde doelgroep.’</i> Deze norm vormt de koppeling tussen de doelgroep en de verantwoordelijkheid van de ontwikkelaar richting de distributeur. Deze norm zorgt ervoor dat de ontwikkelaar aan de distributeur voorschrijft via welke distributiestrategie het product dient te worden gedistribueerd.</p> <p>2. Als gevolg van de implementatie van de POG regels die uit MiFID II, level 1, (artikelen 24(2) en 16(3) MiFID II) voortvloeien in het bestaande artikel 32 BGfo, ontstaat er onnodig overlap tussen de regels voor de ontwikkelaars in artikel 32 BGfo en het voorgestelde artikel 32a BGfo. De AFM vraagt zich af of de POG regels uit MiFID II op deze wijze juist en volledig worden geïmplementeerd. In artikel 32 BGfo zijn namelijk verplichtingen opgenomen die in de kern (maar niet helemaal) overeenkomen met de verplichtingen uit artikel 9 van de gedelegeerde uitvoeringsrichtlijn die op de ontwikkelaar van toepassing zijn, wat mogelijk strijd oplevert met de maximum harmonisatie.</p>	<p>worden geïmplementeerd in de Nederlandse regelgeving, al dan niet door dynamische verwijzing.</p> <p>2. De AFM ziet graag dat de POG regels uit MiFID II, level 1, voor beleggingsondernemingen die een financieel instrument ontwikkelen voor verkoop aan cliënten als bedoeld in de artikelen 24(2) en 16(3) MiFID II in een separaat artikel worden geïmplementeerd. Hierbij kan eventueel gebruikt worden gemaakt van dynamisch verwijzen naar de artikelen 16 lid 3 MiFID II en 24 lid 2 MiFID II.</p> <p>3. AFM stelt voor om de hiernaast aangehaalde zin uit overweging 15 van de gedelegeerde uitvoeringsrichtlijn op te nemen in de artikelsgewijze toelichting op pagina 68.</p> <p>4. De AFM is positief over het gebruik van een dynamische verwijzing in dit artikel en zou dit graag willen behouden in de definitieve BGfo tekst.</p>
-----------------------------------	---	--

	<p>3. Uit het artikel noch de toelichting erop blijkt dat ook bij <i>'when advising corporate issuers on the launch of new financial instruments'</i> sprake is van het ontwikkelen van een financieel instrument, terwijl dit wel het geval is. Dit staat immers in overweging 15 van de gedelegeerde uitvoeringsrichtlijn.</p> <p>4. Doordat er gebruik is gemaakt van dynamische verwijzing naar artikel 9 van de gedelegeerde richtlijn zijn de POG regels uit level 2 wat de AFM betreft goed geïmplementeerd.</p>	
32b BGfo	<p>1. In dit artikel wordt verwezen naar <i>'een beleggingsonderneming die niet zelf financiële instrumenten uitgeeft, ontwikkelt of samenstelt'</i>. Hiermee lijkt een ontwikkelaar die de door haar ontwikkelde financiële instrumenten tevens verkoopt/distribueert buiten de scope van dit artikel te vallen. Dit is echter niet de bedoeling. Artikel 10 lid 1, eerste alinea van de gedelegeerde uitvoeringsrichtlijn luidt – voor zover hier relevant – als volgt: <i>'De lidstaten verplichten beleggingsondernemingen in hun besluiten met betrekking tot het gamma van die financiële instrumenten die zijzelf of andere ondernemingen uitgeven of de diensten die zij cliënten wensen aan te bieden of aan te bevelen[...].'</i> De verplichtingen die in artikel 10 van de gedelegeerde uitvoeringsrichtlijn zijn</p>	<p>1. De AFM stelt voor om de zinsnede <i>'die niet zelf financiële instrumenten uitgeeft, ontwikkelt of samenstelt'</i> in artikel 32b, eerste lid, te schrappen (zie tekstsuggestie in de bijlage). Artikel 32b BGfo wordt dan gericht aan alle beleggingsondernemingen die (tevens) als distributeurs kwalificeren, ongeacht of zij zelf de financiële instrumenten ontwikkelen of niet.</p> <p>2. De AFM stelt voor om artikel 10 van de gedelegeerde uitvoeringsrichtlijn door middel van dynamische verwijzing in artikel 32b BGfo te implementeren. Dit, om te voorkomen dat er onduidelijkheden ontstaan over de regels die van toepassing zijn op distributeurs.</p>

opgenomen gelden dus niet alleen voor een distributeur die het product niet zelf heeft ontwikkeld maar ook voor een ontwikkelaar die haar eigen financiële instrumenten distribueert.

2. Niet alle eisen uit artikel 10 van de gedelegeerde uitvoeringsrichtlijn zijn geïmplementeerd in artikel 32b BGfo. Hieronder is weergegeven welke eisen uit artikel 10 nu nog ontbreken.
- artikel 10, tweede lid, eerste alinea, tweede volzin, van de gedelegeerde uitvoeringsrichtlijn ontbreekt in artikel 32b, eerste lid, BGfo;
 - de volgende zin in artikel 10, tweede lid, tweede alinea, van de gedelegeerde uitvoeringsrichtlijn ontbreekt in artikel 32b, derde lid, BGfo: *‘zodat deze producten worden gedistribueerd in overeenstemming met de behoeften, kenmerken en doelstellingen van de omschreven doelmarkt.’*
 - in artikel 32b, vierde lid, BGfo is de rol van compliance en het leidinggevend orgaan bij het toezicht op het proces zoals neergelegd in artikel 10 lid 6 en lid 8 van de gedelegeerde uitvoeringsrichtlijn niet volledig geïmplementeerd.

Indien desondanks wordt gekozen om geen gebruik te maken van het dynamisch verwijzen, ziet de AFM graag alle eisen en verplichtingen die nu nog ontbreken in artikel 32b BGfo terugkomen in artikel 32b BGfo (zie opsomming links hiernaast en verder ook tekstsuggestie in de bijlage). Verder stelt de AFM voor om in de artikelsgewijze toelichting op dit artikel op pagina 70 op te nemen dat de regels ook van toepassing zijn op een beleggingsonderneming die de door haar ontwikkelde financiële instrumenten verkoopt of aanbeveelt. Daarnaast kan voor alle duidelijkheid in de toelichting worden opgenomen dat de regels ook van toepassing zijn op beheerders van beleggingsinstellingen icb's die bepaalde beleggingsdiensten mogen verlenen (zie artikel 1:19 Wft).

<p>35 en 51b BGfo Record keeping</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. In artikel 35, derde en vierde lid, BGfo wordt telkens gesproken over <i>'de opgenomen gesprekken'</i>. Echter, uit artikel 16 lid 7 MiFID II volgt dat niet alleen de opgenomen gesprekken moeten worden bewaard, maar de gesprekken en alle overige bijgehouden gegevens als bedoeld in artikel 35, tweede lid, BGfo. 2. In artikel 51b, eerste lid, BGfo wordt gesproken over <i>'telefoongesprekken'</i>. In artikel 16 lid 7, vierde alinea wordt echter gesproken over <i>'telefonische communicatie of gesprekken tussen de beleggingsonderneming en haar cliënten'</i>. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. De AFM stelt voor om: <ul style="list-style-type: none"> - artikel 35, derde lid, BGfo als volgt te wijzigen: <i>'de opgenomen gesprekken en alle overige bijgehouden gegevens als bedoeld in het tweede lid'</i>; - artikel 35, vierde lid, BGfo als volgt te wijzigen: <i>'In afwijking van het derde lid kan de Autoriteit Financiële markten de beleggingsonderneming verzoeken de opgenomen gesprekken en alle overige bijgehouden gegevens, bedoeld in het tweede lid'</i>. 2. De AFM stelt voor om: <ul style="list-style-type: none"> - in artikel 51b, eerste lid, BGfo te verwijzen naar <i>'telefoongesprekken en rechtstreeks gevoerde gesprekken tussen de beleggingsonderneming en haar cliënten'</i>; en - in artikel 51b, tweede lid, BGfo te verwijzen naar <i>'opgenomen gesprekken of andere bijgehouden communicatie als bedoeld in het eerste lid'</i>. <p>Verder dient de in desbetreffende artikelsgewijze toelichting op pagina 73 en pagina 76 ook in lijn met het bovenstaande te</p>
--	---	---

		worden aangepast. Deze suggesties zijn ook opgenomen in de bijlage.
Artikel 35.0a Bgfo	In dit artikel wordt gesproken over een <i>'werknemer'</i> terwijl in artikel 16 lid 7 MiFID II wordt gesproken over <i>'werknemer of contractant'</i> . De AFM vindt het van belang dat dit artikel niet alleen van toepassing wordt op werknemers maar ook op andere natuurlijke personen die onder de verantwoordelijkheid van de beleggingsonderneming werkzaam zijn. In de praktijk wordt immers vaak gebruik gemaakt van andere natuurlijke personen die onder naam en verantwoordelijkheid van de beleggingsonderneming diensten verlenen (zoals uitzendkrachten, freelancers).	De AFM stelt voor om in dit artikel naast werknemers ook te verwijzen naar <i>'andere natuurlijke personen werkzaam onder de verantwoordelijkheid van de beleggingsonderneming'</i> (zie tekstsuggestie in de bijlage).
38m BGfo	Dit artikel lijkt betrekking te hebben op artikel 6 van de gedelegeerde verordening (EU) nr. 2017/571. Deze verordening heeft rechtstreekse werking en de overige artikelen in deze gedelegeerde verordening worden niet geïmplementeerd. Dit kan verwarrend zijn.	De AFM stelt voor om de gedelegeerde verordening geheel wel of niet te implementeren door middel van dynamische verwijzing of het onderscheid tussen wel en niet implementeren te verklaren.
58a BGfo	<ol style="list-style-type: none"> In artikel 58a en de toelichting op dit artikel ontbreekt de volgende zin uit artikel 24(4)(a)(ii) van MiFID II: <i>'of het advies op een brede dan wel beperktere analyse van verschillende soorten financiële instrumenten is gebaseerd en, in het bijzonder of het gamma beperkt is tot financiële instrumenten die worden uitgegeven of verstrekt door entiteiten die nauwe banden met de beleggingsonderneming hebben of er in een</i> 	<ol style="list-style-type: none"> De AFM stelt voor om de hiernaast aangehaalde tekst uit artikel 24 (4)(a)(ii) van MiFID II in artikel 58a op te nemen omwille van volledige en juiste implementatie. De AFM stelt voor dat het woord vergelijkbare uit de tekst wordt verwijderd (zie tekstsuggestie in de bijlage).

	<p><i>ander juridisch of economisch verband mee staan, zoals een contractueel verband, dat zo nauw is dat het risico bestaat dat dit afbreuk doet aan de onafhankelijke basis van het verstrekte advies;'</i></p> <p>2. In sub a van het tweede lid van artikel 58a wordt gesproken van vergelijkbare financiële instrumenten. In MiFID II is niets terug te vinden over <i>'vergelijkbare'</i>. Dit is naar de mening van de AFM geen correcte implementatie van MiFID II en het beperkt mogelijk de scope van de dienstverlening. Er dienen immers niet alleen vergelijkbare instrumenten te worden beoordeeld, maar juist een voldoende breed scala aan verkrijgbare financiële instrumenten.</p> <p>3. In de toelichting op pagina 77 wordt verwezen naar <i>'artikel 24, vierde lid, eerste lid, aanhef en onderdeel a, en zevende lid, van MiFID II'</i>. Deze verwijzing moet zijn <i>'artikel 24, vierde lid, aanhef en onderdeel a, en zevende lid, van MiFID II'</i>.</p>	<p>3. De verwijzing in de toelichting op pagina 77 dient te worden aangepast (zie tekstsuggestie in de bijlage).</p>
59 BGfo	<p>In de artikelsgewijze toelichting op pagina 78 wordt verwezen naar <i>'artikel 46, tweede lid, van de gedelegeerde uitvoeringsrichtlijn markten voor financiële instrumenten 2014'</i>. Deze verwijzing klopt niet helemaal.</p>	<p>In de toelichting moet worden verwezen naar artikel 46 van gedelegeerde uitvoeringsrichtlijn.</p>

68c BGfo	De tweede alinea van artikel 25 lid 6 MiFID II is niet in de Wft geïmplementeerd en komt ook niet terug in dit artikel. Deze bepaling ziet op het verstrekken van de geschiktheidsverklaring bij individueel vermogensbeheer.	De AFM stelt voordat om een nieuw derde lid aan het artikel toe te voegen, waarin de tweede alinea van artikel 25 lid 6 MiFID II wordt geïmplementeerd.
80a.0 BGfo	<ol style="list-style-type: none"> 1. In het artikel wordt gesproken over <i>'consument'</i>. De AFM is van mening dat dit <i>'cliënt'</i> dient te zijn. 2. Verder staat in de toelichting op dit artikel dat de geschiktheidsverklaring alleen dient te worden verstrekt aan de niet-professionele belegger. De AFM heeft een andere lezing van artikel 25 lid 6 MiFID II en is van mening dat de geschiktheidsverklaring dient te worden verstrekt aan alle cliënten, dus ook aan professionele cliënten. De referentie aan <i>'niet-professionele cliënt'</i> in artikel 25 lid 6 MiFID II ziet alleen op het onderdeel van de geschiktheidsverklaring dat betrekking heeft op de voorkeuren, doelstellingen en andere kenmerken van de niet-professionele cliënt. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. De AFM stelt voor dat het woord <i>'consument'</i> in het artikel wordt vervangen door <i>'cliënt'</i> (driemaal, zie tekstsuggestie in de bijlage). 2. In de toelichting op het artikel moet de term <i>'niet-professionele belegger'</i> worden vervangen door <i>'cliënt'</i> (zie tekstsuggestie in bijlage).
165b BGfo	<ol style="list-style-type: none"> 1. In artikel 4 lid 3, tweede alinea van de gedelegeerde uitvoeringsrichtlijn staat <i>'kan aantonen'</i>. Dit element is essentieel voor het toezicht en ontbreekt in artikel 165b lid 5. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. De AFM stelt voor om in artikel 165b lid 5 na het woord <i>'beoordeelt'</i> toe te voegen de woorden <i>'en kan aantonen'</i> (zie tekstsuggestie in de bijlage).

	<p>2. Ook in de toelichting bij artikel 165b ontbreken de woorden <i>'en kan aantonen'</i>.</p> <p>3. In artikel 7 van de gedelegeerde uitvoeringsrichtlijn is bepaald dat een persoon verantwoordelijk moet zijn voor vermogensscheiding. De AFM constateert dat hetgeen in artikel 7 is geregeld niet in dit artikel geïmplementeerd is.</p> <p>4. In artikel 4 lid 2, laatste alinea en laatste volzin van de gedelegeerde uitvoeringsrichtlijn is het volgende bepaald: <i>'Teneinde dit recht op toestemming daadwerkelijk te verzekeren delen de beleggingsondernemingen cliënten mee dat bij een geldmarktfonds belegde geldmiddelen niet worden aangehouden in overeenstemming met de in deze richtlijn voorgeschreven regels voor het aanhouden van geldmiddelen van cliënten'</i>. Deze bepaling ontbreekt nu in artikel 165b, eerste lid, onderdeel d, BGfo.</p>	<p>2. De AFM stelt voor om in de toelichting op artikel 165b lid 5 toe te voegen <i>'en kan aantonen'</i> (zie tekstsuggestie in de bijlage).</p> <p>3. De AFM stelt voor om artikel 7 van de gedelegeerde uitvoeringsrichtlijn in artikel 165b BGfo te implementeren.</p> <p>4. De AFM stelt voor om artikel 4 lid 2, laatste alinea en laatste volzin in artikel 165b, eerste lid, onderdeel d, BGfo te implementeren.</p>
165c BGfo	<p>1. In artikel 165c, vierde lid, BGfo is een uitputtende lijst van maatregelen opgenomen. Dit is echter niet in lijn met het derde lid van artikel 5 van de gedelegeerde uitvoeringsrichtlijn, welke bepaling een niet-uitputtende lijst van te nemen maatregelen bevat. Voor een juiste implementatie van het</p>	<p>1. De AFM stelt voor is om in het vierde lid <i>'de volgende'</i> te vervangen door <i>'passende'</i> en aan het einde van de volzin <i>'zoals'</i> toe te voegen (zie tekstsuggestie in de bijlage).</p>

	<p>derde lid van artikel 5 van de gedelegeerde uitvoeringsrichtlijn dient deze bepaling te worden aangepast.</p> <p>2. Het vijfde lid van artikel 5 van de gedelegeerde uitvoeringsrichtlijn markten bevat een verbod op het aangaan van regelingen die onder artikel 16 lid 10 van MiFID II verboden zijn. Deze bepaling is nog niet geïmplementeerd. Artikel 16 lid 10 MiFID II wordt geïmplementeerd in artikel 4:89a Wft.</p>	<p>2. De AFM stelt voor dat artikel 5 lid 5 van de gedelegeerde uitvoeringsrichtlijn in artikel 165c BGfo wordt geïmplementeerd, waarbij tevens naar artikel 4:89a Wft wordt verwezen.</p>
168a BGfo	<p>1. De AFM is van mening dat de uitzondering in lid 2 sub f (nieuw) van artikel 168a BGfo op het eerste lid niet correct is (<i>‘onderzoek op beleggingsgebied waarbij wordt voldaan aan artikel 13 van de gedelegeerde uitvoeringsrichtlijn markten voor financiële instrumenten 2014’</i>). Artikel 13 van de gelegeerde uitvoeringsrichtlijn bepaalt dat research in bepaalde gevallen niet langer kwalificeert als provisie. Het eerste lid is dus in beginsel wel van toepassing, tenzij voldaan is aan de voorwaarden uit artikel 13 van de gedelegeerde uitvoeringsrichtlijn. In dat geval is er niet langer sprake van provisie en is het hele artikel niet langer van toepassing.</p>	<p>1. De AFM stelt voor dat de uitzondering in artikel 168a tweede lid sub f (nieuw) BGfo wordt verwijderd en dat er een nieuw lid wordt toegevoegd, waarin wordt bepaald dat het verstrekken van onderzoeksdiensten op beleggingsgebied niet als provisie kwalificeert indien er wordt voldaan aan de voorwaarden uit artikel 13 van de gedelegeerde uitvoeringsrichtlijn. Indien deze aanpassing wordt doorgevoerd dient ook de artikelsgewijze toelichting hiermee in lijn te worden gebracht.</p> <p>2. De AFM stelt voor dat in de toelichting de verwijzing naar <i>‘tweede en derde alinea’</i> wordt geschrapt (zie tekstsuggestie in de bijlage).</p>

	<p>2. In de artikelsgewijze toelichting staat dat in artikel 12, derde lid, tweede en derde alinea van de gedelegeerde uitvoeringsrichtlijn is bepaald wanneer sprake is van kleine niet-geldelijke vergoedingen. Het gehele artikel 12, derde lid van de gedelegeerde uitvoeringsrichtlijn bepaalt wanneer er sprake is van kleine niet-geldelijke vergoedingen en niet alleen de tweede en derde alinea.</p>	
<p>168a/ 168aa BGfo</p>	<p>In artikel 12 lid 1, tweede alinea van de gedelegeerde uitvoeringsrichtlijn is onder meer bepaald dat een beleggingsonderneming beleid moet ontwikkelen ten aanzien van provisies. Artikel 12 lid 1, tweede alinea luidt als volgt: <i>‘Beleggingsondernemingen ontwikkelen en voeren een beleid dat erop gericht is provisies, commissies of niet-geldelijke tegemoetkomingen die zijn betaald aan of ontvangen van een derde of een namens de derde handelende persoon in verband met het verstrekken van onafhankelijk beleggingsadvies en vermogensbeheerdiensten aan elke individuele cliënt toe te wijzen en over te dragen.’</i> Deze verplichting is nog niet geïmplementeerd in de Wft of het BGfo.</p>	<p>De AFM stelt voor dat de verplichting om beleid te ontwikkelen en te voeren ten aanzien van provisies wordt geïmplementeerd in een apart artikel dat na artikel 168ab BGfo volgt.</p>
<p>168aa BGfo</p>	<p>1. Dit artikel dient niet alleen van toepassing te zijn op professionele beleggers, maar ook op in aanmerking komende tegenpartijen. In artikel 30 lid 1 MiFID II is bepaald welke artikelen uit MiFID II niet van toepassing zijn op</p>	<p>1. In het artikel dient telkens na professionele belegger <i>‘of in aanmerking komende tegenpartij’</i> opgenomen te worden. Hetzelfde geldt voor de artikelsgewijze toelichting en de toelichting op de gevolgen voor het bedrijfsleven. Ook</p>

beleggingsondernemingen als zij transacties met in aanmerking komende tegenpartijen tot stand brengen of sluiten, indien de beleggingsonderneming een vergunning heeft voor het uitvoeren van orders voor rekening van cliënten en/of voor eigen rekening uit te voeren en/of orders te ontvangen en door te geven. Deze uitzondering is niet van toepassing bij het verlenen van de beleggingsdiensten individueel vermogensbeheer en beleggingsadvies. Het provisieverbod dat is opgenomen in artikel 168aa BGfo ten aanzien van de beleggingsdiensten onafhankelijk advies en individueel vermogensbeheer geldt dus ook bij dienstverlening aan in aanmerking komende tegenpartijen.

2. In het eerste lid van artikel 168aa BGfo staat *'geeft de ontvangen provisie in zijn geheel door'* in het tweede lid staat *'het doorbetalen van provisie'* en in het derde lid staat *'doorbetaalde provisie'*. De hier gebruikte terminologie is niet consistent. Deze inconsistentie doet zich ook voor in algemene toelichting en de artikelsgewijze toelichting.
3. De AFM vindt sub a en b van artikel 168aa vierde lid BGfo niet erg duidelijk. In dit lid moet bepaald zijn dat het eerste lid niet

dient de zin waarin is opgenomen dat de bepaling niet van toepassing is op in aanmerking komende tegenpartijen te worden verwijderd (zie tekstsuggesties in de bijlage)

2. De AFM geeft in overweging om de term *'doorbetalen'* te vervangen door *'doorgeven'* in het tweede en derde lid, de algemene toelichting en in de artikelsgewijze toelichting. Dit sluit aan bij de terminologie die in de gedelegeerde uitvoeringsrichtlijn wordt gebruikt (zie tekstsuggestie in de bijlage).
3. Beide onduidelijkheden in lid 4 kunnen volgens de AFM opgelost worden door sub a en b samen te voegen en lid 4 te verwoorden als: *'Het eerste lid is niet van toepassing op:*
 - a. *ontvangen provisie voor andere beleggingsdiensten en nevendiensten dan het beheren van individueel vermogen en onafhankelijk advies indien deze beleggingsdiensten of nevendiensten niet in combinatie met het beheren van individueel vermogen of onafhankelijk advies worden verricht, indien: 1° (...)'* (zie tekstsuggestie in de bijlage).

van toepassing is op provisie voor andere beleggingsdienstverlening dan dienstverlening waarbij individueel vermogen wordt beheerd of onafhankelijk advies wordt gegeven indien voldaan is aan de drie genoemde subonderdelen. Het lid is op 2 punten niet duidelijk:

- a. De bij sub b genoemde uitzondering hoort alleen van toepassing te zijn op andere beleggingsdiensten en nevendiensten dan het beheren van individueel vermogen en onafhankelijk advies indien deze beleggingsdiensten of nevendiensten niet in combinatie met het beheren van individueel vermogen of onafhankelijk advies worden verricht.
- b. De subonderdelen 1,2 en 3 dienen te gelden voor zowel sub a als sub b.

4. Onze opmerkingen ten aanzien van sub f (nieuw) van artikel 168a, tweede lid, BGfo geldt ook ten aanzien van de verwijzing naar artikel 168a, tweede lid, BGfo in artikel 168aa, vierde lid, sub c, BGfo. Sub f (nieuw) van artikel 168a, tweede lid, Bgfo is geen echte uitzondering op de toepasselijkheid van het provisieverbod maar als voldaan is aan de in artikel 13 van de

4. Indien het voorstel ten aanzien van sub f (nieuw) artikel 168a, tweede lid, BGfo wordt overgenomen, dan dient die aanpassing ook in dit artikel te worden doorgevoerd.

5. Lid 5 kan wellicht worden verwijderd. Indien niet tot verwijdering van dit lid wordt overgegaan, dan stelt de AFM voor om de tekst iets aan te passen (zie tekstsuggesties in de bijlage).

6. In de artikelsgewijze toelichting dient eenmaal '*professionele belegger*' vervangen te worden door '*beleggingsonderneming*' (zie tekstsuggestie in de bijlage)

7. Aan het einde van de artikelsgewijze toelichting kan worden verduidelijkt dat de eisen uit artikel 11 van de gedelegeerde uitvoeringsrichtlijn nog steeds gelden voor het mogen ontvangen van de provisie indien er geen verplichting bestaat om de provisie door te betalen aan de cliënt.

	<p>gedelegeerde uitvoeringsrichtlijn genoemde voorwaarden is er geen sprake van provisie.</p> <p>5. Lid 5 lijkt veel overlap te hebben met lid 4. Dit geldt met name als onze suggestie voor aanpassing van lid 4 wordt overgenomen.</p> <p>6. In de artikelsgewijze toelichting staat dat de professionele belegger een mededeling moet doen ten aanzien van de provisie. De AFM neemt aan dat hier belegginsonderneming wordt bedoeld.</p> <p>7. Aan het einde van de artikelsgewijze toelichting worden gevallen genoemd waarin de provisie niet doorgegeven hoeft te worden. Hierbij wordt niet direct duidelijk dat er wel voorwaarden gelden ten aanzien van het ontvangen van deze provisie.</p>	
168ad BGfo	<p>1. Met de artikelen 168 ad en ae worden de onderdelen c en d van het tweede lid van artikel 4:91ea Wft ingevuld. Voor onderdeel b bestaat echter eveneens grondslag voor het stellen van nadere regels bij AMvB, echter wordt onderdeel b niet nader uitgewerkt bij AMvB. Voorts worden de onderdelen h en i van artikel 78, tweede lid, van de gedelegeerde</p>	<p>1. De AFM stelt voor om ofwel ook onderdeel b in te vullen op eenzelfde manier als is gedaan t.a.v. onderdeel c en d; ofwel om in artikel 4:91ea Wft aan te sluiten bij de terminologie van de gedelegeerde verordening.</p>

verordening, waarmee artikel 4:91ea, tweede lid, onderdeel f, Wft wordt ingevuld, niet volledig dan wel niet geïmplementeerd. Waarom wordt hier onderscheid in gemaakt?

T.a.v. onderdeel b is voorts in de Wft opgenomen dat *'passende criteria'* vastgesteld moeten worden. Dit lijkt echter niet geheel in overeenkomst met artikel 78, tweede lid van de gedelegeerde verordening, waarin in onderdeel a wordt bepaald dat *'(a) regels heeft vastgesteld en toepast die voorzien in objectieve en transparante criteria voor de initiële en doorlopende toelating tot de handel op haar platform van financiële instrumenten van emittenten'*. Het begrip *'objectieve en transparante criteria'* komt niet overeen met het begrip *'passende criteria'*.

2. Daarnaast zijn de betreffende onderdelen in de gedelegeerde verordening alle onderdelen waaraan de MKB-groeimarkt moet voldoen. De MKB-groeimarkt is normadressant van deze onderdelen: een lidstaat registreert haar enkel indien zij voldoet aan onderdelen a t/m i van het artikel. Het is dan ook

2. De AFM stelt voor om de normadressant te veranderen van *'de informatie'* naar *'de MKB-groeimarkt.'*
3. De AFM stelt voor om, indien deze situatie overeenkomt met andere onderwerpen waarop een gedelegeerde verordening van toepassing is en waar een grondslag voor AMvB bestaat, deze op eenzelfde wijze implementeren.
4. De AFM stelt voor om de bewoording *'welke informatie'* aan te passen zodat de lading van het artikel wordt gedekt. Dit dient o.i. wel te gebeuren nadat de in het artikel gebruikte normadressant is aangepast (zie ook eerdere opmerking).

	<p>de MKB-groeimarkt die aan deze onderdelen dient te voldoen, niet <i>'de openbare informatie'</i> zoals wordt gesteld.</p> <p>3. Tot slot roept de keuze om bij AMvB nader in te vullen én naar de gedelegeerde verordening (welke rechtstreeks werkt) te verwijzen vragen op. Bij andere onderwerpen waar een gedelegeerde verordening op van toepassing is (en waar tevens een grondslag voor AMvB bestaat) wordt dit niet gedaan. Dit dient op een consistente manier te worden geïmplementeerd.</p> <p>4. In de artikelsgewijze toelichting staat het volgende: <i>'Artikel 168ad bepaalt welke informatie bij de initiële toelating van financiële instrumenten tot de handel op een als mkb-groeimarkt geregistreeerde multilaterale handelsfaciliteit (MTF) openbaar moet worden gemaakt'</i>. De term <i>'welke informatie'</i> dekt de lading van het artikel niet op een juiste wijze. In het artikel wordt bepaald dat de openbaar te maken informatie moet voldoen aan de gedelegeerde verordening.</p>	
168ae BGfo	De bepaling in de gedelegeerde verordening is van toepassing op de MKB-groeimarkt. Zij dient verslaggeving van haar emittenten te verlangen, evenals verspreiding onder het publiek te verzekeren. Ook	De AFM stelt voor om het gebruik van de terminologie aan te sluiten bij de gedelegeerde verordening.

	dient de MKB-groeimarkt erop toe te zien dat de informatie 5 jaar op de website van de emittent staat. Op deze wijze lijkt het BGfo een verplichting voor de uitgevende instelling te creëren, waar die in de gedelegeerde verordening op de MKB-groeimarkt rust alvorens zij geregistreerd kan worden. Voorgaande is niet in lijn met de gedelegeerde verordening.	
Opmerkingen ten aanzien van Artikel II - Besluit markttoegang financiële ondernemingen Wft		
2:99a, tweede lid Wft	Dit artikel mist nu nog een bepaling omtrent adequate toezicht. In de Beleidsregel derde landen beleid staat o.a. opgenomen <i>'de beleggingsonderneming dient aan de AFM aan te tonen dat zij in haar land van vestiging onder adequaat toezicht staat. Hiermee wordt bedoeld dat zowel de toezichtwet- en regelgeving als de uitvoering van het toezicht met betrekking tot de beleggingsdienst die de onderneming verricht en waarop de aanvraag voor ontheffing betrekking heeft, naar het oordeel van de AFM adequaat zijn'</i> . De AFM verwacht dat er minstens een verklaring van de toezichthouder nodig is.	De AFM stelt voor om een bepaling omtrent adequaat toezicht neer te leggen in het BMfo.
Opmerkingen ten aanzien van Artikel IV - Besluit gereguleerde markten Wft		
2	In dit artikel is opgenomen welke gegevens bij vergunningaanvraag dienen te worden aangeleverd. Gegevens op basis waarvan de AFM en de Minister kunnen beoordelen of wordt voldaan aan artikel 5:30a t/m	De gegevens op basis waarvan de AFM en de Minister kunnen beoordelen of wordt voldaan aan artikel 5:30a t/m e moeten

	<p>e Wft maken hier nog geen onderdeel van uit. Dit zijn nieuwe vergunningvereisten (implementatie van artikel 48-50 MiFID II), waar voorafgaand aan de vergunningverlening op getoetst moet worden (zie artikel 44 lid 1 MiFID II). Betreffende artikelen worden bij Nota van wijziging in artikel 5:27 Wft opgenomen om voorafgaand aan vergunningverlening hierop te kunnen toetsen. In lijn hiermee moeten deze artikelen worden opgenomen in artikel 2 Besluit gereguleerde markten Wft.</p>	<p>worden toegevoegd aan artikel 2 Besluit gereguleerde markten Wft.</p>
4b	<p>In artikel 5:30a, derde lid, Wft is enkel de bevoegdheid tot het stellen van nadere regels in AMvB gegeven voor de systemen, procedures en regelingen, bedoeld in het eerste lid, aanhef en onderdeel d (en het tweede en derde lid). T.a.v. het eerste lid onderdeel c is deze bevoegdheid er niet.</p>	<p>De AFM stelt voor dat deze bevoegdheid nog wordt opgenomen in artikel 5:30a, derde lid, Wft.</p>
4c	<ol style="list-style-type: none"> 1. T.a.v. de kennisgeving aan de AFM (artikel 5:30a, derde lid, Wft) bestaat ook de bevoegdheid tot het stellen van AMvB's. Hiervan is geen gebruik gemaakt. 2. In artikel 48 lid 5 MiFID II staat: <i>'De lidstaten zorgen ervoor dat een gereguleerde markt <u>de parameters om de handel stil te leggen en elke materiële wijziging in deze parameters op consistente en vergelijkbare wijze bekendmaakt aan de bevoegde autoriteit, die ze op haar beurt bekendmaakt aan</u></i> 	<ol style="list-style-type: none"> 1. De AFM stelt voor door middel van dynamische verwijzing deze bevoegdheid in te vullen. 2. De onderstreepte onderdelen dienen in het Besluit gereguleerde markten Wft te worden geïmplementeerd. 3. De AFM stelt voor om in plaats van 'activa' te verwijzen naar 'financiële instrumenten', omdat dit duidelijker is.

	<p><u>ESMA</u>. [...]’ Hetgeen is onderstreept geïmplementeerd is op dit moment niet geïmplementeerd. Op grond van artikel 5:30a lid 2 Wft hoeven enkel materiële wijzigingen in de parameters te worden gemeld. De parameters op zich nog niet, terwijl dat op grond van artikel 48 lid 5 MiFID II wel zou moeten. Ook ontbreekt nog de verplichting voor de AFM om de parameters/wijzigingen bekend te maken aan ESMA.</p> <p>3. In het artikel is sprake van parameters die geijkt zijn ‘om rekening te houden met de liquiditeit van de verschillende categorieën activa’. De reikwijdte van deze bepaling strekt zich uit tot alle mogelijke soorten financiële instrumenten.</p>	
4e	<p>Artikel 4e, eerste lid, Bgm luidt: <i>‘De regelingen, bedoeld in artikel 5:30d, eerste lid, van de wet zijn: a. afgestemd op het liquiditeitsprofiel van het desbetreffende financieel instrument op verschillende markten en op het gemiddelde verschil tussen de biedprijzen en laatprijzen en houden rekening met de wenselijkheid van redelijk stabiele prijzen, waarbij het verschil tussen de biedprijzen en laatprijzen niet onnodig wordt beperkt; en [...]’.</i> ‘Afgestemd’ sluit niet geheel aan op de formulering in MiFID II waarin is opgenomen dat de regelingen zo ingedeeld moeten worden dat zij het liquiditeitsprofiel van het bewuste financiële instrument op verschillende markten en op de</p>	De AFM stelt voor dat er wordt aangesloten bij de terminologie in artikel 49 MiFID II.

	<p>gemiddelde bid-ask spread <u>weergeven</u>. (artikel 49 MiFID II). Voorts sluit <i>'waarbij het verschil tussen de biedprijzen en laatprijzen niet onnodig wordt beperkt'</i> niet geheel aan op de formulering in MiFID II, waarin staat dat <i>beperking</i> van het verschil niet onnodig wordt beperkt (artikel 49 lid 2 onder a MiFID II). Dit lijkt een aanzienlijk verschil in de implementatie.</p>	
<p>Opmerkingen ten aanzien van artikel V - Het Besluit bestuurlijke boetes financiële sector</p>		
'A' onder '2'	<p>4:24 eerste en derde lid wordt vervangen door 4:24 eerste tot en met vierde lid onder '2'. In huidig Bbbfs staat 4:24, tweede lid nog apart vermeld. Deze dient dus ook te komen vervallen onder '1'. Daarnaast valt 4:24, tweede lid door de wijziging onder boetecategorie 2, terwijl dit nu categorie 3 is.</p>	<p>In huidig Bbbfs staat 4:24, tweede lid nog apart vermeld onder '1', waar dit artikel moet komen te vervallen. Daarnaast vraagt de AFM zich af of het de bedoeling is dat artikel 4:24, tweede lid door de wijziging onder boetecategorie 2 gaat vallen, terwijl dit nu categorie 3 is.</p>
'A' onder '4'	<p>staat opgenomen dat. De normadressant aan wie dit artikel is gericht omvat niet alleen beleggingsondernemingen.</p>	<p>Het is de AFM niet duidelijk waarom onder '1' artikel 32, eerste tot en met derde lid en vijfde lid in het BGfo komt te vervallen.</p>
<p>Opmerkingen ten aanzien van artikel VI - Besluit uitvoering EU-verordeningen financiële markten</p>		
Algemeen	<p>De AFM is nog niet als bevoegde autoriteit voor de gedelegeerde verordeningen.</p>	<p>De AFM dient als bevoegde autoriteit aangewezen te worden voor de gedelegeerde verordeningen. Relevante (bepalingen uit de) gedelegeerde verordeningen dienen onder bijlage 1 en 2 van artikel VI te worden opgenomen zodat lasten en boetes bij overtreding kunnen worden opgelegd.</p>

'D' onder Vo (EU) nr. 600/2014	Artikel 11, eerste lid van wordt beboetbaar gesteld met categorie 2. Artikel 7, eerste lid kent een vergelijkbare bepaling.	De AFM stelt voor om artikel 7, eerste lid ook beboetbaar te stellen met categorie 2.
'D' onder Vo (EU) nr. 600/2014	Artikel 18, eerste, tweede, vierde tot en met zevende en negende lid beboetbaar. Het achtste lid is hier niet opgenomen.	De AFM stelt voor om ook het achtste lid op te nemen in deze bepaling.
'D' onder Vo (EU) nr. 2016/... (MiFID II)	Artikel 54, tweede lid en vierde tot en met tiende lid beboetbaar. Het eerste lid is hier niet opgenomen.	De AFM stelt voor om ook het eerste lid op te nemen in deze bepaling.
'D' onder Vo (EU) nr. 2016/... (MiFID II)	Artikel 64, eerste tot en met zevende lid beboetbaar. Artikel 64 kent slechts vier leden.	De AFM stelt voor om zevende lid te veranderen in vierde lid.
Opmerkingen ten aanzien van de Algemene toelichting		
	1. In paragraaf 2.1.a (vakbekwaamheid) wordt alleen verwezen naar het adviseren en informeren over financiële instrumenten. Op grond van de artikelen 1 lid 4 en 25 lid 1 MiFID II moeten ook de personen die over gestructureerde deposito's adviseren en informeren vakbekwaam zijn.	1. De AFM stelt voor om in de toelichting op de relevante plaats(en) ook te verwijzen naar gestructureerde deposito's. 2. De AFM stelt voor dat de toelichting wordt aangepast conform onze eerdere opmerkingen bij de artikelen 5a en 29b BGfo. In de toelichting dient in ieder geval expliciet te worden aangegeven dat bij het stellen van de nadere regels

2. In de algemene toelichting wordt op pagina 35 verwezen naar de criteria die in een ministeriele regeling opgesteld zullen worden waaraan de relevante personen minimaal moeten voldoen om vakbekwaam te zijn en dat hierbij wordt aangesloten bij de criteria voor kennis en bekwaamheid uit de ESMA Richtsnoeren. Zoals hierboven is opgemerkt, dient artikel 5a BGfo ook een geldige grondslag te bieden voor het stellen van nadere regels met betrekking tot de overige eisen de ESMA Richtsnoeren en niet alleen de criteria voor kennis en bekwaamheid.
3. In de algemene toelichting ten aanzien van productontwikkelingsproces wordt eenmaal gesproken over *'uitgeeft, ontwikkelt of samenstelt'*. Vervolgens wordt driemaal gesproken over heeft *'ontwikkeld of samengesteld'*. Dit is niet consistent. Daarnaast is de distributiestrategie ruimer dan het soort beleggingsdienst dat wordt aangeboden. Door de soorten beleggingsdiensten achter het woord distributiestrategie op te nemen wordt de suggestie gewekt dat het hetzelfde is.
4. In de toelichting ten aanzien van productontwikkelingsproces bij de distributeur vindt de AFM het van belang te benadrukken dat er, ondanks dat er gebruik wordt gemaakt van de informatie van de manufacturer, uitdrukkelijk een eigen verantwoordelijkheid is voor

op grond van artikel 5a BGfo zal worden aangesloten bij de verschillende onderwerpen die in de ESMA Richtsnoeren zijn opgenomen.

3. De AFM stelt voor dat telkens gesproken wordt over *'uitgeeft, ontwikkelt of samenstelt'*. Daarnaast moeten de soorten dienstverlening verwijderd worden (zie tekstsuggesties in de bijlage).
4. In de algemene toelichting kan de eigen verantwoordelijkheid van de distributeur benadrukt worden. Daarnaast moet nogmaals worden gekeken naar het verschil in nalevingskosten tussen manufacturers en distributeurs.

de distributeur om het productontwikkelingsproces goed in te richten en voor alle producten te doorlopen. Omdat er voor de distributeur een eigen verantwoordelijkheid geldt om het productontwikkelingsproces te doorlopen en omdat ze daarbij ook een eigen analyse dienen te doen, waarbij ze onder meer gebruik moeten maken van de gegevens over hun doelgroep, heeft het de AFM verbaasd dat de geschatte uurbesteding voor distributeurs aanzienlijk lager is dan voor manufacturers.

WIJ WILLEM ALEXANDER,
BIJ DE GRATIE GODS,
KONING DER NEDERLANDEN,
PRINS VAN ORANJE-NASSAU,
ENZ. ENZ. ENZ.

**Besluit van
tot wijziging van het Besluit Gedragstoezicht financiële ondernemingen Wft, het Besluit Markttoegang financiële ondernemingen Wft, het Besluit prudentiële regels Wft, het Besluit gereglementeerde markten Wft, het Besluit bestuurlijke boetes financiële sector en het Besluit uitvoering EU-verordeningen financiële markten ter implementatie van richtlijn 2014/65/EU van het Europees parlement en de Raad van 15 mei 2014 betreffende markten voor financiële instrumenten en tot wijziging van richtlijn 2002/92/EG en richtlijn 2011/61/EU (herschikking) (PbEU 2014, L 173), de gedelegeerde richtlijn (EU).../... van de Commissie van 7 april 2016 tot aanvulling van Richtlijn 2014/65/EU van het Europees Parlement en de Raad met betrekking tot het vrijwaren van financiële instrumenten en geldmiddelen die aan cliënten toebehoren, productgovernanceverplichtingen en de regels die van toepassing zijn op het betalen of het ontvangen van provisies, commissies en geldelijke of niet-geldelijke tegemoetkomingen en de gedelegeerde verordening (EU) .../... van de Commissie van 25 april 2016 houdende aanvulling van Richtlijn 2014/65/EU van het Europees Parlement en de Raad wat betreft de door beleggingsondernemingen in acht te nemen organisatorische eisen en voorwaarden voor de bedrijfsuitoefening en wat betreft de definitie van begrippen voor de toepassing van genoemde richtlijn (Besluit implementatie richtlijn markten voor financiële instrumenten 2014)**

Op de voordracht van Onze Minister van Financiën van (...), 2017- XXXX, directie Financiële Markten;
Gelet op de artikelen 1:25, derde lid, 1:80, aanhef en onderdeel b, 1:81, tweede lid, 2:99, derde lid, 2:99a, derde lid, 2:103d, tweede lid, 2:127, tweede lid, 2:128, vijfde lid, 2:128a, tweede lid, 2:129, derde lid, 3:74a, derde lid, 4:9, derde en vierde lid, 4:9.0a, derde lid, 4:14, tweede lid, aanhef en onderdelen a en c, 4:16a, tweede lid, 4:20, eerste en derde lid, aanhef en onderdeel b, 4:22, eerste lid, 4:23, vijfde lid, aanhef en onderdeel e, 4:24, vijfde lid, aanhef en onderdeel f en zesde lid, 4:87, tweede lid, 4:90, tweede lid, 4:90b, twaalfde lid, 4:90d, vierde lid, 4:91ea, zesde lid, 5:29a, derde lid, 5:30a, vierde lid, 5:30b, derde lid, en 5:30d, tweede lid, van de Wet op het financieel toezicht;
De Afdeling advisering van de Raad van State gehoord (advies van ..., nr. ...);
Gezien het nader rapport van Onze Minister van Financiën van (...), 2017-....., directie Financiële Markten;

Hebben goedgevonden en verstaan:

ARTIKEL I

Het **Besluit Gedragstoezicht financiële ondernemingen Wft** wordt als volgt gewijzigd:

A

Artikel 1 wordt als volgt gewijzigd:

1. Er wordt een definitie in de alfabetische volgorde ingevoegd:

gedelegeerde uitvoeringsrichtlijn markten voor financiële instrumenten 2014:
gedelegeerde richtlijn (EU).../... van de Commissie van 7 april 2016 tot aanvulling van richtlijn 2014/65/EU van het Europees Parlement en de Raad met betrekking tot het vrijwaren van financiële instrumenten en geldmiddelen die aan cliënten toebehoren, productgovernanceverplichtingen en de regels die van toepassing zijn op het betalen of het ontvangen van provisies, commissies en geldelijke of niet-geldelijke tegemoetkomingen;

2. De definitie van *financieel analist* vervalt.

3. De definitie van *geldmarktinstrument* komt te luiden:
geldmarktinstrument: een financieel instrument als bedoeld in artikel 11 van de gedelegeerde verordening markten voor financiële instrumenten 2014 inzake organisatorische eisen;.

B

Het opschrift van paragraaf 2.1. komt te luiden:

§ 2.1. Bewijzen van vakbekwaamheid

Bepalingen ter uitvoering van artikel 4:9 ~~derde en vierde~~ lid, van de wet

C

Na artikel 5 wordt een artikel ingevoegd, luidende:

Artikel 5a

Bij ministeriële regeling worden regels gesteld met betrekking tot de vakbekwaamheid van werknemers en andere natuurlijke personen die onder verantwoordelijkheid van een beleggingsonderneming cliënten informeren over financiële instrumenten,

beleggingsdiensten of nevendiensten en werknemers en natuurlijke personen die zich rechtstreeks bezighouden met het adviseren van cliënten over financiële instrumenten.

D

Het opschrift van paragraaf 2.2 komt te luiden:

§ 2.2. Exameninstituten

Bepalingen ter uitvoering van artikel 4:9, vierde lid, van de wet

E

In artikel 11g, tweede lid, wordt "artikel 4:9, derde en vierde lid" vervangen door: artikel 4:9, vierde en vijfde lid.

F

Het opschrift van paragraaf 2.5 komt te luiden:

§ 2.5. Doorberekening kosten

Bepalingen ter uitvoering van artikel 4:9, vijfde lid, van de wet

G

In artikel 11k, eerste lid, wordt "artikel 4:9, derde lid" telkens vervangen door: artikel 4:9, vierde lid.

H

Het opschrift van paragraaf 5.1 wordt als volgt gewijzigd:

§ 5.1. Algemene aspecten van de bedrijfsvoering

Bepalingen ter uitvoering van de artikelen 4:9.0a, derde lid, en 4:14, tweede lid, aanhef en onderdeel a, van de wet

I

Na het opschrift van paragraaf 5.1 wordt een artikel ingevoegd, luidende:

Artikel 29.0a

De artikelen 31e tot en met 31g^f zijn niet van toepassing op beheerders van een beleggingsinstelling die een activiteit verrichten of een dienst verlenen als bedoeld in artikel 2:67a, tweede lid, van de wet en op beheerders van een icbe die een activiteit verrichten of een dienst verlenen als bedoeld in artikel 2:69c, tweede lid, van de wet.

J

Artikel 29a wordt als volgt gewijzigd:

1. Voor de tekst wordt het cijfer "1" geplaatst.
2. Er wordt een lid toegevoegd, luidende:
 2. De bedrijfsvoering van een beleggingsonderneming voldoet aan artikel 16, tweede en vijfde lid, tweede alinea, van de richtlijn markten voor financiële instrumenten 2014 en de artikelen 21 en 24 van de gedelegeerde verordening markten voor financiële instrumenten 2014 inzake organisatorische eisen.

K

Na artikel 29a wordt een artikel ingevoegd, luidende:

Artikel 29b

De bedrijfsvoering van een beleggingsonderneming voorziet in een duidelijke en adequate verdeling van taken, bevoegdheden en verantwoordelijkheden en maakt daarbij, indien van toepassing, een onderscheid tussen werknemers en andere natuurlijke personen die onder zijn verantwoordelijkheid cliënten informeren over financiële instrumenten, beleggingsdiensten of nevendiensten en werknemers en andere natuurlijke personen die zich rechtstreeks bezighouden met het adviseren van cliënten over financiële instrumenten.

L

Artikel 30 wordt als volgt gewijzigd:

1. In het eerste lid, vervalt "beleggingsonderneming,".
2. In het zesde lid vervalt telkens "of een beleggingsonderneming".

M

Artikel 31 wordt als volgt gewijzigd:

1. In het eerste lid vervalt "beleggingsonderneming of" en ", het verlenen van beleggingsdiensten of het verrichten van beleggingsactiviteiten".
2. In het tweede lid vervalt "of een beleggingsonderneming".
3. In het derde lid wordt "van de financiële onderneming en de werkzaamheden van de beheerder respectievelijk de beleggingsonderneming" vervangen door: en de werkzaamheden van de beheerder.

N

Na artikel 31a wordt een artikel ingevoegd, luidende:

Artikel 31b

1. Een beleggingsonderneming beschikt over een organisatieonderdeel dat op onafhankelijke en effectieve wijze een compliancefunctie uitoefent.
2. Het organisatieonderdeel, bedoeld in het eerste lid, voldoet aan artikel 22 van de gedelegeerde verordening markten voor financiële instrumenten 2014 inzake organisatorische eisen.

O

Artikel 31c wordt als volgt gewijzigd:

1. In artikel 31c, eerste lid, vervalt "beleggingsonderneming of".
2. In het tweede lid vervalt telkens "of de beleggingsonderneming".
3. In het tweede lid, onderdeel b, vervalt ", het verlenen van beleggingsdiensten of het verrichten van beleggingsactiviteiten".

P

Artikel 31e wordt als volgt gewijzigd:

1. Het eerste lid komt te luiden:
 1. Een beleggingsonderneming beschikt over interne regelingen en procedures die zijn gericht op een doeltreffend en prudent bestuur van de onderneming die voldoen aan de vereisten in artikel 88, eerste lid, van de richtlijn kapitaalvereisten en artikel 9, derde lid, tweede alinea, van de richtlijn markten voor financiële instrumenten 2014.
 2. In het tweede lid vervalt de zinsnede "in de zin van de verordening kapitaalvereisten,".

Q

In artikel 31f wordt "artikel 4:9b, eerste lid" vervangen door: 4:9.0a, eerste lid.

R

Artikel 31g komt te luiden:

Artikel 31g

Een beleggingsonderneming die over een website beschikt, geeft daarop uitleg over de wijze waarop zij voldoet aan artikel 4:9.0a van de wet en de vereisten met betrekking tot een doeltreffend en prudent bestuur als bedoeld in artikel 31e.

S

In paragraaf 5.1 wordt na artikel 31h een artikel ingevoegd, luidende:

Artikel 31i

1. De bedrijfsvoering van een datarapporteringsdienstverlener, die een goedgekeurde publicatieregeling als bedoeld in artikel 4, eerste lid, onderdeel 52, van de richtlijn markten voor financiële instrumenten 2014 exploiteert, voldoet aan de ingevolge artikel 64, eerste tot en met vijfde lid, van die richtlijn gestelde eisen.
2. De bedrijfsvoering van een datarapporteringsdienstverlener, die een consolidated tape als bedoeld in artikel 4, eerste lid, onderdeel 53, van de richtlijn markten voor financiële instrumenten 2014 verstrekt, voldoet aan de ingevolge artikel 65, eerste tot en met vijfde lid, van die richtlijn gestelde eisen.
3. De bedrijfsvoering van een datarapporteringsdienstverlener, die een goedgekeurd rapporteringsmechanisme als bedoeld in artikel 4, eerste lid, onderdeel 54, van de richtlijn markten voor financiële instrumenten 2014 exploiteert, voldoet aan de ingevolge artikel 66, eerste tot en met vierde lid, van die richtlijn gestelde eisen.

T

Artikel 32 wordt als volgt gewijzigd:

1. Onder vernummering van het zesde en zevende lid tot zevende en achtste lid wordt een lid ingevoegd, luidende:
 6. Het eerste tot en met vijfde lid zijn van overeenkomstige toepassing op beleggingsondernemingen die financiële instrumenten uitgeven, ontwikkelen of samenstellen en in de markt verkrijgbaar stellen.
2. In het achtste lid (nieuw) wordt „, beheerders van een instelling voor collectieve belegging in effecten en beleggingsondernemingen” vervangen door: en beheerders van een icbe.

U

Na artikel 32 worden onder vernummering van artikel 32a tot artikel 32d drie artikelen ingevoegd, luidende:

Artikel 32a

1. Een beleggingsonderneming die een financieel instrument uitgeeft, ontwikkelt of samenstelt en op de markt verkrijgbaar stelt, informeert een beleggingsonderneming die beleggingsdiensten verleent met betrekking tot het desbetreffende financieel instrument over de kenmerken en risico's van het financieel instrument, de procedures en maatregelen, bedoeld in artikel 32, eerste en tweede lid, de doelgroep en de distributiestrategie.
2. De beleggingsonderneming, bedoeld in het eerste lid, voldoet aan artikel 9 van de gedelegeerde uitvoeringsrichtlijn markten voor financiële instrumenten 2014.

Artikel 32b

1. Een beleggingsonderneming ~~die niet zelf financiële instrumenten uitgeeft, ontwikkelt of samenstelt,~~ beschikt over adequate procedures en maatregelen die waarborgen dat de financiële instrumenten die zij distribueert, voldoen aan de behoeften, kenmerken en

doelstellingen van de doelgroep en de distributiestrategie aansluit bij de desbetreffende doelgroep.

2. In aanvulling op het eerste lid stelt de beleggingsonderneming vast voor welke doelgroep een bepaald financieel instrument niet passend is.
3. De beleggingsonderneming beschikt over procedures en maatregelen om informatie over de ontwikkeling van het financieel instrument te verkrijgen en de kenmerken van elk financieel instrument, en de beoogde doelgroep te begrijpen zodat het financieel instrument wordt gedistribueerd in overeenstemming met de behoeften, kenmerken en doelstellingen van de doelgroep.
4. De dagelijks beleidsbepalers van de beleggingsonderneming oefenen daadwerkelijk controle uit over het productgovernanceproces en ontvangen periodiek verslagen over de financiële instrumenten die zijn worden gedistribueerd en de verleende beleggingsdiensten.
5. Werknemers van de beleggingsonderneming die beleggingsdiensten verlenen, beschikken over de benodigde kennis over de kenmerken en risico's van de financieel instrumenten, de beleggingsdiensten en over de behoeften, kenmerken en doelstellingen van de doelgroep.
6. De beleggingsonderneming bepaalt op basis van de informatie bedoeld in artikel 32a, eerste lid, en informatie over haar eigen cliënten de doelgroep en de distributiestrategie.
7. De beleggingsonderneming evalueert periodiek de procedures en maatregelen, bedoeld in het eerste en derde lid, en past indien nodig de procedures en maatregelen aan.
8. De beleggingsonderneming evalueert periodiek of als daar aanleiding toe is of de financiële instrumenten en haar dienstverlening de diensten die zij verleent voldoen aan de doelstelling van de doelgroep en de distributiestrategie nog aansluit bij de doelgroep en past zo nodig de doelgroep of het de distributiestrategie aan.
9. De beleggingsonderneming verstrekt relevante informatie over de verkoop van het financieel instrument en over de uitkomsten van periodieke evaluaties, bedoeld in het zevende en achtste lid, aan de beleggingsonderneming die de desbetreffende financiële instrumenten uitgeeft, ontwikkelt of samenstelt.

Artikel 32c

1. Indien beleggingsondernemingen samenwerken die zelf niet de financiële instrumenten uitgeven, ontwikkelen of samenstellen, voldoet de beleggingsonderneming die rechtstreeks contact heeft met de cliënt aan artikel 32b.
2. Indien sprake is van een situatie als bedoeld in het eerste lid zorgen de beleggingsondernemingen ervoor dat wordt voldaan aan artikel 10, tiende lid, onderdelen a tot en met c, van de gedelegeerde uitvoeringsrichtlijn markten voor financiële instrumenten 2014.

V

In artikel 32d, eerste tot en met derde en vijfde lid, (nieuw) wordt telkens "artikel 4:15, eerste of derde lid" vervangen door: 4:15, eerste of vierde lid.

W

In artikel 33 wordt "artikel 4:15, eerste of derde lid" vervangen door: artikel 4:15, eerste of vierde lid.

X

Artikel 35 wordt als volgt gewijzigd:

1. In de aanhef wordt "richtlijn markten voor financiële instrumenten" vervangen door: richtlijn markten voor financiële instrumenten 2014.
2. Het tweede lid komt te luiden:
 2. Het bijhouden van gegevens als bedoeld in het eerste lid omvat het opnemen van telefoongesprekken, het vastleggen van rechtstreeks met de cliënt gevoerde gesprekken en elektronische communicatie die bedoeld zijn om te leiden tot het verrichten van transacties in financiële instrumenten voor eigen rekening of tot het verlenen van diensten inzake het ontvangen, doorgeven en uitvoeren van orders voor cliënten ongeacht of deze transacties ook daadwerkelijk zijn verricht of de diensten daadwerkelijk zijn verleend.
3. Het derde lid komt te luiden:
 3. De opgenomen gesprekken de opgenomen gesprekken en alle overige bijgehouden gegevens, bedoeld in het tweede lid, worden vijf jaar bewaard.
4. Het vierde lid komt te luiden:
 4. In afwijking van het derde lid kan de Autoriteit Financiële Markten de beleggingsonderneming verzoeken de opgenomen gesprekken en alle overige bijgehouden gegevens, bedoeld in het tweede lid, zeven jaar te bewaren.
5. Het vijfde lid vervalt.

Y

Na artikel 35 wordt een artikel ingevoegd, luidende:

Artikel 35.0a

1. Een beleggingsonderneming neemt maatregelen voor de opname en opslag van telefoongesprekken en elektronische communicatie tussen de beleggingsonderneming en haar cliënten die gericht zijn op het verrichten van transacties in financiële instrumenten en die tot stand zijn gekomen met, zijn verstuurd vanaf of ontvangen zijn door apparatuur die door de beleggingsonderneming ter beschikking is gesteld aan haar werknemers of andere natuurlijke personen werkzaam onder de verantwoordelijkheid van de beleggingsonderneming of waarvan het gebruik door een werknemer een andere natuurlijke persoon werkzaam onder de verantwoordelijkheid van de beleggingsonderneming is toegestaan door de beleggingsonderneming.
2. Een beleggingsonderneming neemt maatregelen om te voorkomen dat een werknemer de telefoongesprekken en elektronische communicatie bedoeld in het eerste lid tot stand brengt, verstuurt of ontvangt op privé-apparatuur waarvan de beleggingsonderneming geen gegevens kan opnemen of kan kopiëren.

3. Het eerste en tweede lid zijn van overeenkomstige toepassing op telefoongesprekken en elektronische communicatie die gericht zijn op het verrichten van transacties in financiële instrumenten voor eigen rekening.

Z

Artikel 35a wordt als volgt gewijzigd:

1. In het tweede en vierde lid vervalt telkens "of beleggingsonderneming".
2. In het derde lid, onderdelen d en e, vervalt telkens "onderscheidenlijk beleggingsdiensten, beleggingsactiviteiten of nevendiensten".

AA

Artikel 35b, eerste lid, vervalt onder vernummering van het tweede tot en met vierde lid tot eerste tot en met derde lid.

AB

Artikel 35c wordt als volgt gewijzigd:

1. In het eerste en tweede lid, vervalt telkens "of beleggingsonderneming".
2. Het tweede lid wordt als volgt gewijzigd:
 1. In onderdeel c wordt "de herziene richtlijn beleggingsinstellingen of de richtlijn markten voor financiële instrumenten" vervangen door: de richtlijn instellingen voor collectieve belegging in effecten;
 2. In de onderdelen d en e vervalt telkens ", of onder artikel 35h, onderdeel a of b of artikel 164, derde lid zou vallen".

AC

In artikel 35d vervalt "of beleggingsonderneming".

AD

In artikel 35e vervalt telkens "beleggingsonderneming of".

AE

De artikelen 35f tot en met 35h vervallen.

AF

De artikelen 38b tot en met 38f vervallen.

AG

In het opschrift van hoofdstuk 6 wordt "artikel 4:16, tweede en derde lid, van de wet" vervangen door: de artikelen 4:16, tweede en derde lid, en 4:16a, tweede lid, van de wet.¹

AH

In hoofdstuk 6 wordt na artikel 38l een artikel ingevoegd, luidende:

Artikel 38m

Een datarapporteringsdienstverlener neemt bij de uitbesteding van werkzaamheden aan een derde de ingevolge artikel 6 van de Verordening (EU) nr. XX/201X van de Commissie van XX XXXX 201X van richtlijn 2014, 65/EU van het Europees Parlement en de Raad, houdende technische reguleringsnormen inzake de verlening van vergunningen, organisatorische eisen en de publicatie van transacties voor datarapporteringsdienstverleners (PbEU, 201X, L XX) gestelde regels in acht.

AI

In artikel 39 wordt na "financiële ondernemingen" ingevoegd: met uitzondering van beleggingsondernemingen.

AJ

Artikel 49a vervalt.

AK

Het opschrift van paragraaf 8.1.2a komt te luiden:

§ 8.1.2a. Informatieverstrekking door beleggingsondernemingen en aanbieders van hypothecair krediet

Bepaling ter uitvoering van artikel 4:22, eerste lid, van de wet

AL

Artikel 51a vervalt.

AM

Onder vernummering van artikel 51b tot artikel 51c wordt een artikel ingevoegd, luidende:

Artikel 51b

¹ Het nieuwe artikel 4:16a van de wet zal door middel van een Nota van wijziging worden opgenomen in het voorstel van wet Wet implementatie richtlijn markten voor financiële instrumenten 2014 (Kamerstukken II 2016/17, 34 583, nrs. 1-3).

1. Voor het verlenen van een beleggingsdienst stelt een beleggingsonderneming cliënten ervan in kennis dat telefoongesprekken en rechtstreeks gevoerde gesprekken tussen de beleggingsonderneming en haar cliënten die leiden of kunnen leiden tot transacties, zullen worden opgenomen of vastgelegd.
2. De beleggingsonderneming verstrekt op verzoek aan de cliënt de opgenomen gesprekken of andere bijgehouden communicatie, bedoeld in het eerste lid.

AN

In het opschrift van paragraaf 8.1.4. wordt „, 4:25b, eerste en tweede lid, en 4:90b, tiende lid,“ vervangen door: en 4:25b, eerste en tweede lid,.

AO

Na artikel 57 wordt een artikel ingevoegd, luidende:

Artikel 58

1. Een beleggingsonderneming verstrekt voorafgaand aan het verlenen van een beleggingsdienst of nevendienst aan een cliënt -informatie over de beleggingsdienst of nevendienst, financiële instrumenten, de voorgestelde beleggingsstrategieën, plaatsen van uitvoering en alle kosten en bijbehorende lasten.
2. De informatie over de financiële instrumenten en voorgestelde beleggingsstrategieën, bedoeld in het eerste lid, omvat een toelichting en waarschuwing over de risico's verbonden aan het desbetreffende financieel instrument of beleggingsstrategie en voor welke doelgroep het financieel instrument bedoeld is.
3. De informatie over alle kosten en bijbehorende lasten omvat alle kosten en bijbehorende lasten voor het verlenen van een beleggingsdienst en nevendiensten en, in voorkomend geval, de kosten van het desbetreffende financieel instrument en de manier waarop de cliënt kan betalen.
4. De informatie over alle kosten en bijbehorende lasten in verband met de dienst en het financieel instrument, die niet het gevolg zijn van de ontwikkeling van onderliggende marktrisico's, worden samengevoegd zodat de cliënt inzicht krijgt in de totale kosten, en mede in het cumulatieve effect op het rendement en omvat, indien de cliënt hierom verzoekt, een puntsgewijze uitsplitsing.
5. Indien een beleggingsdienst samen met een andere financiële dienst of financieel product wordt aangeboden als pakket of als voorwaarde waarvan de overeenkomst of dat pakket afhankelijk wordt gesteld, deelt de beleggingsonderneming aan de cliënt mee of het mogelijk is de financiële diensten of financiële producten afzonderlijk te kopen en informeert zij de cliënt over de kosten van elke afzonderlijke dienst of elk afzonderlijk product.
6. Indien aangenomen mag worden dat de risico's die voortvloeien uit het pakket of de overeenkomst, bedoeld in het vijfde lid, verschillen van de risico's die verbonden zijn aan elke financiële dienst of elk financieel product afzonderlijk, verstrekt de

beleggingsonderneming aan de niet-professionele belegger een adequate beschrijving van de verschillende financiële diensten en financiële producten en de wijze waarop de wisselwerking daartussen de risico's wijzigt.

AP

Artikel 58a komt te luiden:

Artikel 58a

1. De beleggingsonderneming informeert de cliënt voorafgaand aan het advies over financiële instrumenten of:

- a. het advies op afhankelijke of onafhankelijke basis wordt verstrekt;
- b. of het advies op een brede dan wel beperktere analyse van verschillende soorten financiële instrumenten is gebaseerd;
- c. de cliënt een periodieke beoordeling ontvangt van de geschiktheid van de financiële instrumenten die de beleggingsonderneming aan de cliënt heeft geadviseerd.

2. Indien een beleggingsonderneming een cliënt mededeelt dat zij onafhankelijk adviseert over financiële instrumenten, draagt de beleggingsonderneming er zorg voor dat:

- a. zij een toereikend aantal op de markt verkrijgbare ~~vergelijkbare~~ financiële instrumenten beoordeelt die voldoende divers zijn wat type, uitgevende instelling of aanbieder betreft zodat aan de beleggingsdoelstelling van de cliënt kan worden voldaan;
- b. de financiële instrumenten niet uitsluitend worden aangeboden door de beleggingsonderneming zelf of door entiteiten die nauwe banden met de beleggingsonderneming hebben of andere entiteiten waarmee de beleggingsonderneming in een zodanig nauw juridisch of economisch verband staat dat het risico bestaat dat dit afbreuk doet aan de onafhankelijkheid van het verstrekte advies;
- c. zij voldoet aan de artikelen 52, tweede lid, en 53, eerste en tweede lid, van de gedelegeerde verordening markten voor financiële instrumenten 2014 inzake organisatorische eisen; en
- d. zij de ontvangen provisies in zijn geheel doorbetaald indien zij advies geeft aan een professionele belegger of in aanmerking komende tegenpartij.

AQ

De artikelen 58b tot en met 58f vervallen.

AR

Artikel 59 vervalt.

AS

Na artikel 68b wordt een artikel ingevoegd, luidende:

Artikel 68c

1. Een beleggingsonderneming verstrekt de cliënt periodiek rapporten over de door haar verleende dienstverlening op een duurzame drager.
2. De rapporten, bedoeld in het eerste lid, bevatten mededelingen aan cliënten rekening houdend met het type en de complexiteit van de desbetreffende financiële instrumenten en de aard van de aan de cliënt verleende dienst, inclusief de kosten van de transacties en de diensten die voor rekening van de cliënt zijn verricht of verleend.
3. Een beleggingsonderneming verstrekt de cliënt jaarlijks informatie over alle gemaakte kosten en lasten die verbonden zijn aan de financiële instrumenten, de verleende beleggingsdiensten en nevendiensten, indien de beleggingsonderneming gedurende het jaar diensten heeft verleend aan de desbetreffende cliënt.

AT

De artikelen 69 tot en met 71a vervallen.

AU

Het opschrift van paragraaf 8.1.7 komt te luiden:

§ 8.1.7. Informatieverstrekking in het kader van een overeenkomst op afstand

Bepalingen ter uitvoering van de artikelen 4:20, eerste en tweede lid, derde lid, aanhef en onderdeel b, vierde en vijfde lid en 4:23, vijfde lid, aanhef en onderdeel e, van de wet

AV

In paragraaf 8.1.7 wordt na artikel 80 een artikel ingevoegd, luidende:

Artikel 80a.0

Indien de overeenkomst tot aankoop of verkoop van een financieel instrument wordt gesloten door middel van een techniek voor communicatie op afstand waarmee de informatie, bedoeld in artikel 4:23, derde lid, van de wet niet via een duurzame drager voorafgaand aan de totstandkoming van de overeenkomst kan worden verstrekt, kan de beleggingsonderneming de informatie onmiddellijk na de totstandkoming van de overeenkomst op afstand aan de consument-cliënt verstrekken indien:

- a. de consument-cliënt heeft ingestemd met de ontvangst van de informatie zonder onnodige vertraging na het sluiten van de transactie;
- b. de beleggingsonderneming de consument-cliënt de mogelijkheid heeft geboden de transactie uit te stellen teneinde de informatie vooraf te ontvangen.

AW

Het opschrift van paragraaf 8.2.1 komt te luiden:

§ 8.2.1. Inwinnen van informatie door beleggingsondernemingen en financiële dienstverleners

Bepalingen ter uitvoering van de artikelen 4:23, vijfde lid, aanhef en onderdeel e, 4:24, vijfde lid, aanhef en onderdeel f, en zesde lid, van de wet

AX

De artikelen 80a, 80b en 80c vervallen.

AY

Artikel 80d komt te luiden:

Artikel 80d

Als financieel instrument in de zin van artikel 4:24, vijfde lid, aanhef en onderdeel f, van de wet worden aangewezen financiële instrumenten die voldoen aan de voorwaarden, bedoeld in artikel 57 van de gedelegeerde verordening markten voor financiële instrumenten 2014 inzake organisatorische eisen.

AZ

In artikel 80e, derde lid, wordt "artikel 4:24, tweede lid" vervangen door: artikel 4:24, derde lid.

AAA

Artikel 115bb, vijfde lid, vervalt.

AAB

De artikelen 164 tot en met 164b vervallen.

AAC

Artikel 165b wordt als volgt gewijzigd:

1. Het eerste lid, onderdeel d, komt te luiden:
 - d. een erkend geldmarktfonds indien de cliënt uitdrukkelijk zijn instemming heeft verleend om de gelden in een dergelijk fonds te beleggen.
2. In het derde lid wordt "artikel 18, tweede lid, van de uitvoeringsrichtlijn markten voor financiële instrumenten" vervangen door: artikel 1, vierde lid, van de gedelegeerde uitvoeringsrichtlijn markten voor financiële instrumenten 2014.
3. In het vierde lid wordt "en van de regelingen voor het aanhouden van de gelden in kwestie" vervangen door: en van de regelingen voor het aanhouden van de desbetreffende gelden en de beoordeling van de behoefte aan diversificatie van deze gelden.
4. Het vijfde lid komt te luiden:

5. De beleggingsonderneming stort niet meer dan 20 procent van alle gelden bij een bank die of erkend geldmarktfonds dat deel uitmaakt van dezelfde groep als de beleggingsonderneming tenzij de beleggingsonderneming beoordeelt en kan aantonen dat gelet op de aard, omvang en complexiteit van de beleggingsonderneming, het geringe bedrag aan gelden die de beleggingsonderneming aanhoudt en de bescherming die de bank of het erkend geldmarktfonds biedt, dit voorschrift onevenredig is. De beleggingsonderneming stelt de Autoriteit Financiële Markten in kennis van deze beoordeling.

5. Er wordt een lid toegevoegd, luidende:

6. De beleggingsonderneming evalueert periodiek de uitkomst van de beoordeling, bedoeld in het vijfde lid, en meldt wijzigingen aan de Autoriteit Financiële Markten.

AAD

Aan artikel 165c worden drie leden toegevoegd, luidende:

4. De beleggingsonderneming neemt de volgende passende maatregelen om ongeoorloofd gebruik van financiële instrumenten voor eigen rekening of voor rekening van een andere cliënt van de onderneming te voorkomen, zoals:

a. het sluiten van een overeenkomst met de cliënt waarin is opgenomen welke maatregelen de beleggingsonderneming kan nemen indien de cliënt op de datum van afwikkeling onvoldoende voorzieningen op zijn rekening heeft;

b. het nauwlettend monitoren dat op de datum van afwikkeling daadwerkelijk kan worden geleverd en indien dit niet mogelijk is compenserende maatregelen te treffen;

c. het nauwlettend monitoren en onverwijld opvragen van uitstaande effecten op de datum van afwikkeling.

5. De beleggingsonderneming treft maatregelen zodat de zekerheden die worden verschaft door degene aan wie financiële instrumenten van de cliënt worden uitgeleend passend zijn en ziet toe op de voortdurende passendheid van deze zekerheden en neemt indien nodig maatregelen om de zekerheden in evenwicht te houden met de waarde van de financiële instrumenten van de cliënt.

6. Voor de toepassing van dit artikel wordt onder een effectenfinancieringstransactie verstaan een effectenfinancieringstransactie als bedoeld in artikel 3, onder 11, van de Verordening (EU) nr. 2015/2365 van het Europees Parlement en de Raad van 25 november 2015 betreffende de transparantie van effectenfinancieringstransacties en van hergebruik en tot wijziging van Verordening (EU) nr. 648/2012 (PbEU 2015, L 337).

AAE

Na artikel 165d worden drie artikelen ingevoegd, luidende:

Artikel 165e

1. Een zakelijk zekerheidsrecht, een voorrecht of een recht van verrekening op financiële instrumenten of gelden van cliënten die een derde in staat stellen financiële instrumenten of gelden van cliënten te vervreemden ter voldoening van vorderingen die geen betrekking hebben op de cliënt of op de dienstverlening aan de cliënt is niet

toegestaan tenzij de financiële instrumenten of gelden worden aangehouden in een staat die geen lidstaat is waar dit wettelijk is voorgeschreven.

2. Een beleggingsonderneming informeert de cliënt over het bestaan en de voorwaarden van een zakelijk zekerheidsrecht, een voorrecht of een recht van verrekening als bedoeld in het eerste lid die een derde heeft op financiële instrumenten of gelden van de cliënt alsmede over de risico's die hieraan zijn verbonden.

3. De beleggingsonderneming vermeldt in de overeenkomst met de cliënt bedoeld in artikel 4:89, tweede lid, en in haar eigen administratie het bestaan van een zakelijk zekerheidsrecht, een voorrecht of recht van verrekening op de financiële instrumenten of gelden van een cliënt.

Artikel 165f

1. Een beleggingsonderneming onderzoekt en onderbouwt of een financiële zekerheidsvereenkomst tot overdracht als bedoeld in artikel 51, onderdeel b, van Boek 7 van het Burgerlijk Wetboek passend is, gelet op de verplichtingen van de professionele belegger en de in aanmerking komende tegenpartij ten opzichte van de beleggingsonderneming in verhouding tot de activa die onder de financiële zekerheidsvereenkomst tot overdracht vallen.

2. Bij het onderzoek, bedoeld in het eerste lid, betreft de beleggingsonderneming de volgende factoren:

a. of er slechts een gering verband bestaat tussen de verplichtingen van de professionele belegger respectievelijk de in aanmerking komende tegenpartij ten opzichte van de beleggingsonderneming en het gebruik van een financiële zekerheidsvereenkomst tot overdracht, waaronder de vraag of de aansprakelijkheid van de belegger ten aanzien van de beleggingsonderneming klein of verwaarloosbaar is;

b. of de waarde van de financiële instrumenten of gelden van de professionele belegger of de in aanmerking komende tegenpartij die vallen onder de financiële zekerheidsvereenkomst tot overdracht de verplichtingen van de professionele belegger respectievelijk de in aanmerking komende tegenpartij ten opzichte van de beleggingsonderneming ruim overschrijden;

c. of financiële instrumenten of gelden van alle professionele beleggers of in aanmerking komende tegenpartijen onder een financiële zekerheidsvereenkomst tot overdracht vallen zonder rekening te houden met de aard van de verplichtingen van de individuele belegger ten opzichte van de beleggingsonderneming.

3. De beleggingsonderneming informeert de professionele belegger respectievelijk de in aanmerking komende tegenpartij over de risico's en de gevolgen die het gebruik van een financiële zekerheidsvereenkomst tot overdracht kunnen hebben voor zijn financiële instrumenten en gelden.

Artikel 165g

In geval van het verlenen van surseance van betaling of in geval van faillissement van een beleggingsonderneming verstrekt de beleggingsonderneming de volgende informatie met betrekking tot financiële instrumenten en gelden van cliënten aan de toezichthouder en aan de rechter-commissaris, de bewindvoerder of de curator die ingevolge de Faillissementswet is benoemd:

- a. rekeningen en relevante gegevens om het bedrag van financiële instrumenten en gelden die voor elke cliënt worden aangehouden, te kunnen vaststellen;
- b. de rekeningen waar de gelden van cliënten worden aangehouden op grond van artikel 165b, eerste lid, en de overeenkomsten die zijn gesloten met de desbetreffende entiteiten;
- c. gegevens over waar financiële instrumenten van cliënten worden aangehouden op grond van artikel 165a, de rekeningen die bij derden zijn geopend en de overeenkomsten die zijn gesloten met die derden;
- d. een omschrijving van de werkzaamheden en de namen van de derden aan wie de beleggingsonderneming werkzaamheden heeft uitbesteed;
- e. namen van personen binnen de beleggingsonderneming die betrokken zijn bij de procedures rondom het verlenen van de surseance van betaling of het faillissement en de personen die toezicht houden op het beschermen van de activa van cliënten;
- f. overeenkomsten die van belang zijn om de eigendom van de activa van cliënten vast te stellen.

AAF

De artikelen 167 en 167a vervallen.

AAG

Artikel 168a wordt als volgt gewijzigd:

1. Het eerste lid komt te luiden:

1. Een beleggingsonderneming verschafft of ontvangt, rechtstreeks of middellijk, geen provisie met betrekking tot het verlenen van een beleggingsdienst of nevendienst aan een niet-professionele belegger.

2. Het tweede lid wordt als volgt gewijzigd:

1. Onderdeel c wordt als volgt gewijzigd:

a. In de aanhef vervalt "provisies met betrekking tot het verlenen van een beleggingsdienst of nevendienst aan een professionele belegger of een in aanmerking komende tegenpartij en".

b. In subonderdeel 1° vervalt na de puntkomma "en".

c. Subonderdeel 2° komt te luiden:

2°. de provisie de kwaliteit van de desbetreffende dienst ten goede komt als bedoeld in artikel 11, tweede lid, van de gedelegeerde uitvoeringsrichtlijn markten voor financiële instrumenten 2014 en wordt voldaan aan artikel 11, vierde lid, van die richtlijn; en.

d. Er wordt een subonderdeel toegevoegd, luidende:

3°. de provisie niet leidt tot belangenconflicten en geen afbreuk doet aan de verplichting van de beleggingsonderneming om zich in te zetten voor de belangen van de niet-professionele belegger.

2. Onderdeel e komt te luiden:

e. kleine niet-geldelijke provisie als bedoeld in artikel 12, derde lid, van de gedelegeerde uitvoeringsrichtlijn markten voor financiële instrumenten 2014 mits de belegger hierover duidelijk is geïnformeerd voordat de desbetreffende dienst wordt verleend;

3. Onder vervanging van de punt door een puntkomma aan het slot van onderdeel f en onder verlettering van onderdeel f tot onderdeel g, wordt een onderdeel ingevoegd, luidende:

f. onderzoek op beleggingsgebied waarbij wordt voldaan aan artikel 13 van de gedelegeerde uitvoeringsrichtlijn markten voor financiële instrumenten 2014.

4. In het derde lid wordt "het tweede lid" vervangen door: het tweede lid, onderdeel f.

5. Er wordt een lid toegevoegd, luidende:

4. Indien de beleggingsonderneming de niet-professionele belegger mededeling heeft gedaan van de wijze van berekening van de provisie als bedoeld in het tweede lid, onderdeel c, onder 1°, deelt de beleggingsonderneming het bedrag van de provisie mede aan de niet-professionele belegger op het moment dat het bedrag van de ontvangen provisie bekend is.

AAH

Onder verlettering van artikel 168aa tot 168ab wordt na artikel 168a een artikel ingevoegd, luidende:

Artikel 168aa

1. Een beleggingsonderneming die rechtstreeks of middellijk provisies ontvangt met betrekking tot het verlenen van een beleggingsdienst of nevendienst aan een professionele belegger of in aanmerking komende tegenpartij geeft de ontvangen provisie in zijn geheel door aan de desbetreffende professionele belegger of in aanmerking komende tegenpartij.

2. De beleggingsonderneming informeert de professionele belegger of in aanmerking komende tegenpartij op uitvoerige, accurate en begrijpelijke wijze over het bestaan, de aard en het bedrag, of indien het bedrag niet kan worden achterhaald, de wijze van berekening daarvan, van de provisie voordat de desbetreffende dienst wordt verleend en de mechanismen voor het doorgevenbetalen van de provisie aan de professionele belegger of in aanmerking komende tegenpartij.

3. De beleggingsonderneming informeert de professionele belegger of in aanmerking komende tegenpartij tenminste jaarlijks op individuele basis over de aard en het bedrag van de doorgegevenbetaalde provisies. Kleine niet-geldelijke provisies worden-kunnen in algemene zin worden beschreven.

4. Het eerste lid is niet van toepassing op

a. ontvangen provisies voor andere beleggingsdiensten andere beleggingsdiensten en nevendiensten dan het beheren van individueel vermogen en onafhankelijk advies indien deze beleggingsdiensten of nevendiensten niet in combinatie met het beheren van individueel vermogen of onafhankelijk advies worden verricht, ÷

a. ontvangen provisies voor afhankelijk advies; en

b. ontvangen provisies voor het verlenen van een andere beleggingsdienst dan het beheren van een individueel vermogen zonder daarbij tevens op onafhankelijke wijze te adviseren en het verlenen van een nevendienst, indien:

1°. de professionele belegger of in aanmerking komende tegenpartij op uitvoerige, accurate en begrijpelijke wijze mededeling wordt gedaan van het bestaan, de aard en het bedrag, of indien het bedrag niet kan worden achterhaald, de wijze van berekening

daarvan, van de provisie voordat de desbetreffende dienst wordt verleend en jaarlijks indien voortdurend provisies worden ontvangen met betrekking tot de desbetreffende dienst;

2°. de provisie de kwaliteit van de desbetreffende dienst ten goede komt als bedoeld in artikel 11, tweede lid, van de gedelegeerde uitvoeringsrichtlijn markten voor financiële instrumenten 2014 en wordt voldaan aan artikel 11, vierde lid, van die richtlijn-;

3°. de provisie niet leidt tot belangenconflicten en geen afbreuk doet aan de verplichting van de beleggingsonderneming om zich in te zetten voor de belangen van de professionele belegger of in aanmerking komende tegenpartij; en

be. ontvangen provisies als bedoeld in artikel 168a, tweede lid.

5. Het vierde lid is van overeenkomstige toepassing op het verschaffen van provisies aan een beleggingsonderneming voor het verlenen van afhankelijk advies en het verlenen van een andere beleggingsdienst dan het beheren van een individueel vermogen zonder daarbij tevens op onafhankelijke wijze te adviseren en het verlenen van een nevendienst aan een professionele belegger of in aanmerking komende tegenpartij.

6. Indien de beleggingsonderneming de professionele belegger of in aanmerking komende tegenpartij heeft geïnformeerd over de wijze van berekening van de provisie, bedoeld in het tweede en vierde lid, onderdeel a, onder 1°, deelt de beleggingsonderneming het bedrag van de provisie mede aan de professionele belegger of in aanmerking komende tegenpartij op het moment dat het bedrag van de ontvangen provisie bekend is.

AAI

Artikel 168ac, tweede lid, vervalt.

AAJ

In hoofdstuk 14 wordt na paragraaf 14.1 een paragraaf ingevoegd, luidende:

§ 14.2. Aanvullende regels betreffende mkb-groeimarkten

Bepalingen ter uitvoering van artikel 4:91ea, zesde lid, van de wet

Artikel 168ad

De bij de initiële toelating van financiële instrumenten tot de handel op een mkb-groeimarkt openbaar te maken informatie als bedoeld in artikel 4:91ea, eerste lid, onderdeel c, van de wet voldoet aan het bepaalde in artikel 78, tweede lid, onderdelen c tot en met f, van de gedelegeerde verordening markten voor financiële instrumenten 2014 inzake organisatorische eisen.

Artikel 168ae

De door of namens een uitgevende instelling waarvan de financiële instrumenten zijn toegelaten tot de handel op een mkb-groeimarkt algemeen verkrijgbaar te stellen periodieke financiële verslaggeving als bedoeld in artikel 4:91ea, eerste lid, onderdeel d, van de wet wordt openbaar gemaakt overeenkomstig het bepaalde in artikel 78, tweede

lid, onderdelen g en h, van de gedelegeerde verordening markten voor financiële instrumenten 2014 inzake organisatorische eisen.

ARTIKEL II

Het **Besluit markttoegang financiële ondernemingen Wft** wordt als volgt gewijzigd:

A

In het opschrift van paragraaf 2.12 wordt "en 2:99, derde lid" vervangen door: 2:99, derde lid, en 2:99a, derde lid.

B

Artikel 41 komt te luiden:

Artikel 41

De aanvraag van een vergunning als bedoeld in artikel 2:96 van de wet, bevat de informatie genoemd in de artikelen 1 tot en met 7 van Verordening (EU) nr. [....] /2017 van de Commissie van [.....] 2017 ter aanvulling van richtlijn 2014/65/EU van het Europees Parlement en de Raad, houdende technische reguleringsnormen inzake informatie en vereisten voor de verlening van vergunningen aan beleggingsondernemingen (PbEU 2017, L ...).

C

Na artikel 41 wordt een artikel ingevoegd, luidende:

Artikel 41.0a

De gegevens, bedoeld in artikel 2:99a, derde lid, van de wet, bevatten de informatie, genoemd in de artikelen 1, 2, 4 en 6 van Verordening (EU) nr. [.....]/2017 van de Commissie van [...] 2017 ter aanvulling van richtlijn 2014/65/EU van het Europees Parlement en de Raad, houdende technische reguleringsnormen inzake informatie en vereisten voor de verlening van vergunningen aan beleggingsondernemingen (PbEU 2017, L ..), met dien verstande dat de informatie betrekking heeft op het bijkantoor gelegen in Nederland.

D

In artikel 41a, eerste lid, aanhef, wordt "artikel 2:97, achtste lid" vervangen door: artikel 2:97, negende lid.

E

In hoofdstuk 2 wordt na paragraaf 2.12 een paragraaf ingevoegd, luidende:

§ 2.12A. Verlenen van datarapporteringsdiensten

Bepaling ter uitvoering van artikel 2:103d, tweede lid, van de wet

Artikel 41b

De gegevens, bedoeld in artikel 2:103d, tweede lid, van de wet, bevatten de informatie, genoemd in de artikelen 2, 3 en 4 van Verordening (EU) nr. [...] /2017 van de Commissie van [..... 2017] van richtlijn 2014/65/EU van het Europees Parlement en de Raad, houdende technische reguleringsnormen inzake de verlening van vergunningen, organisatorische eisen en de publicatie van transacties voor datarapporteringsdienstverleners (PbEU, 2017, L ...), en de informatie met betrekking tot de organisatorische eisen, genoemd in de hoofdstukken II en III van die verordening.

F

In het opschrift van paragraaf 3.6 wordt na "de artikelen 2:127, tweede lid" ingevoegd: 2:128, vijfde lid, 2:128a, tweede lid, 2:129, derde lid.

G

Artikel 58 komt te luiden:

1. De gegevens, bedoeld in de artikelen 2:127, tweede lid, en 2:128a, tweede lid, van de wet zijn:
 - a. een opgave van de lidstaat waar de beleggingsonderneming voornemens is het bijkantoor te openen of voornemens is diensten te verlenen door middel van een verbonden agent;
 - b. een programma van werkzaamheden;
 - c. een opgave van de organisatiestructuur van het bijkantoor waarbij wordt aangegeven of het bijkantoor voornemens is diensten te verlenen door middel van een verbonden agent en de identiteit van deze verbonden agent;
 - d. indien de beleggingsonderneming het voornemen heeft diensten te verlenen door middel van een verbonden agent en de beleggingsonderneming in die lidstaat geen bijkantoor heeft gevestigd een beschrijving van het beoogde gebruik van de verbonden agent en een organisatiestructuur, met opgave van de rapportagelijnen, waarbij wordt aangegeven hoe de verbonden agent in de bedrijfsstructuur van de beleggingsonderneming past;
 - e. een opgave van het adres in de lidstaat van ontvangst waar documenten kunnen worden opgevraagd;
 - f. een opgave van de identiteit van personen die het dagelijks beleid van het bijkantoor bepalen; en
 - g. een opgave van de informatie genoemd in artikel 6 van Verordening (EU) nr. [...] /2017 van de Commissie van [.....] ter aanvulling van richtlijn 2014/65/EU van het Europees Parlement en de Raad, houdende technische reguleringsnormen ter specificatie van informatie die door beleggingsondernemingen, marktexploitanten en kredietinstellingen moet worden verstrekt (PbEU 2017, L...)

2. Een beleggingsonderneming meldt wijzigingen met betrekking tot de onderwerpen, bedoeld in het eerste lid, met inachtneming van artikel 7 van Verordening (EU) nr. [...] /2017 van de Commissie van [.....] ter aanvulling van richtlijn 2014/65/EU van het Europees Parlement en de Raad, houdende technische reguleringsnormen ter specificatie van informatie die door beleggingsondernemingen, marktexploitanten en kredietinstellingen moet worden verstrekt (PbEU 2017,....).

ARTIKEL III

Het **Besluit prudentiële regels Wft** wordt als volgt gewijzigd:

A

Het opschrift van paragraaf 13.2B komt te luiden:

§ 13.2B. Publicatieverplichtingen voor banken en beleggingsondernemingen

Bepaling ter uitvoering van artikel 3:74a, derde lid, van de wet

B

Artikel 134b wordt als volgt gewijzigd:

Onder vernummering van het tweede lid tot derde lid wordt een lid ingevoegd, luidende:

2. Een beleggingsonderneming als bedoeld in artikel 3:74a, eerste lid, van de wet die over een website beschikt, geeft daarop uitleg over de wijze waarop zij voldoet aan de bij of krachtens artikel 23e, vijfde lid, gestelde regels en het Besluit uitvoering publicatieverplichtingen richtlijn kapitaalvereisten.

ARTIKEL IV

Het **Besluit gereguleerde markten Wft** wordt als volgt gewijzigd:

A

Na artikel 4 wordt een nieuw artikel met opschrift ingevoegd, luidende:

Bepaling ter uitvoering van artikel 5:29a, derde lid, van de wet

Artikel 4a

Een marktexploitant is, mede voor de toepassing van artikel 5:29a, eerste lid, van de wet, significant indien zij door de Autoriteit Financiële Markten, gelet op zijn omvang, interne organisatie en aard, schaal en complexiteit van werkzaamheden als significant wordt aangemerkt.

B

Na paragraaf 2 wordt een nieuwe paragraaf ingevoegd, luidende:

§ 2a. Aanvullende eisen marktexploitanten

Bepalingen ter uitvoering van de artikelen 5:30a, vierde lid, 5:30b, derde lid, en 5:30d, tweede lid, van de wet

Artikel 4b

De systemen, procedures en regelingen, bedoeld in artikel 5:30a, eerste lid, onderdeel c, van de wet, zijn in staat om:

- a. de verhouding tussen het aantal niet-uitgevoerde orders en het aantal transacties dat door een deelnemer of lid in het handelssysteem kan worden ingevoerd te beperken;
- b. de orderstroom af te remmen indien het risico bestaat dat de systeemcapaciteit wordt bereikt; en
- c. de minimale verhandelingseenheid op de gereguleerde markt te beperken en te handhaven.

Artikel 4c

De parameters, bedoeld in artikel 5:30a, tweede lid, van de wet, zijn gekozen om rekening te houden met de liquiditeit van de verschillende categorieën activa, de aard van het marktmodel en de soorten gebruikers en zijn geschikt om aanzienlijke verstoringen van de ordelijke werking van de gereguleerde markt te voorkomen.

Artikel 4d

De overeenkomst, bedoeld in artikel 5:30b, eerste lid, onderdeel a, van de wet bepaalt in ieder geval dat:

- a. de verplichtingen van de beleggingsonderneming waaronder de verplichtingen van de beleggingsonderneming met betrekking tot de liquiditeitsverschaffing op de gereguleerde markt; en
- b. de kortingen of andere voordelen die de gereguleerde markt aan een beleggingsonderneming biedt om de gereguleerde markt op regelmatige en voorspelbare basis van liquiditeit te voorzien en eventuele andere rechten van de beleggingsonderneming.

Artikel 4e

De regelingen, bedoeld in artikel 5:30d, eerste lid, van de wet zijn:

- a. afgestemd op het liquiditeitsprofiel van het desbetreffende financieel instrument op verschillende markten en op het gemiddelde verschil tussen de biedprijzen en laatprijzen en houden rekening met de wenselijkheid van redelijk stabiele prijzen, waarbij het verschil tussen de biedprijzen en laatprijzen niet onnodig wordt beperkt; en
- b. zo opgezet dat de omvang van de minimale verhandelingseenheid is afgestemd op elk afzonderlijk financieel instrument.

ARTIKEL V

Het **Besluit bestuurlijke boetes financiële sector** wordt als volgt gewijzigd:

A

Artikel 10 wordt als volgt gewijzigd:

1. In de opsomming van artikelen uit de Wet op het financieel toezicht onder het Deel Markttoegang financiële ondernemingen wordt in de numerieke volgorde het volgende artikelnummer met bijbehorende boetecategorie ingevoegd:

2:69c, eerste en derde lid 3.

2. De opsomming van artikelen uit de Wet op het financieel toezicht onder het Deel Gedragstoezicht financiële ondernemingen wordt als volgt gewijzigd:

1°. De volgende artikelen met bijbehorende boetecategorie vervallen:

4:9b, eerste lid

4:90c, eerste tot en met het vierde lid.

2°. "4:9, tweede lid" wordt vervangen door "4:9, tweede en derde lid", "4:23, eerste en tweede lid" wordt vervangen door "4:23, eerste tot en met vierde lid", "4:24, eerste en derde lid" wordt vervangen door "4:24, eerste tot en met vierde lid", "4:89a, eerste en tweede lid" wordt vervangen door "4:89a, eerste lid", "4:90a, eerste tot en met het vijfde lid" wordt vervangen door "4:90a, eerste tot en met derde lid", "4:90e, eerste tot en met vijfde en achtste lid" wordt vervangen door "4:90e, eerste lid", "4:91a, eerste, derde tot en met zevende en negende lid" wordt vervangen door "4:91a, eerste, derde tot en met zevende, negende en tiende lid" en "4:91c, eerste en tweede lid" wordt vervangen door: "4:91c, eerste tot en met derde lid.

3°. De volgende artikelen met bijbehorende boetecategorie worden ingevoegd:

4:9.0a, eerste lid	3
4:89b, eerste lid	2
4:91aa	2
4:91ab	2
4:91da, eerste tot en met achtste lid	2
4:91n, eerste tot en met vierde lid	2
4:91o, eerste tot en met vierde lid	2
4:91p, eerste en tweede lid	2.

3. De opsomming van artikelen uit de Wet op het financieel toezicht onder het Deel Gedragstoezicht financiële markten wordt als volgt gewijzigd:

1°. "5:32g, eerste en tweede lid" wordt vervangen door: "5:32g, eerste tot en met derde lid.

2°. De volgende artikelen met bijbehorende boetecategorie worden ingevoegd:

5:29a, eerste lid	3
5:30, derde lid	3
5:30a, eerste tot en met derde lid	2
5:30b, eerste lid	2
5:30c, eerste en tweede lid	2
5:30d, eerste lid	2
5:30 ^e	2.

4. De opsomming van artikelen uit het Besluit Gedragstoezicht financiële ondernemingen Wft wordt als volgt gewijzigd:

1°. De volgende artikelen met bijbehorende boetecategorie vervallen:

32, eerste tot en met derde lid en vijfde lid
35g, eerste lid
35h
38b, eerste lid
38c, eerste lid
38d, eerste lid
38e, eerste en tweede lid
38f, eerste en tweede lid
51a, eerste tot en met zesde lid
51a, zevende lid
58a, eerste tot en met derde lid
58b, eerste tot en met derde lid
58c, eerste lid
58c, tweede tot en met vijfde lid
58d, eerste tot en met zesde lid
58e, eerste lid
58f, eerste lid
58f, derde tot en met vijfde lid
69, eerste tot en met zevende lid
70, eerste tot en met zevende lid
71, eerste en tweede lid
71a, eerste, derde en vierde lid
80a, eerste lid
80a, tweede en derde lid
80b, eerste lid
80c, eerste lid
80c, tweede lid
164, eerste en tweede lid
164, derde lid
164a, eerste lid
164a, tweede lid
164b, eerste tot en met derde lid

167
167a, eerste tot en met vierde lid
167b.

2°. "35, tweede tot en met vijfde lid" wordt vervangen door "35, derde lid" en "165c, derde lid" wordt vervangen door: 165c, derde tot en met vijfde lid.

3°. In de numerieke volgorde worden de volgende artikelen met bijbehorende boetecategorie ingevoegd:

29b	2
31b	2
32a	2
32b, eerste tot en met zesde lid	2
32b, zevende en achtste lid	1
32b, negende lid	2
32c, tweede lid	2
32d, eerste tot en met derde lid en vijfde lid	1
34g	1
51b	1
58	2
58a	2
68c	1
80a.0	2
165b, zesde lid	1
165e	2
165f, eerste en derde lid	2
165g	2
168a, vierde lid	1
168aa, eerste lid	3
168aa, tweede en derde lid	2
168aa, vijfde lid	1.

5. Na de opsomming van artikelen uit het Besluit Gedragstoezicht financiële ondernemingen wordt ingevoegd:

Besluit gereguleerde markten Wft

4b	2
4c	2
4d	2
4e	2.

ARTIKEL VI

Het **Besluit uitvoering EU-verordeningen financiële markten** wordt als volgt gewijzigd:

A

Artikel 1 wordt als volgt gewijzigd:

1. De definitie van *verordening (EG) nr. 1287/2006 (MiFID)* vervalt.
2. Na de definitie van verordening (EU) nr. 596/2014 (marktmisbruik) wordt een definitie ingevoegd, luidende:

verordening (EU) nr. 600/2014 (MiFIR): verordening (EU) nr. 600/2014 van het Europees parlement en de Raad van 15 mei 2014 betreffende markten voor financiële instrumenten en tot wijziging van verordening (EU) nr. 648/2012 (PbEU 2014, L 173);.

3. Onder vervanging van de punt aan het slot door een puntkomma, wordt na de definitie van verordening (EU) nr. 2016/1011 (benchmarks) een definitie toegevoegd, luidende:

verordening (EU) nr. 2016/... (MiFID II): gedelegeerde verordening (EU) nr. 2016/... van de Commissie van 25 april 2016 houdende aanvulling van Richtlijn 2014/65/EU van het Europees Parlement en de Raad wat betreft de door beleggingsondernemingen in acht te nemen organisatorische eisen en voorwaarden voor de bedrijfsuitoefening en wat betreft de definitie van begrippen voor de toepassing van genoemde richtlijn (PbEU 2016, L...).

B

Artikel 2 wordt als volgt gewijzigd:

1. Onder verlettering van de onderdelen n tot en met r tot o tot en met s wordt een onderdeel ingevoegd, luidende:
n. voor verordening (EU) nr. 600/2014 (MiFIR): de Autoriteit Financiële Markten;.
2. Onder vervanging van de punt aan het slot van onderdeel s door een puntkomma wordt een onderdeel toegevoegd, luidende:
t. voor verordening (EU) nr. 2016/... (MiFID II): de Autoriteit Financiële Markten.

C

Bijlage 1 wordt als volgt gewijzigd:

1. Het onderdeel "Verordening (EG) nr. 1287/2006 (MiFID)" vervalt.
2. Na het onderdeel "Verordening (EU) nr. 596/2014 (marktmisbruik)" wordt een onderdeel ingevoegd, luidende:

Verordening (EU) nr. 600/2014 (MiFIR)

Artikel 13, eerste lid

Artikel 14, eerste, tweede en vierde lid

Artikel 15, eerste, tweede en vierde lid

Artikel 17, eerste lid

Artikel 18, eerste, tweede, vierde t/m zevende en negende lid

Artikel 20, eerste en tweede lid

Artikel 21, eerste, tweede en derde lid

Artikel 22, tweede lid
Artikel 23, eerste en tweede lid
Artikel 25, eerste en tweede lid
Artikel 26, eerste tot en met zevende lid
Artikel 27, eerste lid
Artikel 29, tweede lid
Artikel 30, eerste lid
Artikel 31, tweede en derde lid
Artikel 35, eerste en derde lid
Artikel 36, eerste en derde lid
Artikel 37, eerste en derde lid
Artikel 40, eerste lid
Artikel 41, eerste lid
Artikel 42, eerste lid

3. Aan het slot wordt een onderdeel toegevoegd, luidende:

Verordening (EU) nr. 2016/... (MiFID II)²

Artikel 17
Artikel 19, vijfde lid
Artikel 21
Artikel 22, eerste en tweede lid
Artikel 22, derde lid
Artikel 23
Artikel 24
Artikel 25, eerste tot en met derde lid
Artikel 26
Artikel 27, eerste tot en met derde lid
Artikel 29, eerste tot en met vijfde lid
Artikel 31, eerste lid
Artikel 31, tweede en derde lid
Artikel 32, eerste en tweede lid
Artikel 33
Artikel 34, eerste tot en met vierde lid
Artikel 34, vijfde lid
Artikel 35
Artikel 37, eerste en tweede lid
Artikel 38
Artikel 39
Artikel 40, eerste tot en met vierde lid
Artikel 40, vijfde lid

² Gedelegeerde verordening markten voor financiële instrumenten 2014 inzake organisatorische eisen.

Artikel 41
Artikel 42
Artikel 43
Artikel 44, eerste tot en met zevende lid
Artikel 44, achtste lid
Artikel 46, eerste en tweede lid
Artikel 46, derde lid
Artikel 46, vierde tot en met zesde lid
Artikel 47
Artikel 48, eerste lid
Artikel 48, tweede lid
Artikel 48, derde lid
Artikel 48, vierde en vijfde lid
Artikel 49
Artikel 50
Artikel 51
Artikel 52
Artikel 53
Artikel 54, tweede lid
Artikel 54, vierde tot en met zevende lid
Artikel 54, achtste lid
Artikel 54, negende lid
Artikel 54, tiende lid
Artikel 54, elfde tot en met dertiende lid
Artikel 55, eerste en tweede lid
Artikel 56
Artikel 58
Artikel 59, eerste tot en met vierde lid
Artikel 60
Artikel 62
Artikel 63, eerste en tweede lid
Artikel 64
Artikel 65, eerste tot en met zevende lid
Artikel 66
Artikel 67, eerste en tweede lid
Artikel 67, derde lid
Artikel 68, eerste lid
Artikel 68, tweede lid
Artikel 69
Artikel 71, tweede en derde lid
Artikel 72

Artikel 73
Artikel 74
Artikel 75
Artikel 76, eerste tot en met tiende lid
Artikel 81, eerste lid
Artikel 82, eerste lid
Artikel 83, eerste, vierde en vijfde lid
Artikel 84, eerste lid
Artikel 86, eerste en tweede lid
Artikel 88, eerste en tweede lid
Artikel 89, eerste lid

D

Bijlage 2 wordt als volgt gewijzigd:

1. Het onderdeel "Verordening (EG) nr. 1287/2006 (MiFID)" vervalt.
2. Na het onderdeel "Verordening (EU) nr. 596/2014 (marktmisbruik)" wordt een onderdeel ingevoegd, luidende:

Verordening (EU) nr. 600/2014 (MiFIR)

Artikel 3, eerste lid	3
Artikel 3, tweede lid	2
Artikel 5, zevende lid	3
Artikel 6, eerste lid	3
Artikel 6, tweede lid	2
Artikel 8, eerste lid	3
Artikel 8, tweede, derde en vierde lid	2
Artikel 10, eerste lid	3
Artikel 10, tweede lid	2
Artikel 11, eerste en derde lid	2
Artikel 12, eerste lid	3
Artikel 13, eerste lid	2
Artikel 14, eerste, tweede en derde lid	2
Artikel 15, eerste, tweede en vierde lid	2
Artikel 17, eerste lid	2
Artikel 18, eerste, tweede, vierde tot en met zevende en negende lid	2
Artikel 20, eerste en tweede lid	2
Artikel 21, eerste, tweede en derde lid	2
Artikel 22, tweede lid	2
Artikel 23, eerste en tweede lid	3
Artikel 25, eerste en tweede lid	2
Artikel 26, eerste tot en met zevende lid	2
Artikel 27, eerste lid	2
Artikel 28, eerste en tweede lid	3

Artikel 29, eerste lid	3
Artikel 29, tweede lid	2
Artikel 30, eerste lid	2
Artikel 31, tweede en derde lid	2
Artikel 35, eerste tot en met derde lid	2
Artikel 36, eerste tot en met derde lid	2
Artikel 37, eerste en derde lid	2
Artikel 40, eerste lid	3
Artikel 41, eerste lid	3
Artikel 42, eerste lid	3

3. Aan het slot wordt een onderdeel toegevoegd, luidende:

Verordening (EU) nr. 2016/... (MiFID II)

Artikel 17	2
Artikel 19, vijfde lid	2
Artikel 21	2
Artikel 22, eerste en tweede lid	2
Artikel 22, derde lid	1
Artikel 23	2
Artikel 24	2
Artikel 25, eerste tot en met derde lid	1
Artikel 26, eerste en tweede lid	2
Artikel 26, derde tot en met vijfde lid	1
Artikel 26, zesde en zevende lid	1
Artikel 27, eerste tot en met derde lid	2
Artikel 29, eerste tot en met vijfde lid	2
Artikel 31, eerste lid	3
Artikel 31, tweede en derde lid	2
Artikel 32, eerste en tweede lid	2
Artikel 33	2
Artikel 34, eerste tot en met vierde lid	2
Artikel 34, vijfde lid	1
Artikel 35	1
Artikel 36, tweede lid	1
Artikel 37, eerste en tweede lid	2
Artikel 38	2
Artikel 39	2
Artikel 40, eerste tot en met vierde lid	2
Artikel 40, vijfde lid	1
Artikel 41	2
Artikel 42	2
Artikel 43	1

Artikel 44, eerste tot en met zevende lid	2
Artikel 44, achtste lid	3
Artikel 46, eerste en tweede lid	2
Artikel 46, derde lid	1
Artikel 46, vierde tot en met zesde lid	2
Artikel 47	2
Artikel 48, eerste lid	3
Artikel 48, tweede lid	2
Artikel 48, derde lid	1
Artikel 48, vierde en vijfde lid	2
Artikel 49	2
Artikel 50	2
Artikel 51	2
Artikel 52	2
Artikel 53	2
Artikel 54, tweede lid	3
Artikel 54, vierde tot en met zevende lid	2
Artikel 54, achtste lid	3
Artikel 54, negende lid	2
Artikel 54, tiende lid	3
Artikel 54, elfde tot en met dertiende lid	3
Artikel 55, eerste en tweede lid	3
Artikel 56	2
Artikel 58	2
Artikel 59, eerste tot en met vierde lid	2
Artikel 60	2
Artikel 62	2
Artikel 63, eerste en tweede lid	2
Artikel 64, eerste tot en met zevende lid	2
Artikel 65, eerste tot en met vijfde lid	2
Artikel 65, zesde en zevende lid	1
Artikel 66, eerste en tweede lid	1
Artikel 66, derde tot en met vijfde lid	2
Artikel 66, zesde lid	3
Artikel 66, zevende tot en met negende lid	1
Artikel 67, eerste en tweede lid	2
Artikel 67, derde lid	3
Artikel 68, eerste lid	3
Artikel 68, tweede lid	2
Artikel 69	2
Artikel 71, tweede en derde lid	2

Artikel 72	2
Artikel 73	2
Artikel 74	2
Artikel 75	2
Artikel 76, eerste en tweede lid	2
Artikel 76, derde tot en met achtste lid	1
Artikel 76, negen en tiende lid	2
Artikel 81, eerste lid	2
Artikel 82, eerste lid	2
Artikel 83, eerste, vierde en vijfde lid	2
Artikel 84, eerste lid	2
Artikel 86, eerste en tweede lid	2
Artikel 88, eerste en tweede lid	2
Artikel 89, eerste lid	2

ARTIKEL VII

Dit besluit treedt in werking met ingang van de dag na de datum van uitgifte van het Staatsblad waarin het wordt geplaatst.

ARTIKEL VIII

Dit besluit wordt aangehaald als: Besluit implementatie richtlijn markten voor financiële instrumenten 2014.

Lasten en bevelen dat dit besluit met de daarbij behorende nota van toelichting in het Staatsblad zal worden geplaatst.

De Minister van Financiën,

NOTA VAN TOELICHTING

Algemeen

§1. Inleiding

De richtlijn 2014/65/EU van het Europees Parlement en de Raad van 15 mei 2014 betreffende markten voor financiële instrumenten en tot wijziging van richtlijn 2002/92/EG en richtlijn 2011/61/EU (herschikking)³ (hierna: MiFID II) en verordening nr. 600/2014 van het Europees Parlement en de Raad van 15 mei 2014 betreffende markten voor financiële instrumenten en tot wijziging van verordening (EU) nr. 648/2012⁴ vervangen de richtlijn markten voor financiële instrumenten (MiFID I) uit 2004.⁵ Ter uitvoering van MiFID II en de gedelegeerde uitvoeringsrichtlijn markten voor financiële instrumenten 2014⁶ zijn het Besluit Gedragstoezicht financiële ondernemingen Wft (Bgfo), het Besluit Markttoegang financiële ondernemingen Wft, het Besluit prudentiële regels Wft, het Besluit bestuurlijke boetes financiële sector en het Besluit uitvoering EU-verordeningen financiële markten aangepast. Tevens zijn deze besluiten aangepast indien noodzakelijk ter uitvoering van de verschillende verordeningen zoals de gedelegeerde verordening markten voor financiële instrumenten 2014 inzake organisatorische eisen.⁷ Aan een deel van de artikelen van MiFID II is reeds uitvoering gegeven in de Wet op het financieel toezicht (Wft). Dit besluit voorziet in de implementatie van de resterende artikelen van MiFID II, met name ten aanzien van regels omtrent vakbekwaamheid, productontwikkelingsproces, informatieverstrekking, het beschermen van de rechten van cliënten (t.a.v. financiële instrumenten en gelden) en provisies.

§2. Hoofdpunten van het besluit

§2.1. Hoofdpunten van het Bgfo

a. vakbekwaamheid

Vanwege de complexiteit van financiële instrumenten en de voortdurende vernieuwingen waaraan zij zijn onderworpen is het van belang dat werknemers en andere natuurlijke personen die onder verantwoordelijkheid van een beleggingsonderneming cliënten informeren over financiële instrumenten, beleggingsdiensten of nevendiensten of zich rechtstreeks bezighouden met het adviseren van cliënten over financiële instrumenten beschikken over voldoende kennis en bekwaamheid met betrekking tot de aangeboden

³ PbEU 2014, L 173.

⁴ PbEU 2014, L 173.

⁵ Richtlijn nr. 2004/39/EG van het Europees Parlement en de Raad van de Europese Unie van 21 april 2004 betreffende markten voor financiële instrumenten, tot wijziging van de richtlijnen 85/611/EEG en 93/6/EEG van de Raad en van richtlijn 2000/12/EG van het Europees Parlement en de Raad en houdende intrekking van richtlijn 93/22/EEG van de Raad (PbEU 2004, L 145).

⁶ Gedelegeerde richtlijn (EU)... van de Commissie van 7.4.2016 tot aanvulling van richtlijn 2014/65/EU van het Europees Parlement en de Raad met betrekking tot het vrijwaren van financiële instrumenten en geldmiddelen die aan cliënten toebehoren, productgovernanceverplichtingen en de regels die van toepassing zijn op het betalen of ontvangen van provisies, commissies en geldelijke of niet-geldelijke tegemoetkomingen.

⁷ Gedelegeerde verordening (EU)... van de Commissie van 25.4.2016 houdende aanvulling van richtlijn 2014/65/EU van het Europees Parlement en de Raad wat betreft de door beleggingsondernemingen in acht te nemen organisatorische eisen en voorwaarden voor de bedrijfsuitoefening en wat betreft de definitie van begrippen voor de toepassing van genoemde richtlijn.

financiële instrumenten of diensten. Bij ministeriële regeling zullen criteria worden opgesteld waaraan zij minimaal moeten voldoen om vakbekwaam te zijn. Hierbij zal worden aangesloten bij de criteria voor kennis en bekwaamheid van haar werknemers zoals opgenomen in de door de Europese Autoriteit voor effecten en markten (ESMA) vastgestelde Richtsnoeren voor de beoordeling van kennis en bekwaamheid van personeel.⁸

Het is de verantwoordelijkheid van de beleggingsonderneming om zorg te dragen voor deze vakbekwaamheid en te bepalen wat de passende kwalificatie en passende ervaring is om de desbetreffende informerende of adviserende taak uit te oefenen. Daarnaast dient de beleggingsonderneming haar werknemers voldoende tijd en middelen te geven om deze kennis en bekwaamheid te verwerven en deze te gebruiken bij de dienstverlening aan cliënten. Het is aan de beleggingsonderneming zelf om te bepalen hoe dit in de praktijk vorm wordt gegeven. Dit kan bijvoorbeeld door certificering van beleggingsadviseurs door een standaardeninstituut zoals bijvoorbeeld de Stichting DSI. De standaardeninstellingen dienen ervoor te zorgen dat de certificeringscriteria minimaal voldoen aan de criteria zoals opgenomen in de genoemde Richtsnoeren voor de beoordeling van kennis en bekwaamheid.

Bij het toezicht op de naleving van de vakbekwaamheid kan de AFM, gebruik maken van de expertise van dergelijke standaardeninstellingen om te bepalen of de invulling van de vakbekwaamheid door een beleggingsonderneming voldoet aan de gestelde criteria.

b. productontwikkelingsproces

Een beleggingsonderneming die financiële instrumenten uitgeeft, ontwikkelt of samenstelt (bedoelt voor de primaire markt of de secundaire markt), dient te beschikken over procedures en maatregelen die waarborgen dat bij de ontwikkeling van het financieel instrument op een evenwichtige wijze rekening wordt gehouden met de belangen van de consument. Medewerkers die betrokken zijn bij het productontwikkelingsproces dienen over de benodigde kennis te beschikken over de kenmerken en risico's van het financieel instrument dat zij uitgeven, ontwikkelen respectievelijk samenstellen. Tevens dient een beleggingsonderneming die een financieel instrument ontwikkelt of samenstelt, de beleggingsonderneming die de financiële instrumenten distribueert te informeren over de kenmerken en risico's van een financieel instrument, het productontwikkelingsproces, de doelgroep en de distributiestrategie (~~vermogensbeheer, advies of execution only~~). Deze informatie stelt de beleggingsonderneming die de financiële instrumenten distribueert in staat om het juiste distributiestrategie te kiezen en het financieel instrument te distribueren aan de juiste doelgroep.

Ook de beleggingsonderneming die niet zelf de financiële instrumenten uitgeeft, ontwikkelt of samenstelt (de beleggingsonderneming als distributeur), dient de doelgroep en de distributiestrategie te bepalen. De beleggingsonderneming beschikt daartoe over adequate procedures en maatregelen om de informatie over het ontwikkelingsproces van het financieel instrument te verkrijgen van de beleggingsonderneming die het financieel instrument heeft uitgegeven, ontwikkeld of samengesteld. Voorts dient de beleggingsonderneming informatie over de kenmerken en risico's van het financieel instrument en de beoogde doelgroep te verkrijgen zodat zij het

⁸ www.esma.europa.eu/sites/default/files/library/2015-1886_nl.pdf.

financieel instrument kan distribueren aan de juiste doelgroep. De beleggingsonderneming die financiële instrumenten uitsluitend distribueert, gebruikt de informatie die zij heeft ontvangen van de beleggingsonderneming die de financiële instrumenten ontwikkelt of samenstelt en de informatie van haar eigen cliënten om de doelgroep en de distributiestrategie te bepalen. De beleggingsonderneming dient ook periodiek te evalueren of de financiële instrumenten voldoen aan de doelstelling van de doelgroep en de distributiestrategie nog aansluit bij de doelgroep en past zo nodig de doelgroep of de distributiestrategie aan. De beleggingsonderneming verstrekt informatie over de verkoop van het financieel instrument en over de uitkomsten van periodieke evaluaties aan de beleggingsonderneming die de financiële instrumenten heeft ontwikkeld voor zover die informatie relevant is om na te gaan of het financieel instrument nog voldoet aan de behoeften, kenmerken en doelstellingen van de doelgroep zoals bepaalt door de ontwikkelaar (bijvoorbeeld informatie over verkoop buiten de doelgroep, soort cliënten en ontvangen klachten).

c. informatieverstrekking

De regels omtrent informatieverstrekking zijn aangescherpt. De beleggingsonderneming dient zowel de niet-professionele belegger als ook de professionele belegger en in aanmerking komende tegenpartij te informeren over haar dienstverlening, financiële instrumenten en alle kosten en lasten.

Een beleggingsonderneming verstrekt voorafgaand aan het verlenen van een beleggingsdienst of nevendienst aan een cliënt informatie over de beleggingsonderneming en haar dienstverlening, financiële instrumenten en voorgestelde beleggingsstrategieën, de plaatsen van uitvoering en alle kosten en bijbehorende lasten. De informatie die de beleggingsonderneming geeft over financiële instrumenten of de beleggingsstrategie bevat een toelichting en waarschuwing over de risico's die zijn verbonden aan het desbetreffende financieel instrument of de beleggingsstrategie en voor welke doelgroep het financieel instrument bedoeld is. Alle kosten in verband met de beleggingsdienst en het financieel instrument (die niet het gevolg zijn van marktontwikkelingen) worden samengevoegd zodat de cliënt inzicht krijgt in de totale kosten en in het cumulatieve effect op het rendement van de belegging. Indien de cliënt daarom verzoekt, verstrekt de beleggingsonderneming een puntsgewijze uitsplitsing van de kosten.

Een beleggingsonderneming verstrekt periodiek aan de cliënt informatie over de verleende beleggingsdiensten, bijvoorbeeld een overzicht van de vermogensbeheeractiviteiten die namens de cliënt zijn uitgevoerd en de kosten voor de uitgevoerde transacties en de verleende beleggingsdiensten.

Een beleggingsonderneming dient haar cliënt voorafgaand aan het advies te informeren of zij op afhankelijke of onafhankelijke basis adviseert. Indien de beleggingsonderneming onafhankelijk adviseert, dient zij een toereikend aantal op de markt verkrijgbare financiële instrumenten te beoordelen. Deze financiële instrumenten dienen voldoende divers te zijn wat type, uitgevende instelling of aanbieder betreft en mogen niet uitsluitend worden aangeboden door de beleggingsonderneming zelf of door entiteiten die nauwe banden met de beleggingsonderneming hebben. Verder dient de beleggingsonderneming niet uitsluitend financiële instrumenten te adviseren van

aanbieders waarmee de beleggingsonderneming nauwe banden heeft (bijvoorbeeld een contractuele band).

Een beleggingsonderneming die adviseert dient de cliënt mede te delen of zij een periodieke beoordeling ontvangt van de geschiktheid van de financiële instrumenten die de beleggingsonderneming aan de cliënt heeft geadviseerd.

d. provisies

Het provisieverbod voor het verlenen van beleggingsdiensten of nevendiensten aan niet-professionele beleggers blijft gehandhaafd (zie artikel 168a, eerste lid). Het regime met betrekking tot provisies in het kader van het verlenen van beleggingsdiensten aan professionele beleggers en in aanmerking komende tegenpartijen is opgenomen in artikel 168aa. Een beleggingsonderneming dient ontvangen provisies voor onafhankelijk advies en individueel vermogensbeheer volledig door te ~~betalen-geven~~ aan de professionele belegger en in aanmerking komende tegenpartij. De beleggingsonderneming dient tenminste jaarlijks de professionele belegger of in aanmerking komende tegenpartij te informeren over de ontvangen provisies en het bedrag aan provisies dat aan de individuele belegger is ~~doorbetaald~~ doorgegeven. Provisies voor niet-onafhankelijk advies, *execution only* dienstverlening en het verlenen van nevendiensten hoeven niet te worden ~~doorbetaald~~ doorgegeven aan de belegger indien de professionele belegger of in aanmerking komende tegenpartij voorafgaand aan de dienstverlening wordt geïnformeerd over het bestaan, de aard en het bedrag van de provisie, de provisie de kwaliteit van de dienstverlening ten goede komt en niet leidt tot belangenconflicten en geen afbreuk doet aan de verplichting van de beleggingsonderneming om zich in te zetten voor de belangen van de beleggers. Kleine niet-geldelijke vergoedingen hoeven niet te worden doorgegeven aan de belegger. Hetzelfde geldt voor de kosten voor onderzoek op beleggingsgebied indien door de belegger op een door de beleggingsonderneming beheerde rekening bedragen worden gestort die door de beleggingsonderneming apart bij de desbetreffende belegger in rekening zijn gebracht gebaseerd op een vastgesteld onderzoeksbudget.

§2.2. Overige aanpassingen

In het Besluit Markttoegang financiële ondernemingen Wft is geregeld welke gegevens dienen te worden overgelegd aan de AFM voor de aanvraag van een vergunning voor het verlenen van beleggingsdiensten of het verrichten van beleggingsactiviteiten in Nederland. Tevens is in het besluit opgenomen welke gegevens een beleggingsonderneming met zetel in een staat die geen lidstaat is en die voornemens is om in Nederland beleggingsdiensten te verlenen bij het aanvragen van een vergunning aan de AFM moet verstrekken. Voorts is opgenomen welke gegevens een beleggingsonderneming met zetel in Nederland aan de AFM dient te verstrekken indien zij het voornemen heeft om vanuit een in een andere lidstaat gelegen bijkantoor beleggingsdiensten te verlenen of beleggingsactiviteiten te verrichten.

Tenslotte is in het Besluit Markttoegang financiële ondernemingen Wft opgenomen welke gegevens aan de AFM overgelegd moeten worden bij de aanvraag van een vergunning voor het in Nederland verlenen van datarapporteringdiensten.

In het Besluit bestuurlijke boetes financiële sector zijn wijzigingen opgenomen met betrekking tot de op te leggen bestuurlijke boetes. Artikel 10 van het besluit bepaalt

welke boetecategorie van toepassing is bij overtreding van een artikel van de Wft dan wel van een van de op de Wft gebaseerde algemene maatregel van bestuur. Aangezien de lijst van beboetbare artikelen van de Wft is gewijzigd door de Wet Implementatie richtlijn markten voor financiële instrumenten 2014 dient ook de opsomming in artikel 10 van het Besluit bestuurlijke boetes financiële sector, voor zover betrekking hebbend op de Wft, te worden aangepast. Tevens is een aanpassing van artikel 10 nodig in verband met de wijzigingen die het onderhavige besluit aanbrengt in het Besluit Gedragtoezicht financiële ondernemingen Wft.

§3. Gevolgen voor het bedrijfsleven

In paragraaf 6 van het algemeen deel van de memorie van toelichting bij de Wet implementatie richtlijn markten voor financiële instrumenten 2014 (Kamerstukken II 2016/17, 34 583, nr. 3) is een overzicht weergegeven van de bedrijfseffecten die de Implementatiewet en de daarbij behorende lagere regelgeving naar verwachting zullen brengen voor het bedrijfsleven. In dit besluit zijn enkele regels opgenomen die destijds niet zijn meegenomen bij de kostenberekeningen. Het gaat om de regels omtrent de vakbekwaamheidseisen, het productontwikkelingsproces en provisies.

§3.1. Vakbekwaamheid

Artikel 29b van het Bgfo bepaalt dat de beleggingsonderneming voorziet in een duidelijke en adequate verdeling van taken en verantwoordelijkheden en dat daarbij een onderscheid wordt gemaakt tussen werknemers en andere natuurlijke personen die onder zijn verantwoordelijkheid cliënten informeren over financiële instrumenten, beleggingsdiensten of nevendiensten en degenen die zich rechtstreeks bezighouden met het adviseren van cliënten over financiële instrumenten. Aan deze bepaling zijn geen administratieve lasten maar wel nalevingskosten verbonden. De beschrijving van de taken en verantwoordelijkheden zal een eenmalige tijdsinvestering vergen van naar schatting 20 uur. De eenmalige nalevingskosten per beleggingsonderneming worden geschat op € 1.080 (20 uur * 54). Uitgaande van 250 beleggingsondernemingen, worden de eenmalige totale nalevingskosten geschat op $250 * € 1.080 = € 270.000$. De structurele nalevingskosten per beleggingsonderneming worden geschat op $10 \text{ uur} * € 54 = € 540$. De totale structurele nalevingskosten worden geschat op $250 * € 540 = € 135.000$.

§3.2. Productontwikkelingsproces

Artikel 32, zesde lid, Bgfo bepaalt dat een beleggingsonderneming die financiële instrumenten uitgeeft, ontwikkelt of samenstelt, dient te beschikken over een productontwikkelingsproces. Hieraan zijn geen administratieve lasten verbonden maar wel nalevingskosten. De nalevingskosten bestaan uit de eenmalige ontwikkeling van de vereiste procedures en de toetsing van nieuw ontwikkelde financiële instrumenten. Naar schatting ontwikkelen 120 beleggingsondernemingen zelf financiële instrumenten. De eenmalige nalevingskosten worden geschat op € 20.100 per beleggingsonderneming. Dit bedrag bestaat uit de eenmalige invoeringskosten van € 10.800 (200 uur à € 54) en documentatiekosten van € 9300 (300 uur à € 31). De totale eenmalige nalevingskosten worden geschat op € 2.412.000 ($€ 20.100 * 120$). De toetsing van het financieel instrument zal 50 uur kosten en de vastlegging zal 25 uur in beslag nemen. De structurele nalevingskosten voor de toetsing per nieuw ontwikkeld financieel instrument

worden per beleggingsonderneming geschat op € 2700 (50 uur * € 54) + € 775 (25 uur * € 31) = € 3475 . Uitgaande van gemiddeld 5 nieuwe financiële instrumenten per jaar komen de structurele nalevingskosten per beleggingsonderneming per jaar uit op € 17.375 (5 * € 3475). De totale structurele nalevingskosten worden geschat op € 2.085.000 (17.375 * 120).

Ook een beleggingsonderneming die niet zelf de financiële instrumenten ontwikkelt of samenstelt, dient de doelgroep en de distributiestrategie te bepalen. De beleggingsonderneming dient daartoe te beschikken over adequate procedures en maatregelen om de informatie over het ontwikkelingsproces van het financieel instrument te verkrijgen van de beleggingsonderneming die het financieel instrument heeft ontwikkeld. Tevens dient de beleggingsonderneming periodiek te evalueren of het product nog steeds passend is voor de doelgroep. Relevante informatie voor het productontwikkelingsproces (bijvoorbeeld indien wordt geconstateerd dat het financieel instrument niet langer passend is voor de doelmarkt) dient te worden gedeeld met de beleggingsonderneming die het financieel instrument heeft ontwikkeld. Hiertoe dient de beleggingsonderneming interne processen te hebben. Een hoogopgeleide medewerker zal 20 uur nodig hebben om dit proces goed in te richten voor de beleggingsonderneming. De eenmalige nalevingskosten per beleggingsonderneming worden geschat op € 1080 (20 * € 54 (uurtarief)). De totale structurele nalevingskosten per beleggingsonderneming worden geschat op € 540 (10 * € 54). Ervan uitgaande dat 100 beleggingsondernemingen beleggingsdiensten verlenen en niet zelf het financieel instrument ontwikkelen worden de totale eenmalige nalevingskosten geschat op € 108.000 (100 * € 1080) en de totale structurele nalevingskosten op € 54.000 (100 * € 540).

§3.3. Provisieregels

Artikel 168aa bepaalt dat een beleggingsonderneming die onafhankelijk adviseert aan of individuele vermogen beheert voor professionele beleggers of in aanmerking komende tegenpartij de ontvangen provisie in zijn geheel doorgeeftbetaald aan de desbetreffende professionele belegger. Dit voorschrift brengt geen administratieve lasten met zich mee maar wel nalevingskosten. De beleggingsonderneming dient haar financiële administratie aan te passen zodat kan worden bijgehouden welke provisie is ontvangen en aan welke professionele belegger of in aanmerking komende tegenpartij de provisie dient te worden doorgegevenbetaald. De aanpassing van de administratie zal een eenmalige tijdsinvestering vergen van naar schatting 40 uur. De eenmalige nalevingskosten per beleggingsonderneming worden geschat op € 2160 (40 uur * 54). Er zijn ongeveer 55 beleggingsondernemingen die uitsluitend adviseren aan of individuele vermogens beheren voor professionele beleggers of in aanmerking komende tegenpartijen. De eenmalige totale nalevingskosten worden geschat op 55 * € 2160 = € 118.800. De structurele nalevingskosten per beleggingsonderneming worden geschat op 15 uur * € 54 = € 810. De totale structurele nalevingskosten worden geschat op 55 * € 810 = € 44.550.

§4. Marktconsultaties

Tijdens het opstellen van het concept-besluit en nota van toelichting is gesproken met de Autoriteit Financiële Markten (AFM) en is een expertmeeting georganiseerd waarbij

de Nederlandse Vereniging van Banken, Dutch Fund and Asset Management Association (DUFAS) en enkele advocatenkantoren aanwezig waren. Naar aanleiding van de overleggen is de tekst en toelichting op een aantal punten aangepast en verduidelijkt.

§5. Transponeringstabel

(1) Implementatie van richtlijn 2014/65/EU van het Europees Parlement en de Raad van 15 mei 2014 betreffende markten voor financiële instrumenten en tot wijziging van richtlijn 2002/92/EG en richtlijn 2011/61/EU (herschikking) (PbEU 2014, L 173).

Gedelegeerde Richtlijn (EU).../.... m.b.t. het vrijwaren van financiële instrumenten en gelden, productontwikkeling en provisies	Besluit Gedragstoezicht financiële ondernemingen Wft	Wet op het financieel toezicht
Artikel 1 lid 1		Artikel 1:19 lid 2
Artikel 1 lid 2		Artikel 4:2e
Artikel 1 lid 3	Artikel 165c lid 6	
Artikel 1 lid 4	Artikel 165b lid 3	
Artikel 2 lid 1	Artikel 165 lid 1	
Artikel 2 lid 2	Behoeft geen implementatie	
Artikel 2 lid 3	Behoeft geen implementatie	
Artikel 2 lid 4	Artikel 165e	
Artikel 2 lid 5	Artikel 165g	
Artikel 3 leden 1 t/m 3	Artikel 165a leden 1 t/m 3	
Artikel 3 lid 4		Artikel 4:16 lid 1
Artikel 4 lid 1	Artikel 165b leden 1 en 2	
Artikel 4 lid 2	Artikel 165b lid 4	
Artikel 4 lid 3	Artikel 165b lid 5	
Artikel 5 lid 1	Artikel 165c lid 1	
Artikel 5 lid 2	Artikel 165c leden 2 en 3	
Artikel 5 lid 3	Artikel 165c lid 4	
Artikel 5 lid 4	Artikel 165c lid 5	
Artikel 5 lid 5		Artikel 4:89a
Artikel 6	Artikel 165f	
Artikel 7	Artikel 31b	
Artikel 8	Artikel 165d	
Artikel 9	Artikel 32 lid 6 en artikel 32a	
Artikel 10 leden 1 en 2	Artikel 32b leden 1 t/m 3, lid 6	
Artikel 10 lid 3	Volgt uit de systematiek van de wet	
Artikel 10 lid 4	Artikel 32b lid 7	
Artikel 10 lid 5	Artikel 32b lid 8	
Artikel 10 lid 6	Artikel 31b	
Artikel 10 lid 7	Artikel 32b lid 5	
Artikel 10 lid 8	Artikel 32b lid 4	
Artikel 10 lid 9	Artikel 32b lid 9	

Artikel 10 lid 10	Artikel 32c	
Artikelen 11, 12 en 13	Artikelen 168a, 168aa	

(2) Implementatie van richtlijn 2014/65/EU van het Europees Parlement en de Raad van 15 mei 2014 betreffende markten voor financiële instrumenten en tot wijziging van richtlijn 2002/92/EG en richtlijn 2011/61/EU (herschikking) (PbEU 2014, L 173).

Afkortingen:

<i>Awb:</i>	Algemene Wet Bestuursrecht
<i>Bgfo:</i>	Besluit Gedragstoezicht financiële ondernemingen Wft
<i>Bgm:</i>	Besluit gereguleerde markten Wft
<i>Bmf:</i>	Besluit markttoegang financiële ondernemingen Wft
<i>Bpr:</i>	Besluit Prudentiële regels Wft
<i>BuEU:</i>	Besluit uitvoering EU-verordeningen financiële markten
<i>Regeling grensoverschrijdende samenwerking:</i>	Regeling taakuitoefening en grensoverschrijdende samenwerking
<i>Richtlijn verzekeringsbemiddeling:</i>	financiële toezichthouders Wft Richtlijn nr. 2002/92/EG van het Europees Parlement en de Raad van de Europese Unie van 9 december 2002 betreffende verzekeringsbemiddeling (PbEU 2002, L9)
<i>Wft:</i>	Wet op het financieel toezicht

Richtlijn 2014/65/EU	Wft	Omschrijving beleidsruimte	Toelichting op de keuze bij de invulling van de beleidsruimte
Artikel 1, leden 1 en 2	Behoeft geen implementatie		
Artikel 1, lid 3	Behoeft geen implementatie		
Artikel 1, lid 4	4:2e		
Artikel 1, lid 5	4:91m		
Artikel 1, lid 6	Artikelen 1:2, lid 1,1:18, aanhef, en 1:19a, lid 1, aanhef		
Artikel 1, lid 7	Behoeft geen implementatie		

Richtlijn 2014/65/EU	Wft	Omschrijving beleidsruimte	Toelichting op de keuze bij de invulling van de beleidsruimte
Artikel 2 lid 1, onderdeel a	Artikel 1:18, onderdeel c		
Artikel 2 lid 1, onderdeel b	Artikel 1:18, onderdeel a		
Artikel 2 lid 1, onderdeel c	Artikel 1:18, onderdeel d		
Artikel 2 lid 1, onderdeel d,	Artikel 1:18, onderdeel g		
Artikel 2 lid 1, onderdeel e	Artikel 1:18, onderdeel f		
Artikel 2 lid 1, onderdelen f en g	Artikel 1:18, onderdeel b		
Artikel 2 lid 1, onderdeel h	Artikel 1:2 lid 1		
Artikel 2 lid 1, onderdeel k	Artikel 1:18, onderdeel e		
Artikel 2 lid 1, onderdeel i	Artikel 1:15		
Artikel 2 lid 1, onderdeel j	Artikel 1:18, onderdeel h		
Artikel 2 lid 1, onderdeel l	Behoeft geen implementatie		
Artikel 2 lid 1, onderdeel m	Behoeft geen implementatie		
Artikel 2 lid 1, onderdeel n	Artikel 1:19a		
Artikel 2 lid 1, onderdeel o	Artikel 1:19b		
Artikel 2 lid 2	Behoeft geen implementatie		
Artikel 3 lid 1	Artikel 2:104 en Artikel 11 Vrijstellingsregeling Wft		
Artikel 4 lid 1	Artikel 1:1		
Artikel 4 lid 2	Behoeft geen implementatie (bepaling richt zich tot de Europese Commissie)		
Artikel 5 lid 1	Artikel 2:96		
Artikel 5 lid 2	Artikel 2:97 lid 7		
Artikel 5 lid 3	Artikel 1:107		
Artikel 5 lid 3	Artikel 2, tabel 2, Regeling grensoverschrijdende samenwerking		
Artikel 5 lid 3	Artikelen 1:107 en 1:108 en de Regeling grensoverschrijdende samenwerking		
Artikel 5 lid 4	Artikelen 1:1 en 4:84		
Artikel 6	Artikel 2:99 leden 1 en 5		
Artikel 7 lid 1	Artikel 2:99 lid 1		
Artikel 7 lid 2	Artikel 2:99 lid 3		
Artikel 7 lid 3	Artikel 1:102 lid 3		
Artikel 7 lid 4	Behoeft geen implementatie (bepaling richt zich tot ESMA)		

Richtlijn 2014/65/EU	Wft	Omschrijving beleidsruimte	Toelichting op de keuze bij de invulling van de beleidsruimte
Artikel 7 lid 5	Behoeft geen implementatie (bepaling richt zich tot ESMA)		
Artikel 8 onderdeel a	Artikel 1:104 lid 1, onderdelen a, e en f		
Artikel 8 onderdeel b	Artikel 1:104 lid 1, onderdelen b en c		
Artikel 8 onderdeel c	Artikel 1:104 lid 1, onderdeel d		
Artikel 8 onderdeel d	Artikel 1:104 lid 1, onderdeel d		
Artikel 8 onderdeel e	Behoeft geen implementatie		
Artikel 9 lid 1	Artikel 4:9.0a		
Artikel 9 lid 2	Artikel 4:9.0a lid 2 en tabel 2 van de Regeling grensoverschrijdende samenwerking		
Artikel 9 lid 3, eerste alinea	Artikel 31e Bgfo		
Artikel 9 lid 3, tweede alinea	Artikel 31e, 31f en 31g Bgfo		
Artikel 9 lid 4	Artikel 2:99		
Artikel 9 lid 5	Artikel 2:99 lid 1		
Artikel 9 lid 6	Artikel 4:83		
Artikel 10 lid 1	Artikelen 2:99 lid 2 3:99 en 3:100		
Artikel 10 lid 2	Artikel 2:99 jo. 4:13		
Artikel 10 lid 3	Artikelen 1:75 lid 1, 3:104 leden 2 en 3, 3:105 leden 3 en 4		
Artikel 11 lid 1, eerste alinea	Artikelen 3:95 lid 1, onderdeel c, en 3:103		
Artikel 11 lid 1, tweede alinea	Artikel 3:103		
Artikel 11 lid 2	Artikel 1:62		
Artikel 11 lid 3	Artikel 3:103 leden 1 en 2		
Artikel 11 lid 4	Artikelen 1:75 lid 1, 3:104 leden 2 en 3, 3:105 leden 3 en 4		
Artikel 12 lid 1	Artikel 1:106b		
Artikel 12 lid 2	Artikel 1:106c leden 1, 2 en 3		
Artikel 12 lid 3	Artikel 1:106 lid 4		
Artikel 12 lid 4	Afdelingen 3.6. en 3.7 van de Awb		
Artikel 12 lid 5	Artikel 1:106d		
Artikel 12 lid 6	Artikel 1:106e		
Artikel 12 leden 7 t/m 9	Behoeft geen implementatie		
Artikel 13 leden 1 en 2	Artikelen 3:99 en 3:100		
Artikel 13 lid 3	Behoeft geen implementatie		

Richtlijn 2014/65/EU	Wft	Omschrijving beleidsruimte	Toelichting op de keuze bij de invulling van de beleidsruimte
	(bepaling richt zich tot de lidstaten)		
Artikel 13 lid 4	Artikel 3:95 lid 2		
Artikel 13 lid 5	Artikel 1 Grondwet		
Artikel 14	Artikel 3:258 lid 1, onderdeel c		
Artikel 15	Artikel 2:99 lid 1, onderdeel i, en de artikelen 3 en 48 Bpr		
Artikel 16 lid 1	Behoeft geen implementatie (bepaling richt zich tot de lidstaten)		
Artikel 16 lid 2	Artikelen 4:11 en 4:14, lid 2, onderdeel b en artikel 29a lid 2 Bgfo		
Artikel 16 lid 3, eerste alinea	Artikelen 4:14 lid 2, aanhef en onderdeel c, onder 4°, en 4:88		
Artikel 16 lid 3, tweede t/m vierde alinea	Artikel 4:14 lid 2, aanhef en onderdeel c, onder 3 en 4 en artikel 32 lid 1 t/m 3 en lid 6 Bgfo		
Artikel 16 lid 3, vijfde alinea	Artikel 4:14 lid 2, aanhef en onderdeel c, onder 3 en 4 en artikel 32a lid 1 Bgfo		
Artikel 16 lid 3, zesde alinea	Artikel 4:14 lid 2, aanhef en onderdeel c, onder 3 en 4 en artikel 32b lid 3 Bgfo		
Artikel 16 lid 4	Artikel 3:17 lid 3, en de artikelen 23 en 24 van het Bpr		
Artikel 16 lid 5, eerste alinea	Artikel 4:16 lid 3, onderdeel a, en 37 Bgfo		
Artikel 16 lid 5, tweede alinea	Artikel 4:14 lid 2, aanhef, en onderdeel a, en artikel 29a lid 2 Bgfo		
Artikel 16 lid 6	Artikel 4:14 lid 2, aanhef en onderdeel c, en artikel 35 lid 1 Bgfo		
Artikel 16 lid 7, eerste en tweede alinea	Artikel 4:14 lid 2, aanhef en onderdeel c, en artikel 35 lid 2 Bgfo		
Artikel 16 lid 7, derde en achtste alinea	Artikel 4:14 lid 2, aanhef en onderdeel c en artikel 35.0a Bgfo		
Artikel 16 lid 7, vierde t/m zesde alinea	Artikel 4:22 lid 1 en artikel 51b Bgfo		

Richtlijn 2014/65/EU	Wft	Omschrijving beleidsruimte	Toelichting op de keuze bij de invulling van de beleidsruimte
Artikel 16 lid 7, negende alinea	Artikel 4:14 lid 2, aanhef en onderdeel c en artikel 35 lid 3 en 4 Bgfo		
Artikel 16 leden 8 en 9	Artikel 4:87		
Artikel 16 lid 10	Artikel 4:89a		
Artikel 16 lid 11, eerste alinea	Artikel 4:1 lid 2		
Artikel 16 lid 11, tweede alinea t/m zesde alinea	Behoeft geen implementatie		
Artikel 16 lid 12	Behoeft geen implementatie (bepaling richt zich tot de Europese Commissie)		
Artikel 17 lid 1	Artikel 4:91n lid 2		
Artikel 17 lid 2	Artikel 4:91n, leden 1, 2 en 5, en Regeling grensoverschrijdende samenwerking		
Artikel 17 lid 3	Artikel 4:91n lid 3		
Artikel 17 lid 4	Artikel 4:91n lid 4		
Artikel 17 lid 5	Artikel 4:91o en Regeling grensoverschrijdende samenwerking		
Artikel 17 lid 6	Artikel 4:91p		
Artikel 17 lid 7	Behoeft geen implementatie (bepaling richt zich tot ESMA en de Europese Commissie)		
Artikel 18 lid 1	Artikel 4:91a lid 1		
Artikel 18 lid 2	Artikel 4:91a leden 3 en 4		
Artikel 18 lid 3	Artikel 4:91a lid 5		
Artikel 18 lid 4	Artikel 4:91a lid 11 ⁹		
Artikel 18 lid 5	Artikel 4:91a lid 11		
Artikel 18 lid 6	Artikel 4:91a leden 6 en 7		
Artikel 18 lid 7	Artikel 4:91aa		
Artikel 18 lid 8	Artikel 4:91a lid 8		
Artikel 18 lid 9	Artikel 4:91a lid 9		
Artikel 18 lid 10	Artikel 4:91a lid 10 en Regeling grensoverschrijdende samenwerking		
Artikel 18 lid 11	Behoeft geen implementatie (bepaling richt zich tot ESMA en de Europese Commissie)		

⁹ Wordt bij nota van wijziging geregeld via 4:91a, elfde lid.

Richtlijn 2014/65/EU	Wft	Omschrijving beleidsruimte	Toelichting op de keuze bij de invulling van de beleidsruimte
Artikel 19 lid 1	Artikel 4:91d lid 1		
Artikel 19 lid 2	Behoeft geen implementatie (wordt reeds geregeld door implementatie van artikel 53 van MiFID II)		
Artikel 19 lid 3	Artikel 4:91a lid 11 ¹⁰		
Artikel 19 lid 4	Behoeft geen implementatie (wordt reeds geregeld door implementatie van de artikelen 24, 25, 27 en 28 van MiFID II)		
Artikel 19 lid 5	Artikel 4:91d lid 2		
Artikel 20 lid 1	Artikel 4:91da lid 1		
Artikel 20 lid 2	Artikel 4:91da leden 3 en 4		
Artikel 20 lid 3	Artikel 4:91da lid 2		
Artikel 20 lid 4	Artikel 4:91da leden 5, 6 en 7		
Artikel 20 lid 5	Artikel 4:91da lid 7		
Artikel 20 lid 6	Artikel 4:91da, leden 8, 9 en 10		
Artikel 20 lid 7	Artikel 4:2 lid 2 Awb en Artikel 1:74		
Artikel 20 lid 8	Behoeft geen implementatie (wordt reeds geregeld door implementatie van de artikelen 24, 25, 27 en 28 van MiFID II)		
Artikel 21 lid 1	Behoeft geen implementatie, volgt uit systematiek van de Wft.		
Artikel 21 lid 2, eerste volzin	Artikel 19 Kaderwet zelfstandige bestuursorganen		
Artikel 21 lid 2, tweede volzin	Artikelen 94 en 95 Bgfo		
Artikel 22, eerste volzin	Artikelen 1:24 en 1:25		
Artikel 22, tweede volzin	Artikelen 1:72 en 1:74		
Artikel 23 leden 1 en 2	Artikel 4:88		
Artikel 23 lid 3	Artikel 167b Bgfo		
Artikel 23 lid 4	Behoeft geen implementatie (bepaling richt zich		

¹⁰ Wordt bij nota van wijziging geregeld via 4:91a, elfde lid.

Richtlijn 2014/65/EU	Wft	Omschrijving beleidsruimte	Toelichting op de keuze bij de invulling van de beleidsruimte
	tot de Europese Commissie)		
Artikel 24 lid 1	Artikel 4:90 lid 1		
Artikel 24 lid 2, eerste alinea	Artikel 32 Bgfo		
Artikel 24 lid 2, tweede alinea	Artikel 32b Bgfo		
Artikel 24 lid 3	Artikel 4:19 lid 2		
Artikel 24 lid 4, aanhef	Artikelen 4:20 leden 1 en 2, en 4:22 lid 1 en artikel 58 Bgfo		
Artikel 24 lid 4, onderdeel a	Artikel 58a Bgfo		
Artikel 24 lid 4, onderdeel b	Artikel 58 Bgfo		
Artikel 24 lid 4, onderdeel c + tweede alinea	Artikel 58 Bgfo		
Artikel 24 lid 5	Artikelen 4:19 en 4:20 lid 6		
Artikel 24 lid 6	Volgt uit de systematiek van de wet		
Artikel 24 lid 7, onderdeel a	Artikel 4:20 lid 1 en artikel 58a Bgfo		
Artikel 24 lid 7, onderdeel b	Artikelen 168a leden 1 en 2 en 168aa Bgfo		
Artikel 24 lid 8	Artikelen 168a leden 1 en 2 en 168aa Bgfo		
Artikel 24 lid 9	Artikelen 168a lid 2 en 168aa Bgfo		
Artikel 24 lid 10	Artikel 1:119 lid 1		
Artikel 24 lid 11	Artikel 58, leden 5 en 6 Bgfo		
Artikel 24 lid 12	Artikel 168a	Betreft een lidstaattoptie om aanvullende eisen op te leggen ten opzichte van het bepaalde in artikel 24. Aanvullende eisen mogen worden gehandhaafd die voor 2 juli 2014 aan de Europese Commissie zijn gemeld.	Van deze lidstaat- optie is gebruik gemaakt teneinde de bescherming van beleggers te verbeteren. Er geldt een provisieverbod voor het verlenen van beleggingsdiensten aan niet- professionele beleggers (artikel 168a). Nederland heeft bij brief van 28 november 2013 de Europese Commissie geïnformeerd over dit provisieverbod.
Artikel 24 leden 13 en 14	Behoeft geen implementatie (leden richten zich tot de		

Richtlijn 2014/65/EU	Wft	Omschrijving beleidsruimte	Toelichting op de keuze bij de invulling van de beleidsruimte
	Europese Commissie)		
Artikel 25 lid 1	Artikel 4:9 lid 3 en artikel 5a Bgfo		
Artikel 25 lid 2, eerste alinea	Artikel 4:23 lid 1		
Artikel 25 lid 2, tweede alinea	Artikel 4:23 lid 4		
Artikel 25 lid 3	Artikel 4:24 leden 1 t/m 3 en 7		
Artikel 25 lid 4	Artikel 4:24 lid 5 en artikel 80d Bgfo		
Artikel 25 lid 5	Artikel 4:89 leden 1 en 5		
Artikel 25 lid 6, eerste alinea	Artikel 4:20 lid 3, aanhef en onderdeel b, en artikel 68c Bgfo		
Artikel 25 lid 6, tweede alinea	Artikel 4:23 lid 3		
Artikel 25 lid 6, derde alinea	Artikel 4:23 lid 5, aanhef en onderdeel e, en artikel 80.a0 Bgfo		
Artikel 25 lid 6, vierde alinea	Artikel 4:23 lid 1		
Artikel 25 lid 7	Behoeft geen implementatie		
Artikel 25 lid 8 t/m 11	Behoeft geen implementatie		
Artikel 26	Artikel 4:25c		
Artikel 27 lid 1, eerste alinea	Artikel 4:90a lid 1		
Artikel 27 lid 1, tweede en derde alinea	Artikel 4:90a leden 3 en 4		
Artikel 27 lid 2	Artikelen 4:14 lid 2, aanhef en onderdeel c, onder 4°, en 4:88		
Artikel 27 lid 3	Artikelen 1:1, 4:90b leden 3 en 11 en 4:90e		
Artikel 27 lid 4	Artikel 4:90b lid 1		
Artikel 27 lid 5	Artikel 4:90b leden 3 en 5		
Artikel 27 lid 6	Artikel 4:90b lid 7		
Artikel 27 lid 7	Artikel 4:90b lid 8		
Artikel 27 lid 8	Artikel 4:90b lid 9		
Artikel 27 leden 9 en 10	Behoeft geen implementatie (bepalingen richten zich tot de Europese Commissie respectievelijk ESMA)		
Artikel 28 lid 1	Artikel 4:90 lid 1		
Artikel 28 lid 2	Artikel 4:90d leden 2 en 3	Deze bepaling betreft de verplichting voor beleggingsonder- nemingen om limietorders die niet onmiddellijk kunnen	Van deze optie is, evenals bij de implementatie van MiFID I, geen gebruik gemaakt. Een beleggings- onderneming

Richtlijn 2014/65/EU	Wft	Omschrijving beleidsruimte	Toelichting op de keuze bij de invulling van de beleidsruimte
		worden uitgevoerd openbaar te maken. Lidstaten hebben de optie om te bepalen dat de openbaarmaking exclusief plaatsvindt door de order door te geven aan een handelsplatform.	behoudt daarmee de vrijheid om de niet-uitgevoerde limietorder op de in haar oordeel meest geëigende wijze openbaar te maken.
Artikel 28 lid 3	Behoeft geen implementatie (bepaling richt zich tot de Europese Commissie)		
Artikel 29 leden 1 en 2, eerste alinea	Artikelen 1:1, 2:97 leden 5 en 6 en 4:89a		
Artikel 29 lid 3	Artikelen 1:107 lid 2, onderdeel a, onder 13 en 2:97 lid 7		
Artikel 29 lid 4	Artikel 2:97 lid 5		
Artikel 30 lid 1	Artikel 4:18b lid 1		
Artikel 30 lid 2	Artikelen 1:1 en 4:18b lid 3		
Artikel 30 lid 3	Artikel 4:18b lid 2		
Artikel 30 lid 4	Artikel 1:1		
Artikel 30 lid 5	Behoeft geen implementatie (bepaling richt zich tot de Europese Commissie)		
Artikel 31 lid 1	Artikel 4:91b leden 1 en 2		
Artikel 31 lid 2	Regeling grensoverschrijdende samenwerking		
Artikel 31 lid 3	Behoeft geen implementatie		
Artikel 31 lid 4	Behoeft geen implementatie (bepaling richt zich tot de Europese Commissie)		
Artikel 32 lid 1	Artikel 4:91c lid 1		
Artikel 32 lid 2	Artikelen 1:77d, 4:91da en 5:32g en 5:32i leden 2 tot en met 5 en Regeling grensoverschrijdende samenwerking		
Artikel 32 lid 3	Behoeft geen implementatie (bepaling richt zich tot ESMA en de Europese Commissie)		

Richtlijn 2014/65/EU	Wft	Omschrijving beleidsruimte	Toelichting op de keuze bij de invulling van de beleidsruimte
Artikel 32 lid 4	Behoeft geen implementatie (bepaling richt zich tot de Europese Commissie)		
Artikel 33 leden 1 t/m 5 en 7	Artikel 4:91ea en de artikelen 168ad en 168ae Bgfo		
Artikel 33 lid 6, eerste volzin	Regeling grensoverschrijdende samenwerking		
Artikel 33 lid 6, tweede volzin	Behoeft geen implementatie (bepaling richt zich tot ESMA)		
Artikel 33 lid 8	Behoeft geen implementatie (bepaling richt zich tot de Europese Commissie)		
Artikel 34 lid 1, eerste volzin	Artikel 2:98 lid 2, onderdeel b		
Artikel 34 lid 1, tweede volzin	Behoeft geen implementatie		
Artikel 34 lid 1, derde volzin	Artikel 4:1 lid 1		
Artikel 34 lid 2, eerste volzin, onderdelen a en b	Artikel 2:129 lid 1		
Artikel 34 lid 2, tweede alinea	Artikel 2:129 lid 1, onderdeel a, onder 3, en artikel 2:129 lid 2		
Artikel 34 lid 3	Artikel 2:129 leden 1 en 2		
Artikel 34 lid 4	Artikel 2:129 lid 3		
Artikel 34 lid 5	Artikel 2:129 lid 5		
Artikel 34 lid 6	Artikel 2:103a lid 1		
Artikel 34 lid 7, eerste alinea	Artikel 2:103a leden 1 en 2		
Artikel 34 leden 8 en 9	Behoeft geen implementatie (bepalingen richten zich tot de ESMA en de Europese Commissie)		
Artikel 35 lid 1, eerste alinea	Artikel 2:98 lid 2, onderdeel a		
Artikel 35 lid 1, tweede alinea	Artikel 4:1 lid 2		
Artikel 35 lid 2	Artikelen 2:100, 2:101, 2:127 en 2:128 en artikel 58 lid 1 Bmf		
Artikel 35 lid 3	Artikel 2:128 leden 1 en 2		
Artikel 35 lid 4	Artikel 2:128 leden 3 en 6		
Artikel 35 lid 5	Artikel 2:128 leden 1 en 2		

Richtlijn 2014/65/EU	Wft	Omschrijving beleidsruimte	Toelichting op de keuze bij de invulling van de beleidsruimte
Artikel 35 lid 6	Artikelen 2:101 en 2:128 lid 4		
Artikel 35 lid 7	Artikel 2:128a en artikel 58 lid 1 Bmf		
Artikel 35 lid 8	Artikel 4:1 lid 2		
Artikel 35 lid 9	Artikel 1:56a		
Artikel 35 lid 10	Artikel 2:128 leden 5 en 6		
Artikel 35 leden 11 en 12	Behoeft geen implementatie (bepalingen richten zich tot ESMA en de Europese Commissie)		
Artikel 36 lid 1	Artikel 5:32 ^e		
Artikel 36 lid 2	Behoeft geen implementatie		
Artikel 37 lid 1	Behoeft geen implementatie		
Artikel 37 lid 2, eerste alinea	Artikel 5:32m		
Artikel 37 lid 2, tweede alinea	Artikel 1:47		
Artikel 38	Behoeft geen implementatie		
Artikel 39 leden 1 en 2	Artikel 2:99a	Lidstaattoptie om bijkantoorreis te introduceren voor beleggingsonder- nemingen uit staten die geen lidstaat zijn en die voornemens zijn op het grondgebied van een lidstaat hun bedrijf uit te oefenen.	Van deze lidstaat- optie is gebruik gemaakt teneinde de bescherming van beleggers te verbeteren.
Artikel 39 lid 3	Artikel 2:99a		
Artikel 40	Artikel 2:99a lid 3 en artikel 41.0a Bmf		
Artikel 41 lid 1	Artikel 2:99a en artikel 41.0a Bmf		
Artikel 41 lid 2	Artikel 4:1 lid 1, onderdeel b		
Artikel 42	Artikel 1:19c, onderdeel a		
Artikel 43	Artikel 1:104		
Artikel 44 lid 1, eerste alinea	Artikel 5:26 lid 1		
Artikel 44 lid 1, tweede alinea	Artikel 5:27		
Artikel 44 lid 1, derde alinea	Artikel 1:1		
Artikel 44 lid 1, vierde alinea	Artikel 5:27 lid 2		
Artikel 44 leden 2 en 3	Artikel 1:72 e.v.		
Artikel 44 lid 4	Artikel 1:102		
Artikel 44 lid 5	Artikel 1:104 lid 1		
Artikel 44 lid 6	Regeling grensoverschrijdende samenwerking		
Artikel 45 lid 1	Artikel 5:29 lid 1		

Richtlijn 2014/65/EU	Wft	Omschrijving beleidsruimte	Toelichting op de keuze bij de invulling van de beleidsruimte
Artikel 45 leden 2 t/m 6	Artikel 5:29a en 4b Bgm		
Artikel 45 lid 7, eerste alinea	Artikel 5:27 lid 1, onderdeel a		
Artikel 45 lid 7, tweede alinea	Artikel 5:29a lid 3		
Artikel 45 lid 8	Artikel 5:29 leden 5 en 6		
Artikel 45 lid 9	Behoeft geen implementatie (bepaling richt zich tot ESMA)		
Artikel 46 lid 1	Artikel 5:32d		
Artikel 46 leden 2 en 3	Artikel 5:32l		
Artikel 47 lid 1	Artikel 5:30 lid 1		
Artikel 47 lid 2	Artikel 5:30 lid 2		
Artikel 48 lid 1	Artikel 5:30a lid 1, onderdelen a en b		
Artikel 48 lid 2	Artikel 5:30b leden 1, onderdeel a, en 3		
Artikel 48 lid 3	Artikel 4d Bgm		
Artikel 48 lid 4	Artikel 5:30a lid 1, onderdeel c		
Artikel 48 lid 5	Artikel 5:30a leden 1, onderdeel e, en 2, artikel 4c Bgm en Regeling grensoverschrijdende samenwerking		
Artikel 48 lid 6	Artikel 5:30a lid 1, onderdeel d, en artikel 4b Bgm		
Artikel 48 lid 7	Artikel 5:30c		
Artikel 48 lid 8	Artikel 5:30b lid 1, onderdeel c		
Artikel 48 lid 9	Artikel 5:30b lid 1, onderdelen d en e		
Artikel 48 lid 10	Artikel 5:30b lid 1, onderdeel b		
Artikel 48 lid 11	Artikel 1:74		
Artikel 48 leden 12 en 13	Behoeft geen implementatie		
Artikel 49 lid 1	Artikel 5:30d lid 1		
Artikel 49 lid 2	Artikel 5:30d lid 2 en artikel 4e Bgm		
Artikel 49 leden 3 en 4	Behoeft geen implementatie		
Artikel 50 lid 1	Artikel 5:30e		
Artikel 50 lid 2	Behoeft geen implementatie		
Artikel 51 leden 1 tot en met 5	Artikel 5:32a		
Artikel 51 lid 6	Behoeft geen implementatie (bepaling richt zich tot ESMA)		
Artikel 52 lid 1	5:32g lid 1		

Richtlijn 2014/65/EU	Wft	Omschrijving beleidsruimte	Toelichting op de keuze bij de invulling van de beleidsruimte
Artikel 52 lid 2	Artikelen 1:77d, 4:91db, 5:32g en 5:32i en Regeling grensoverschrijdende samenwerking		
Artikel 52 lid 3	Behoeft geen implementatie (bepaling richt zich tot ESMA en de Europese Commissie)		
Artikel 52 lid 4	Behoeft geen implementatie (bepaling richt zich tot de Europese Commissie)		
Artikel 53 lid 1	Artikel 5:32b lid 1		
Artikel 53 lid 2	Artikel 5:32b lid 2		
Artikel 53 lid 3	Artikel 5:32c		
Artikel 53 lid 4	Behoeft geen implementatie (wordt reeds geregeld door implementatie van de artikelen 24, 25, 27 en 28 van de richtlijn)		
Artikel 53 lid 5	Artikel 5:32b lid 3		
Artikel 53 lid 6, eerste alinea	Artikel 5:26 lid 2		
Artikel 53 lid 6, tweede alinea	Artikel 5:32f		
Artikel 53 lid 6, derde alinea	Artikel 1:51 lid 6		
Artikel 53 lid 7	Artikel 5:32l lid 2		
Artikel 54 lid 1	Artikel 5:32 leden 1 en 2		
Artikel 54 lid 2	Artikel 5:32 lid 2 en Regeling grensoverschrijdende samenwerking		
Artikel 54 lid 3	Artikel 5:32 lid 4		
Artikel 54 lid 4	Behoeft geen implementatie (bepaling richt zich tot de Europese Commissie)		
Artikel 55 lid 1	Behoeft geen implementatie (bepaling legt lidstaat verplichting op om iets niet te doen)		
Artikel 55 lid 2	Artikel 1:47		
Artikel 56, eerste en tweede volzin	Artikel 1:109a		
Artikel 56, derde volzin	Behoeft geen implementatie		

Richtlijn 2014/65/EU	Wft	Omschrijving beleidsruimte	Toelichting op de keuze bij de invulling van de beleidsruimte
	(bepaling richt zich tot ESMA)		
Artikel 57 lid 1	Artikelen 5:89a leden 1 en 4 en 5:89b		
Artikel 57 leden 1, 2 en 9	Artikel 5:89a lid 2		
Artikel 57 lid 3	Behoeft geen implementatie		
Artikel 57 lid 4	Artikel 5:89a lid 3		
Artikel 57 lid 5	Artikel 5:89a lid 1		
Artikel 57 lid 6	Artikel 5:89c en Regeling grensoverschrijdende samenwerking		
Artikel 57 lid 8	Artikel 5:89e leden 1 en 2		
Artikel 57 lid 9	Artikelen 5:89a lid 2, tweede volzin, en 5:89e lid 2, aanhef en onderdeel b		
Artikel 57 lid 10, eerste volzin	Artikel 5:89e lid 1, tweede volzin		
Artikel 57 lid 10, tweede volzin	Regeling grensoverschrijdende samenwerking		
Artikel 57 lid 11	5:89a lid 1		
Artikel 57 lid 12	Behoeft geen implementatie (bepaling richt zich tot ESMA en de Europese Commissie)		
Artikel 57 lid 13	Artikel 5:89d		
Artikel 57 lid 14	Artikel 5:89b		
Artikel 58 lid 1	Artikel 5:89f leden 1 en 2		
Artikel 58 lid 2	Artikel 5:89g		
Artikel 58 lid 3	Artikel 5:89h		
Artikel 58 lid 4	Artikelen 5:89f lid 3 en 5:89g lid 3		
Artikel 58 leden 5, 6 en 7	Behoeven geen implementatie		
Artikel 59 lid 1	Artikel 2:103c lid 1		
Artikel 59 lid 2	Artikelen 2:103c lid 3 en 2:103e lid 2		
Artikel 59 lid 3, eerste alinea	Artikel 1:107 lid 2, onderdeel b		

Richtlijn 2014/65/EU	Wft	Omschrijving beleidsruimte	Toelichting op de keuze bij de invulling van de beleidsruimte
Artikel 59 lid 3, tweede alinea	Behoeft geen implementatie		
Artikel 59 lid 3, derde alinea	Artikel 1:102 lid 6		
Artikel 59 lid 4	Behoeft geen implementatie, volgt uit systematiek van de Wft.		
Artikel 60 lid 1	Artikel 2:103c lid 2		
Artikel 60 lid 2	Artikelen 2:103c lid 2 en 2:103e, lid 1		
Artikel 61 leden 1 en 2	Artikel 2:103d en artikel 41b Bmf		
Artikel 61 lid 3	Artikel 1:102 lid 6		
Artikel 61 leden 4 en 5	Behoeft geen implementatie		
Artikel 62 onderdeel a	Artikel 1:104 lid 1, onderdelen f en k		
Artikel 62 onderdeel b	Artikel 1:104 lid 1, onderdelen b en c		
Artikel 62 onderdeel c	Artikel 1:104 lid 1, onderdeel d		
Artikel 62 onderdeel d	Artikel 1:104 lid 1, onderdeel m		
Artikel 63 lid 1	Artikelen 4:9 leden 1 en 6, 4:10 lid 1 en 5:29 lid 3		
Artikel 63 lid 2	Behoeft geen implementatie (bepaling richt zich tot ESMA)		
Artikel 63 lid 3	Artikel 2:103d		
Artikel 63 lid 4	Artikel 4:14 lid 1		
Artikel 64 leden 1 t/m 5	Artikel 4:16a en de artikelen 31i en 38m Bgfo		
Artikel 64 leden 6 t/m 8	Behoeven geen implementatie (bepalingen richten zich tot ESMA en de Europese Commissie)		
Artikel 65 leden 1 t/m 5	Artikel 4:16a en de artikelen 31i en 38m Bgfo		
Artikel 65 leden 6, 7 en 8	Behoeven geen implementatie		

Richtlijn 2014/65/EU	Wft	Omschrijving beleidsruimte	Toelichting op de keuze bij de invulling van de beleidsruimte
	(bepalingen richten zich tot ESMA en de Europese Commissie)		
Artikel 66 leden 1 t/4	Artikel 4:16a en de artikelen 31i en 38m Bgfo		
Artikel 66 lid 5	Behoeft geen implementatie (bepaling richt zich tot ESMA)		
Artikel 67 lid 1	BuEU		
Artikel 67 lid 2	Behoeft geen implementatie		
Artikel 68	Artikelen 1:46 tot en met 1:50a		
Artikel 69 lid 1	Hoofdstukken 1.3 en 1.4		
Artikel 69 lid 2 onderdeel a	Artikel 1:72 jo. artikel 5:17 Awb		
Artikel 69 lid 2 onderdeel b	Artikel 1:72 jo. artikel 5:16 Awb en artikel 1:74 lid 1		
Artikel 69 lid 2 onderdeel c	Artikel 1:72 jo. artikelen 5:15 lid 1 en 5:17 Awb		
Artikel 69 lid 2 onderdeel d	Artikel 1:72 jo. artikelen 5:16 en 5:17 Awb		
Artikel 69 lid 2 onderdeel e	Artikel 18 Wed en Eerste Boek, titel IV, derde afdeling, Sv		
Artikel 69 lid 2 onderdeel f	Artikel 1:87		
Artikel 69 lid 2 onderdeel g	Artikel 1:72 jo. artikel 5:16 Awb en artikel 1:74 lid 1		
Artikel 69 lid 2 onderdeel h	Artikel 161 Sv		
Artikel 69 lid 2 onderdeel i	Artikel 1:72 jo. artikel 5:15 lid 3 Awb		
Artikel 69 lid 2 onderdeel j	Artikel 1:72 jo. artikelen 5:16 Awb en 5:17 Awb en artikel 1:74 lid 1		
Artikel 69 lid 2 onderdeel k	Artikelen 1:75 en 1:79 Wft		
Artikel 69 lid 2 onderdeel l	Hoofdstuk 1.4		
Artikel 69 lid 2 onderdeel m	Artikel 1:77d		
Artikel 69 lid 2 onderdeel n	Artikel 1:77e		
Artikel 69 lid 2 onderdeel o	Artikel 5:89i		
Artikel 69 lid 2 onderdeel p	Artikelen 5:89a, 5:89d en 5:89i		

Richtlijn 2014/65/EU	Wft	Omschrijving beleidsruimte	Toelichting op de keuze bij de invulling van de beleidsruimte
Artikel 69 lid 2 onderdeel q	Artikel 1:94		
Artikel 69 lid 2 onderdeel r	Voor zover relevante bepalingen op grond van de Wet op de economische delicten strafrechtelijk zijn te vervolgen, volgt dit reeds uit artikel 25 Wed. jo. artikel 126n Sv	Deze bevoegdheid hoeft alleen geïmplementeerd te worden wanneer het nationale recht dit toestaat.	Op dit moment staat het Nederlands recht niet toe dat buiten het kader van een strafrechtelijk onderzoek verkeersgegevens van telecomproviders worden opgevraagd.
Artikel 69 lid 2 onderdeel s	Behoeft geen implementatie (volgt reeds uit artikel 42 van Verordening (EU) nr. 60/2014)		
Artikel 69 lid 2 onderdeel t	Artikel 32 Bgfo		
Artikel 69 lid 2 onderdeel u	Artikel 1:87		
Artikel 70 lid 1, eerste alinea	Behoeft geen implementatie (volgt reeds uit systematiek van de wet)		
Artikel 70 lid 1, tweede alinea	Behoeft geen implementatie (bepaling bevat een lidstaattoptie)	Deze bepaling geeft lidstaten de mogelijkheid om geen bestuursrechtelijke sancties in nationale wet- en regelgeving op te nemen, wanneer er voor inbreuken reeds strafrechtelijke sancties bestaan.	Van deze optie wordt geen gebruik gemaakt: in Nederland is het mogelijk om inbreuken op de Wft bestuursrechtelijk of strafrechtelijk te handhaven volgens het una via-beginsel.
Artikel 70 lid 1, derde alinea	Behoeft geen implementatie (de Europese Commissie en ESMA zullen op de hoogte worden gesteld)		
Artikel 70 lid 2	Artikel 5:1 van de Awb		
Artikel 70 lid 3	Behoeft geen implementatie (volgt reeds uit systematiek van de wet)		
Artikel 70 lid 4	Behoeft geen implementatie (volgt reeds uit systematiek van de wet)		
Artikel 70 lid 5	Behoeft geen implementatie (volgt reeds uit systematiek van de wet)		
Artikel 70 lid 6 onderdeel a	Artikel 1:94		

Richtlijn 2014/65/EU	Wft	Omschrijving beleidsruimte	Toelichting op de keuze bij de invulling van de beleidsruimte
Artikel 70 lid 6 onderdeel b	Artikelen 1:75 en 1:79		
Artikel 70 lid 6 onderdeel c	Artikel 1:104		
Artikel 70 lid 6 onderdeel d	Artikel 1:87		
Artikel 70 lid 6 onderdeel e	Artikel 1:76d		
Artikel 70 lid 6 onderdeel f	Artikel 1:81 (wordt geïmplementeerd met de Wet implementatie verordening en richtlijn marktmisbruik)		
Artikel 70 lid 6 onderdeel g	artikel 1:81 (wordt geïmplementeerd met de Wet implementatie verordening en richtlijn marktmisbruik)		
Artikel 70 lid 6 onderdeel h	Artikel 1:81 (wordt geïmplementeerd met de Wet implementatie verordening en richtlijn marktmisbruik)		
Artikel 70 lid 7	Behoeft geen implementatie (vanwege de aard van de bepaling)		
Artikel 71	Artikel 1:97 (wordt geïmplementeerd met de Wet implementatie verordening en richtlijn marktmisbruik)		
Artikel 72 lid 1	Behoeft geen implementatie (volgt reeds uit systematiek van de wet)		
Artikel 72 lid 2	Artikel 3:4 Awb		
Artikel 73 lid 1	Regeling taakuitoefening en grensoverschrijdende samenwerking financiële toezichthouders Wft		
Artikel 73 lid 2	Artikel 5:68 (wordt geïmplementeerd door de Wet implementatie verordening en richtlijn marktmisbruik)		
Artikel 74 lid 1	artikel 8:1 Awb		
Artikel 74 lid 2	Behoeft geen implementatie (volgt uit de Awb)		

Richtlijn 2014/65/EU	Wft	Omschrijving beleidsruimte	Toelichting op de keuze bij de invulling van de beleidsruimte
Artikel 75 lid 1	Artikel 4:17		
Artikel 75 lid 2	Behoeft geen implementatie (samenwerking bestaat reeds middels het grensoverschrijdende buitengerechtelijke klachtennetwerk voor financiële diensten (FIN-NET))		
Artikel 75 lid 3	Regeling grensoverschrijdende samenwerking		
Artikel 76	Behoeft geen implementatie, volgt reeds uit Afdeling 1.5.1		
Artikel 77	Artikel 4:27 lid 1		
Artikel 78	Behoeft geen implementatie (bepaling richt zich niet tot lidstaat)		
Artikel 79 lid 1, eerste alinea	Artikel 1:51 lid 1		
Artikel 79 lid 1, tweede alinea	Behoeft geen implementatie (bepaling hangt samen met lidstaatoptie artikel 70 lid 1, tweede alinea)		
Artikel 79 lid 1, derde en vierde alinea	Artikel 1:51 lid 3		
Artikel 79 lid 1, vijfde alinea	Behoeft geen implementatie (de AFM is reeds aangewezen als contactpunt voor ESMA)		
Artikel 79 lid 2	Artikel 1:54a		
Artikel 79 lid 3	Artikel 1:51 lid 1		
Artikel 79 lid 4	Artikel 1:59		
Artikel 79 lid 5	Artikel 5:89i leden 2 en 3		
Artikel 79 lid 6	Regeling grensoverschrijdende samenwerking		
Artikel 79 lid 7	Regeling grensoverschrijdende samenwerking		
Artikel 79 leden 8 en 9	Behoeft geen implementatie (bepalingen richten zich tot de Europese Commissie respectievelijk ESMA)		

Richtlijn 2014/65/EU	Wft	Omschrijving beleidsruimte	Toelichting op de keuze bij de invulling van de beleidsruimte
Artikel 80 lid 1	Artikelen 1:55 tot en met 1:56a		
Artikel 80 leden 2 en 3	Behoeft geen implementatie (bepalingen richten zich tot ESMA)		
Artikel 81 lid 1, eerste volzin	Artikel 1:51		
Artikel 81 lid 1, tweede volzin	Artikel 1:90		
Artikel 81 lid 2	Artikel 1:89 e.v.		
Artikel 81 lid 3	Artikel 1:89		
Artikel 81 lid 4	Behoeft geen implementatie (bepaling richt zich tot ESMA)		
Artikel 81 lid 5	Behoeft geen implementatie (vanwege de aard van de bepaling)		
Artikel 82	Regeling grensoverschrijdende samenwerking		
Artikel 83	Artikelen 1:51 en 1:56b		
Artikel 84 lid 1	Artikel 1:60 lid 2		
Artikel 84 lid 2	Artikel 1:60 lid 3		
Artikel 84 lid 3	Artikelen 1:47a en 1:60		
Artikel 84 lid 4	Behoeft geen implementatie (bepaling richt zich tot ESMA)		
Artikel 85 lid 1	Behoeft geen implementatie (bepaling bevat lidstaatoptie)	Een lidstaat vanontvangst kan voor statistische doeleinden verlangen dat een beleggingsonderneming die een bijkantoor op het grondgebied van die lidstaat heeft, aan die lidstaat een periodiek verslag van de werkzaamheden van dit bijkantoor doet toekomen.	Evenals bij de implementatie van MiFID I wordt geen gebruik gemaakt van deze optie. Dergelijke verslagen zijn in het kader van het toezicht niet nodig. Gelet op de daarmee verband houdende administratieve lastenverzwaring is het niet wenselijk om deze bevoegdheid in de Wft op te nemen.
Artikel 85 lid 2	Artikel 4:86 en Beleidsregel Informatieverstrekking		
Artikel 86 lid 1	Artikel 1:58a		
Artikel 86 lid 2	Artikel 1:58b		

Richtlijn 2014/65/EU	Wft	Omschrijving beleidsruimte	Toelichting op de keuze bij de invulling van de beleidsruimte
Artikel 86 lid 3	Artikel 1:58c		
Artikel 86 lid 4	Behoeft geen implementatie (vanwege de aard van de bepaling)		
Artikel 87	Regeling grensoverschrijdende samenwerking		
Artikel 88	Artikel 1:65		
Artikelen 89, 89bis en 90 ¹¹	Behoeft geen implementatie (Bepalingen richten zich tot de Europese Commissie)		
Artikel 91 (artikel 2 van de richtlijn verzekeringsbemiddeling)	Artikel 1:1		
Artikel 91 (artikel 13bis van de richtlijn verzekeringsbemiddeling)	Behoeft geen implementatie		
Artikel 91 (artikel 13ter van de richtlijn verzekeringsbemiddeling)	Artikel 4:15 leden 3 en 5		
Artikel 91 (13 quater van de richtlijn verzekeringsbemiddeling)	Artikel 4:88 lid 4		
Artikel 91 (artikel 13quinquies lid 1 van de richtlijn verzekeringsbemiddeling)	Artikel 4:24a leden 1 en 2		
Artikel 91 (artikel 13quinquies lid 2 van de richtlijn verzekeringsbemiddeling)	Artikel 4:19 lid 2		
Artikel 91 (artikel 13sexies van de richtlijn verzekeringsbemiddeling)	Behoeft geen implementatie (bepaling richt zich o.a. tot de Europese Commissie)		
Artikel 92 lid 1 (artikel 4 lid 1, onderdeel r, van de richtlijn beheerders van alternatieve beleggingsinstellingen)	Behoeft geen implementatie		
Artikel 92 lid 2, onderdeel a, (artikel 33 van de richtlijn beheerders van alternatieve beleggingsinstellingen)	Behoeft geen implementatie		
Artikel 92 lid 2, onderdeel b, onder 1 (artikel 33 van de richtlijn beheerders van alternatieve beleggingsinstellingen)	Artikelen 1:19, 2:98 lid 3, 2:103b en 4:1, lid 7		
Artikel 92 lid 2, onderdeel b, onder 2 (artikel 33 van de	Artikel 2:126a		

¹¹ Artikel 89bis is opgenomen in artikel 1, vijfde lid, van de wijzigingsrichtlijn.

Richtlijn 2014/65/EU	Wft	Omschrijving beleidsruimte	Toelichting op de keuze bij de invulling van de beleidsruimte
richtlijn beheerders van alternatieve beleggingsinstellingen)			
Artikel 93	Artikel X		
Artikel 94	Behoeft geen implementatie		
Artikel 95	Behoeft geen implementatie		
Artikel 96	Behoeft geen implementatie		
Bijlage I onderdeel D	Artikel 1:1		

Artikelsgewijs

ARTIKEL I

A

De definitie van financieel analist is overbodig geworden omdat de definitie niet meer in het Bgfo wordt gebruikt. De artikelen 35g en 35h van het Bgfo, waarin de definitie van financieel analist werd gebruikt, komen te vervallen.

In de definitie van het begrip geldmarktinstrument in artikel 1 is de verwijzing naar een onderdeel van de definitie van financieel instrument in artikel 1:1 van de wet vervangen door een verwijzing naar de meer inhoudelijke definitie van het begrip geldmarktinstrument in artikel 11 van de gedelegeerde verordening markten voor financiële instrumenten 2014 inzake organisatorische eisen.

B en C

Het opschrift van paragraaf 2.1 is aangepast aangezien het nieuw ingevoegde artikel 5a is gebaseerd op artikel 4:9, derde lid, van de Wft. Op grond van artikel 4:9, derde lid, dient een beleggingsonderneming er zorg voor te dragen dat haar werknemers en andere natuurlijke personen die onder haar verantwoordelijkheid cliënten informeren over financiële instrumenten, beleggingsdiensten of nevendiensten en werknemers en natuurlijke personen die zich rechtstreeks bezighouden met het adviseren van cliënten over financiële instrumenten vakbekwaam zijn. Bij ministeriële regeling zullen regels worden gesteld met betrekking tot de vakbekwaamheid van deze werknemers. Aangesloten zal worden bij de criteria zoals die zijn neergelegd in de Richtsnoeren voor de beoordeling van kennis en bekwaamheid die de Europese Autoriteit voor effecten en markten heeft vastgesteld op grond van artikel 25, negende lid, van MiFID II.¹² Het niveau van vakbekwaamheid zal voor werknemers die adviseren hoger zijn dan die voor werknemers die slechts informeren over financiële instrumenten en diensten.

D, E, F en G

De verwijzingen naar artikel 4:9 zijn aangepast vanwege de vernummering van de leden van artikel 4:9 van de wet.

H

Door vernummering van artikel 4:9b tot artikel 4:9.0a is het opschrift van paragraaf 5.1 aangepast.

I (*artikel 29.0a*)

Artikel 9 van MiFID II is op grond van MiFID II niet van toepassing op beheerders die beleggingsdiensten verlenen. Daarom bepaalt artikel 29.0a dat de artikelen 31e tot en

¹² www.esma.europa.eu/sites/default/files/library/2015-1886_nl.pdf.

met 31g van het besluit over de regelingen en procedures omtrent een doeltreffend en prudent bestuur niet van toepassing zijn op dergelijke beheerders.

J (*artikel 29a*)

Artikel 29a is gebaseerd op artikel 4:14, tweede lid, aanhef en onderdeel a, van de Wft. Een beleggingsonderneming dient te voldoen aan artikel 16, tweede en vijfde lid, tweede alinea, van MiFID II en de artikelen 21 en 24 van de gedelegeerde verordening markten voor financiële instrumenten 2014 inzake organisatorische eisen. Artikel 16, tweede lid, van MiFID II bepaalt dat een beleggingsonderneming beleidsregels en procedures heeft om ervoor te zorgen dat de beleggingsonderneming, inclusief haar bestuurders en werknemers, voldoet aan de wet- en regelgeving. Verder dient de beleggingsonderneming op grond van artikel 16, vijfde lid, van MiFID II te beschikken over een deugdelijke beveiliging van de geautomatiseerde gegevensverwerking om de authenticatie van middelen voor de informatieoverdracht te garanderen, het risico op datacorruptie en ongeoorloofde toegang tot een minimum te beperken en te voorkomen dat informatie uitlekt door de vertrouwelijkheid van gegevens te allen tijde te bewaren. Artikel 21 van de gedelegeerde verordening schrijft voor aan welke eisen de bedrijfsvoering van een beleggingsonderneming dient te voldoen en artikel 24 van de verordening bepaalt waaraan het organisatieonderdeel dat de interne controlefunctie uitoefent dient te voldoen.

K (*artikel 29b*)

Artikel 29b is gebaseerd op artikel 4:14, tweede lid, aanhef en onderdeel a, van de Wft. Op grond van artikel 4:9, derde lid, van de Wft dient de beleggingsonderneming zorg te dragen voor de vakbekwaamheid van haar werknemers en andere natuurlijke personen die onder haar verantwoordelijkheid cliënten informeren over financiële instrumenten, beleggingsdiensten of nevendiensten of zich rechtstreeks bezighouden met het adviseren van cliënten over financiële instrumenten. Hiertoe dient de beleggingsonderneming haar bedrijfsvoering zodanig in te richten dat een vakbekwame verlening van beleggingsdiensten aan cliënten is gewaarborgd. De beleggingsonderneming legt de taken, bevoegdheden en verantwoordelijkheden van de werknemers en andere natuurlijke personen vast en zorgt ervoor dat in de beschrijving van de taken, bevoegdheden en verantwoordelijkheden (indien relevant) een duidelijk onderscheid wordt gemaakt tussen werknemers en andere natuurlijke personen die cliënten uitsluitend informeren over financiële instrumenten, beleggingsdiensten of nevendiensten en werknemers en natuurlijke personen die zich rechtstreeks bezighouden met het adviseren van cliënten over financiële instrumenten.

L (*artikel 30*)

De voorschriften voor de bedrijfsvoering van een beleggingsonderneming zijn opgenomen in artikel 21 en 24 van de gedelegeerde verordening markten voor financiële instrumenten 2014 inzake organisatorische eisen (zie ook artikel 29a van dit besluit). De term "beleggingsonderneming" kan derhalve vervallen in artikel 30.

M (*artikel 31*)

In artikel 4:9, derde lid, van de Wft is opgenomen dat een beleggingsonderneming zorg dient te dragen voor de vakbekwaamheid van haar werknemers en van andere natuurlijke personen die onder haar verantwoordelijkheid cliënten informeren over financiële instrumenten, beleggingsdiensten of nevendiensten of zich rechtstreeks bezighouden met het adviseren van cliënten over financiële instrumenten. Daarom vervalt "de beleggingsonderneming" in artikel 31.

N (*artikel 31b*)

Artikel 31b is gebaseerd op artikel 4:14, tweede lid, aanhef en onderdeel a, van de Wft en verwerkt de artikelen 7, 9, zevende lid, en 10, zesde lid, van de gedelegeerde uitvoeringsrichtlijn markten voor financiële instrumenten 2014. Een beleggingsonderneming dient op grond van artikel 31b, eerste lid, over een onafhankelijke compliancefunctie te beschikken. Een organisatieonderdeel dat de onafhankelijke compliancefunctie uitoefent is van belang om toezicht te houden op de naleving van wettelijke regels en interne regels, voorschriften en procedures. Dit organisatieonderdeel dient onafhankelijk te zijn. Dit houdt onder meer in dat de personen die betrokken zijn bij de compliancefunctie, niet betrokken mogen zijn bij het verlenen van beleggingsdiensten of beleggingsactiviteiten waarop zij toezicht houden. Bovendien dient de wijze waarop de beloning van de personen die bij de compliancefunctie zijn betrokken niet hun onafhankelijkheid in gevaar te brengen. Het toezien op de naleving van de regels, voorschriften en procedures houdt bijvoorbeeld in:

- het beoordelen van nieuwe wetgeving;
- het toezien op de naleving van de regels met betrekking tot de bescherming van de rechten van cliënten op aan hen toebehorende gelden en financiële instrumenten en het gebruik van die gelden en financiële instrumenten (artikelen 165 tot en met 165e van het Bgfo);
- het toetsen of financiële instrumenten die de beleggingsonderneming ontwikkelt of samenstelt en de procedures bij het ontwikkelen van financiële instrumenten in overeenstemming zijn met de regelgeving (artikelen 32 en 32b van het Bgfo).

De wijze waarop de compliancefunctie wordt vormgegeven en de mate van onafhankelijkheid is afhankelijk van de aard en omvang van de beleggingsonderneming. Bij kleinere beleggingsondernemingen kan de invulling van de onafhankelijkheid van de compliancefunctie onevenredig zijn. Wanneer de risicobeheerfunctie en de compliancefunctie door een en dezelfde persoon worden vervuld, komt niet per definitie het onafhankelijk functioneren van elke functie afzonderlijk in het gedrang. Ook het toezicht op de naleving van de regels omtrent vrijwaring van financiële instrumenten en gelden van cliënten kan naast andere taken worden uitgeoefend door dezelfde persoon afhankelijk van de omvang van de beleggingsonderneming. De compliancefunctie dient verder de noodzakelijke autoriteit, middelen en deskundigheid te hebben.

Op grond van het tweede lid voldoet de compliancefunctie aan artikel 22 van de gedelegeerde verordening markten voor financiële instrumenten 2014 inzake organisatorische eisen. Op grond van artikel 22, tweede lid, onderdeel c, rapporteert het organisatieonderdeel dat de compliancefunctie uitoefent tenminste jaarlijks aan de personen die het dagelijks beleid van de beleggingsonderneming bepalen over de

geïdentificeerde risico's, de klachtenbehandeling en de maatregelen die zijn of zullen worden genomen. Daarnaast dient bijvoorbeeld in de jaarlijkse rapportage te worden opgenomen welke financiële instrumenten zijn ontwikkeld respectievelijk verkocht en voor welke distributiestrategie is gekozen. Indien het een beleggingsonderneming betreft die niet het desbetreffende financieel instrument heeft ontwikkeld of samengesteld, wordt in de jaarlijkse rapportage onder meer aangegeven via welk soort dienstverlening het financieel instrument is aangeboden.

O (artikel 31c)

Een beleggingsonderneming dient te voldoen aan artikel 22 van de gedelegeerde verordening markten voor financiële instrumenten 2014 inzake organisatorische eisen waarin is bepaald dat een beleggingsonderneming over een onafhankelijke compliancefunctie dient te beschikken. In artikel 31c kan daarom "beleggingsonderneming" vervallen. In artikel 31b zijn eisen opgenomen die van toepassing zijn op het organisatieonderdeel dat de compliancefunctie uitoefent bij een beleggingsonderneming.

P (artikel 31e)

Artikel 31e is gebaseerd op artikel 4:14, tweede lid, aanhef en onderdeel a, van de Wft en strekt tot uitvoering van artikel 9, derde lid, van MiFID II. De door een beleggingsonderneming te treffen interne regelingen en procedures inzake bestuur en toezicht op het bestuur dienen aan een aantal eisen te voldoen zoals opgenomen in artikel 88, eerste lid, van de richtlijn kapitaalvereisten en artikel 9, derde lid, tweede alinea, van MiFID II.¹³

Artikel 9, derde lid, van MiFID II heeft betrekking op de taken en verantwoordelijkheden van het bestuur van de beleggingsonderneming. Zo moet het bestuur de algemene verantwoordelijkheid voor de onderneming dragen, goedkeuring geven aan de strategische doelstellingen, de risicostrategie en de interne governance, en toezicht houden op de uitvoering daarvan. Verder moet het bestuur de doeltreffendheid van de governanceregelingen in de gaten houden en zo nodig stappen ondernemen om tekortkomingen aan te pakken. De voorzitter van het toezichthoudend orgaan mag niet tegelijkertijd de "chief executive officer" van de onderneming zijn.

Artikel 9, derde lid, tweede alinea, van MiFID II schrijft daarnaast voor dat het bestuur de vereiste kennis, vaardigheden en ervaring van de werknemers, de middelen, procedures en regelingen voor het verlenen van beleggingsdiensten en verrichten van beleggingsactiviteiten bepaalt. Tevens bepaalt het bestuur het beloningsbeleid van de werknemers van de beleggingsonderneming. Het bestuur bepaalt een beleid op het gebied van diensten, activiteiten en producten die worden aangeboden of verstrekt, in overeenstemming met de risicotolerantie van de beleggingsonderneming en de kenmerken en behoeften van de cliënten waaraan deze worden aangeboden of verstrekt, in voorkomend geval, met inbegrip van de uitvoering van passende stresstests. Bovendien monitort en beoordeelt het bestuur periodiek de adequaatheid en de implementatie van de strategische doelstellingen van de onderneming bij het

¹³ Richtlijn nr. 2013/36/EU van het Europees Parlement en de Raad van 26 juni 2013 betreffende toegang tot het bedrijf van kredietinstellingen en het prudentieel toezicht op kredietinstellingen en beleggingsondernemingen, tot wijziging van Richtlijn 2002/87/EG en tot intrekking van de Richtlijnen 2006/48/EG en 2006/49/EG (PbEU 2013, L 176).

verlenen van beleggingsdiensten en het verrichten van beleggingsactiviteiten en nevendiensten, de doeltreffendheid van de regelingen omtrent de governance en de adequaatheid van de beleidsregels voor het verlenen van diensten aan cliënten. Voorts treft het bestuur passende maatregelen om eventuele tekortkomingen op te heffen. Het bestuur heeft toegang tot alle informatie en documenten die nodig zijn om de besluitvorming van het senior management te controleren en te monitoren. Aangezien artikel 9 van MiFID II betrekking heeft op alle beleggingondernemingen en niet alleen op beleggingsondernemingen in de zin van de verordening kapitaalvereisten vervalt in artikel 31e, tweede lid, de zinsnede "in de zin van de verordening kapitaalvereisten". Artikel 31e, tweede lid, verwerkt artikel 9, eerste lid, van MiFID II en bepaalt dat elke beleggingsonderneming die significant is wat betreft haar omvang, interne organisatie en de aard, reikwijdte en complexiteit van haar activiteiten, dient te beschikken over een benoemingscommissie. De taken en bevoegdheden van de benoemingscommissie dienen te voldoen aan artikel 88, tweede lid, van de richtlijn kapitaalvereisten. Tot de taken van de benoemingscommissie behoort het opstellen van functieprofielen voor vacatures in het leidinggevend orgaan, het selecteren van kandidaten en het erop toezien dat het leidinggevend orgaan voldoende divers is samengesteld en dat daarin de juiste mix van kennis, vaardigheden en ervaring aanwezig is. Een en ander houdt mede in dat de benoemingscommissie een streefcijfer vaststelt voor (bijvoorbeeld) het aantal vrouwen in het leidinggevend orgaan, en een beleid uitstippelt om dat streefcijfer te realiseren.

Q (*artikel 31f*)

Dit betreft een technische aanpassing. Voor significante beleggingsondernemingen gelden op grond van de artikelen 88, tweede lid, en 91 van de richtlijn kapitaalvereisten verzwaarde eisen. Artikel 31f geeft invulling aan het begrip significant voor zover het beleggingsondernemingen betreft. Hoofregel is dat de AFM beoordeelt wanneer een beleggingsonderneming als significant moet worden aangemerkt. Artikel 4:9b van de wet is vernummerd tot artikel 4:9.0a. De verwijzing in artikel 31f is dienovereenkomstig aangepast.

R (*artikel 31g*)

Artikel 31g is aangepast en bepaalt dat alle beleggingsondernemingen, en niet alleen de beleggingsondernemingen in de zin van de verordening kapitaalvereisten, uitleg moeten geven op hun website over de wijze waarop zij voldoen aan artikel 4:9.0a van de wet en de vereisten met betrekking tot een doeltreffend en prudent bestuur als bedoeld in artikel 31e van het besluit. In artikel 134b van het Besluit prudentiële regels Wft is geregeld dat een beleggingsonderneming in de zin van de verordening kapitaalvereisten op haar website dient uit te leggen hoe zij voldoet aan de bij of krachtens artikel 23e, vijfde lid, van het Besluit prudentiële regels Wft gestelde regels en het Besluit uitvoering publicatieverplichtingen richtlijn kapitaalvereisten. Deze publicatieplicht is gebaseerd op artikel 3:74, derde lid, van de Wft en dient dan ook te worden geregeld in het Besluit prudentiële regels Wft.

S (artikel 31i)

Artikel 31i is gebaseerd op artikel 4:14, tweede lid, aanhef en onderdelen a en b, van de Wft. Op grond van laatstgenoemd artikel kunnen bij of krachtens algemene maatregel van bestuur regels worden gesteld met betrekking tot (de inrichting van) de bedrijfsvoering van datarapporteringsdienstverleners. Artikel 31i strekt tot uitvoering van de artikelen 64, eerste tot en met vijfde lid, 65, eerste tot en met vijfde lid, en 66, eerste tot en met vierde lid, van MiFID II. Het eerste lid van artikel 31i ziet op de bedrijfsvoering van een datarapporteringsdienstverlener die een goedgekeurde publicatieregeling (*approved publication arrangement; APA*) als bedoeld in onderdeel 52 van artikel 4, eerste lid, van MiFID II exploiteert. Die bedrijfsvoering moet voldoen aan het bepaalde ingevolge artikel 64, eerste tot en met vijfde lid, van MiFID II. Artikel 31i, tweede lid, bepaalt dat de inrichting van de bedrijfsvoering van een verstrekker van een *consolidated tape (consolidated tape provider: CTP)* als bedoeld in artikel 4, eerste lid, onderdeel 53, van MiFID II moet voldoen aan de ingevolge artikel 65, eerste tot en met vijfde lid van MiFID II, gestelde eisen. Het derde lid van artikel 31i bepaalt dat de bedrijfsvoering van de exploitant van een goedgekeurd rapporteringsmechanisme (*approved reporting mechanism; ARM*) moet voldoen aan het bepaalde ingevolge artikel 66, eerste tot en met vierde lid, van MiFID II. De in de artikelen ~~63~~, ~~64~~, 65 en 66 van MiFID II opgenomen organisatorische eisen die gelden voor de bedrijfsvoering van de verschillende categorieën van datarapporteringsdienstverleners (APA's, CTP's en ARM's) worden nader uitgewerkt in hoofdstuk II en III van de Verordening (EU) nr. .. /2017 van de Commissie van [... 2017] van richtlijn 2014/65/EU van het Europees Parlement en de Raad, houdende technische reguleringsnormen inzake de verlening van vergunningen, organisatorische eisen en de publicatie van transacties voor datarapporteringsdienstverleners (PbEU, 2017, L).

T (artikel 32)

Artikel 32 is gebaseerd op artikel 4:14, tweede lid, aanhef en onderdeel c, onder 3° en 4° van de Wft. Artikel 32 verwerkt de artikelen 16, derde lid, tweede tot en met vierde alinea, en 24, tweede lid, eerste alinea, van MiFID II. Artikel 32 verwerkt tevens artikel 9 van de gedelegeerde uitvoeringsrichtlijn markten voor financiële instrumenten 2014. Het productontwikkelingsproces zoals opgenomen in artikel 32 wordt in het zesde zevende lid van toepassing verklaard op beleggingsondernemingen die financiële instrumenten vervaardigen, met inbegrip van de creatie, de ontwikkeling, de uitgifte en/of het ontwerp van financiële instrumenten. beleggingsondernemingen. Artikel 32, eerste tot en met vijfde lid, is van overeenkomstige toepassing verklaard op beleggingsondernemingen die financiële instrumenten uitgeven, ontwikkelen of samenstellen en in de markt verkrijgbaar stellen. Het gaat om het uitgeven van financiële instrumenten op de primaire markt of het ontwikkelen of samenstellen van financiële instrumenten voor de secundaire markt. Op grond van artikel 32, eerste lid, dient een dergelijke beleggingsonderneming over adequate procedures en maatregelen te beschikken die waarborgen dat bij de ontwikkeling van het financieel instrument op een evenwichtige wijze rekening wordt gehouden met de belangen van de cliënt van het

financieel instrument. Het financieel instrument mag derhalve geen afbreuk doen aan het klantbelang. Het belang van de cliënt kan onder andere worden benadeeld door potentiële belangenconflicten. Bijvoorbeeld in de situatie waarin de cliënt een tegengesteld beleggingsrisico inneemt of een beleggingspositie inneemt die tegengesteld is aan de beleggingsonderneming. Dergelijke potentiële belangenconflicten dienen te worden vermeden. Een beleggingsonderneming zal bij de ontwikkeling van een financieel instrument verder moeten vaststellen voor welke doelgroep het financieel instrument geschikt is en wat de beoogde doelstelling van de doelgroep is. Onderdeel van het bepalen van de doelgroep is dat de beleggingsonderneming eveneens bepaalt welke doelgroep ongeschikt is voor het financieel instrument. Bij de omschrijving en afbakening van een doelgroep worden de kenmerken en doelstelling van de doelgroep opgenomen. In de doelgroepomschrijving worden bijvoorbeeld opgenomen de kapitaal- en vermogenspositie, het risicoprofiel en voornoemde behoefte die met het financieel instrument dient te worden vervuld (de primaire doelstelling van de doelgroep). Naarmate een financieel instrument ingewikkelder in elkaar zit, zal de doelgroepafbakening en de doelstellingomschrijving meer onderbouwd moeten zijn.

De beleggingsonderneming dient de ~~wijze van~~ distributiestrategie af te stemmen op de vastgestelde doelgroep van het financieel instrument (artikel 32, tweede lid, onderdeel a). Hiermee wordt gewaarborgd dat bij de distributie, een financieel instrument uitdrukkelijk niet bij cliënten terecht komt ~~waarvoor wie~~ het financieel instrument pertinent niet ~~voor~~ is bedoeld. De beleggingsonderneming dient een analyse uit te voeren waarin de werking van het financieel instrument in verschillende situaties wordt vastgesteld zodat kan worden beoordeeld of het financieel instrument voldoet aan de doelstelling van de doelgroep (artikel 32, tweede lid, onderdeel b). Deze analyse bestrijkt uiteenlopende scenario's waaronder scenario's die kunnen resulteren in tegenvallende resultaten voor de doelgroep. Gedacht kan worden aan de situatie dat de markt verslechtert, een derde partij wegvalt (bijvoorbeeld door financiële problemen) waarvan de samenwerking nodig is om het financieel instrument te kunnen blijven aanbieden of dat de vraag naar een financieel instrument groter is dan verwacht en de bedrijfsvoering van de beleggingsonderneming of de markt van de onderliggende waarden daardoor onder druk komt te staan.

De procedures en maatregelen, bedoeld in artikel 32, eerste lid, dienen te waarborgen dat de informatie over het financieel instrument en de distributie van het financieel instrument is afgestemd op de doelgroep (artikel 32, tweede lid, onderdeel c). Zo dient de kostenstructuur transparant en begrijpelijk te zijn. Om te zorgen dat de distributie van het financieel instrument is afgestemd op de doelgroep zal de beleggingsonderneming distributeurs dienen te informeren over de kenmerken van het financieel instrument, het ontwikkelingsproces en de doelgroep van het financieel instrument.

Op grond van artikel 32, derde lid, dient de beleggingsonderneming periodiek of als daar aanleiding toe is, te toetsen of het financieel instrument nog voldoet aan de doelstelling van de doelgroep en de distributiestrategie nog passend is.

U (*artikelen 32a, 32b en 32c*)

artikel 32a

Artikel 32a, eerste lid, implementeert artikel 16, derde lid, vijfde alinea, van MiFID II. Een beleggingonderneming die een financieel instrument ontwikkelt of samenstelt informeert de beleggingsonderneming die het financieel instrument distribueert over de kenmerken en risico's van een financieel instrument, het productontwikkelingsproces, de doelgroep en de distributiestrategie (vermogensbeheer, advies of execution only). Deze informatie dient de beleggingsonderneming die de financiële instrumenten distribueert in staat te stellen om het financieel instrument [te begrijpen en](#) aan de juiste doelgroep te distribueren. Verder dient de beleggingsonderneming te voldoen aan artikel 9 van de gedelegeerde uitvoeringsrichtlijn markten voor financiële instrumenten 2014.

artikel 32b

Artikel 32b is gebaseerd op artikel 4:14, tweede lid, aanhef en onderdeel c, onder 3° en 4°, van de Wft. Artikel 32b verwerkt de artikelen 16, derde lid, zesde alinea, en 24, tweede lid, tweede alinea, van MiFID II en artikel 10, eerste tot en met negende lid, van de gedelegeerde uitvoeringsrichtlijn markten voor financiële instrumenten 2014. Artikel 32b heeft betrekking op beleggingsondernemingen die een beleggingsdienst verlenen maar niet zelf de financiële instrumenten uitgeven, ontwikkelen of samenstellen (= beleggingsonderneming als distributeur). Artikel 32b is van overeenkomstige toepassing op banken of beleggingsondernemingen die aan cliënten gestructureerde deposito's als bedoeld in artikel 4, eerste lid, onderdeel 43, van de richtlijn markten voor financiële instrumenten 2014 verkopen of adviseren (zie artikel 4:2e van de Wft). Een beleggingsonderneming als distributeur dient op grond van het eerste lid te beschikken over adequate procedures en maatregelen die waarborgen dat bij het bepalen van de range van financiële instrumenten die zij wenst te distribueren wordt voldaan aan de behoeften, kenmerken en doelstellingen van de doelgroep en de distributiestrategie aansluit bij de desbetreffende doelgroep. Derhalve dienen de financiële instrumenten alleen te worden gedistribueerd als dit in het belang van de cliënt (de doelgroep) is. Dit betreft een eigen verantwoordelijkheid van de beleggingsonderneming als distributeur. De beleggingsonderneming als distributeur dient ook de doelgroep te bepalen indien de beleggingsonderneming die het financieel instrument heeft ontwikkeld geen doelgroep heeft bepaald. Dit kan bijvoorbeeld het geval zijn indien een beleggingsonderneming is gevestigd in een staat die geen lidstaat is en derhalve niet hoeft te voldoen aan de eisen met betrekking tot het productontwikkelingsproces of het financieel instrument is uitgegeven door een onderneming waarop het productontwikkelingsproces niet van toepassing is. Proportionaliteit is van belang voor toepassing van het eerste lid. De mate waarin de procedures en maatregelen worden toegepast differentieert afhankelijk van de complexiteit en de impact van het financieel instrument. Naarmate de complexiteit van het financieel instrument toeneemt, zal bijvoorbeeld ook de afbakening van de doelgroep scherper moeten zijn. Onderdeel van het bepalen van de doelgroep is dat de beleggingsonderneming eveneens bepaalt voor welke doelgroep het financieel instrument niet passend is gelet op de behoeften, kenmerken en doelstellingen van de desbetreffende doelgroep (tweede lid). Op grond van artikel 32b, derde lid, dient de beleggingsonderneming te beschikken over adequate procedures en maatregelen om de informatie over het ontwikkelingsproces van het financieel instrument te verkrijgen van de beleggingonderneming die het financieel instrument heeft uitgegeven, ontwikkeld of samengesteld. Voorts dient de beleggingsonderneming informatie over de kenmerken en

risico's van het financieel instrument en de beoogde doelgroep te verkrijgen zodat zij [in staat wordt gesteld haar eigen doelgroepanalyse uit te voeren en distributiestrategie op te zetten en](#) het financieel instrument kan distribueren aan de juiste doelgroep. Indien een beleggingsonderneming beleggingsdiensten verleent met betrekking tot een financieel instrument dat is uitgegeven, ontwikkeld of samengesteld door een beleggingsonderneming die niet aan de regels van de richtlijn markten voor financiële instrumenten 2014 hoeft te voldoen, dient de beleggingsonderneming die beleggingsdiensten verleent ook in een dergelijk geval adequate maatregelen te treffen om voldoende informatie over de financiële instrumenten te verkrijgen zodat zij de doelgroep kan bepalen en de distributie daarop kan afstemmen. De beleggingsonderneming kan de relevante informatie ook verzamelen via publiek beschikbare informatie indien die informatie duidelijk en betrouwbaar is (bijvoorbeeld informatie die voldoet aan de Wft zoals het prospectus of de essentiële beleggersinformatie). Uiteraard dragen de dagelijks beleidsbepalers van de beleggingsonderneming er zorg voor dat de financiële instrumenten worden aangeboden aan de juiste doelgroep en dat de distributiestrategie aansluit bij die doelgroep. Hiertoe is in het vierde lid voorgeschreven dat de dagelijks beleidsbepalers van de beleggingsonderneming periodiek verslagen ontvangen over de financiële instrumenten die de beleggingsonderneming heeft gedistribueerd en van welke distributiestrategieën de beleggingsonderneming gebruik gemaakt.

Het vijfde lid bepaalt dat [werknemers-relevant personeel](#) van de beleggingsonderneming die beleggingsdiensten verlenen, beschikken over de benodigde [kennis-deskundigheid over van](#) de kenmerken en risico's van de financieel instrumenten, de beleggingsdiensten en over de behoeften, kenmerken en doelstellingen van de doelgroep.

De beleggingsonderneming gebruikt de informatie die zij heeft ontvangen van de beleggingsonderneming die de financiële instrumenten ontwikkelt of samenstelt en de informatie van haar eigen cliënten om de doelgroep en de distributiestrategie te bepalen (zesde lid). Op basis van deze informatie kan de beleggingsonderneming bijvoorbeeld besluiten om het financieel instrument uitsluitend op basis van advies (en niet op execution-only basis) te distribueren. Wanneer een beleggingsonderneming als ontwikkelaar en tevens als distributeur optreedt, hoeft slechts één keer de doelgroep te worden bepaald. De verplichting om de doelgroep en de distributiestrategie te bepalen, staat los van de geschiktheid- of passendheidstoets die de beleggingsonderneming dient uit te voeren op basis van de behoeften, kenmerken en doelstellingen van de cliënt. Uiteraard dragen de dagelijks beleidsbepalers van de financiële onderneming zorg voor de inrichting van de procedures en maatregelen, als bedoeld in het eerste en derde lid, en zijn zij verantwoordelijk voor het adequaat functioneren daarvan.

Verder evalueert de beleggingsonderneming periodiek de procedures en maatregelen bedoeld in het eerste en derde lid om ervoor te zorgen dat deze procedures en maatregelen geschikt voor hun doel blijven (zevende lid). Indien nodig worden de procedures en maatregelen aangepast.

Tevens evalueert de beleggingsonderneming periodiek of als daar aanleiding toe is of de financiële instrumenten nog voldoen aan de behoeften, kenmerken en doelstelling van de doelgroep en de distributiestrategie nog aansluit bij de doelgroep. Bij de evaluatie houdt de beleggingsonderneming rekening met gebeurtenissen die het potentiële risico voor de doelgroep kunnen beïnvloeden. Zo nodig dient de doelgroep of de

distributiestrategie te worden aangepast (achtste lid). Een beleggingsonderneming past de doelgroep aan indien blijkt dat het financieel instrument niet langer voldoet aan de behoeften, kenmerken of doelstelling van de doelgroep, bijvoorbeeld wanneer het financieel instrument ten gevolge van marktomstandigheden niet-liquide of zeer volatiel is geworden. Het negende lid bepaalt dat de beleggingsonderneming relevante informatie over de verkoop van het financieel instrument en over de uitkomsten van de periodieke evaluaties, bedoeld in het zesde en zevende lid, aan de beleggingsonderneming verstrekt die de desbetreffende financiële instrumenten heeft ontwikkeld of heeft samengesteld ten behoeve van de periodieke evaluatie van het financieel instrument. De beleggingsonderneming die een financieel instrument distribueert hoeft de beleggingsonderneming die het financieel instrument heeft ontwikkeld ("de ontwikkelaar") niet te informeren over alle details met betrekking tot de verkoop van het financieel instrument. Zij hoeft alleen de informatie te verstrekken die de ontwikkelaar nodig heeft om het financieel instrument te evalueren en om na te gaan of het financieel instrument nog voldoet aan de behoeften, kenmerken en doelstellingen van de doelgroep zoals bepaalt door de ontwikkelaar (bijvoorbeeld informatie over verkoop buiten de doelgroep, soort cliënten en ontvangen klachten (zie overweging 20 bij de gedelegeerde uitvoeringsrichtlijn markten voor financiële instrumenten 2014).

artikel 32c

Artikel 32c is gebaseerd op artikel 4:14, tweede lid, aanhef en onderdeel c, onder 3° en 4°, van de Wft en verwerkt artikel 10, tiende lid, van de gedelegeerde uitvoeringsrichtlijn markten voor financiële instrumenten 2014. Indien meerdere beleggingsondernemingen met elkaar samenwerken voldoet de beleggingsonderneming die het rechtstreeks klantcontact heeft aan artikel 32b. De beleggingsonderneming die het rechtstreeks klantcontact heeft dient te beschikken over adequate procedures en maatregelen die waarborgen dat de financiële instrumenten die zij verkoopt voldoen aan de doelstelling van de doelgroep en de distributiestrategie aansluit bij de desbetreffende doelgroep. Alle beleggingsondernemingen zorgen ervoor dat de relevante productinformatie van de beleggingsonderneming die het financieel instrument heeft uitgegeven of heeft ontwikkeld terecht komt bij de beleggingsonderneming die het direct klantcontact heeft. Tevens zorgen alle beleggingsondernemingen ervoor dat de beleggingsonderneming die het financieel instrument heeft uitgegeven of ontwikkeld relevante verkoopinformatie krijgt over het financieel instrument (bijvoorbeeld informatie over verkoop buiten de doelgroep, het soort cliënten en ontvangen klachten) zodat zij deze informatie kan meenemen in haar eigen productontwikkelingsproces.

V en W (artikelen 32 en 33)

De verwijzingen in de artikelen 32d en 33 zijn aangepast vanwege de vernummering van de leden van artikel 4:15 van de wet.

X (artikel 35)

Artikel 35 is gebaseerd op artikel 4:14, tweede lid, aanhef en onderdeel c, van de Wft. De aanpassing van artikel 35 verwerkt artikel 16, zevende lid, eerste, tweede, zevende

en negende alinea, van MiFID II. Op grond van artikel 35, eerste lid, dient een beleggingsonderneming gegevens bij te houden over alle door haar verleende beleggingsdiensten, nevendiensten en verrichte beleggingsactiviteiten. Het bijhouden van gegevens omvat ook het opnemen van telefoongesprekken, het vastleggen van rechtstreeks met de cliënt gevoerde gesprekken en elektronische communicatie. Tevens dient de beleggingsonderneming gesprekken die met een cliënt zijn gevoerd schriftelijk vast te leggen. Orders kunnen bijvoorbeeld in een gesprek tussen de beleggingsonderneming en de cliënt zijn geplaatst. Deze orders worden gelijkgesteld met telefonisch ontvangen orders. Onder elektronische communicatie vallen bijvoorbeeld e-mails en messenger en chatprogramma's.

Het gaat zowel om transacties voor eigen rekening als om transacties in financiële instrumenten voor cliënten (in het kader van het ontvangen, doorgeven en uitvoeren van orders). Zelfs indien een (telefoon)gesprek of elektronische communicatie niet leidt tot de daadwerkelijke uitvoering van de transactie of het ontvangen, doorgeven en uitvoeren van orders moet het gesprek of elektronische communicatie worden bewaard. Op deze manier kan de AFM nagaan of de beleggingsonderneming de regels op grond van MiFID II heeft nageleefd en of de beleggingsonderneming alle verplichtingen jegens haar cliënten of potentiële cliënten is nagekomen. De vastgelegde en opgenomen communicatie ~~Opgenomen gesprekken~~ dient en vijf jaar te worden bewaard. De AFM kan de beleggingsonderneming verzoeken de ~~opgenomen gesprekken~~ communicatie zeven jaar te bewaren (vierde lid).

De artikelen 72 tot en met 76 van de gedelegeerde verordening markten voor financiële instrumenten 2014 inzake organisatorische eisen stellen nadere regels voor het bewaren van gegevens. Hetgeen in artikel 35, tweede tot en met vijfde lid (oud) was bepaald is nu opgenomen in artikel 72 en 73 van de verordening.

Y (artikel 35.0a)

Artikel 35.0a is gebaseerd op artikel 4:14, tweede lid, aanhef en onderdeel c, van de Wft en strekt tot implementatie van artikel 16, zevende lid, derde en achtste alinea, van MiFID II. Een beleggingsonderneming neemt alle redelijke maatregelen voor de opname en opslag van telefoongesprekken en elektronische communicatie tussen de beleggingsonderneming en haar cliënten en die tot stand zijn gekomen met, zijn verstuurd vanaf of ontvangen zijn door apparatuur die door de beleggingsonderneming ter beschikking van een werknemer is gesteld of waarvan het gebruik door de werknemer is toegestaan. Een werknemer kan zowel een werknemer zijn in dienst van de beleggingsonderneming of een werknemer die tijdelijk wordt ingehuurd. Dit artikel ziet op alle apparatuur die door de beleggingsonderneming ter beschikking is gesteld aan de werknemer.

Het tweede lid bepaalt dat de beleggingsonderneming maatregelen treft om te voorkomen dat een werknemer privé-apparatuur gebruikt voor het tot stand brengen, het versturen of ontvangen van telefoongesprekken en elektronische communicatie waarvan de beleggingsonderneming geen gegevens kan opnemen of kan kopiëren. Dit artikel is ook van toepassing op het verrichten van transacties in financiële instrumenten voor eigen rekening.

Z (artikel 35a)

Artikel 34 van de gedelegeerde verordening markten voor financiële instrumenten 2014 inzake organisatorische eisen stelt regels met betrekking tot de procedures en maatregelen voor het voorkomen en omgaan met belangenconflicten bij een beleggingsonderneming. Daarom is artikel 35a, tweede tot en met vierde lid, niet langer van toepassing op beleggingsondernemingen.

AA (artikel 35b)

Artikel 35b, eerste lid, vervalt omdat soortgelijke regels voor beleggingsondernemingen zijn opgenomen in artikel 35 van de gedelegeerde verordening markten voor financiële instrumenten 2014 inzake organisatorische eisen.

AB (artikel 35c)

In artikel 29 van de gedelegeerde verordening markten voor financiële instrumenten 2014 inzake organisatorische eisen zijn regels met betrekking tot persoonlijke transacties opgenomen waaraan een beleggingsonderneming dient te voldoen. Derhalve is artikel 35c niet langer van toepassing op beleggingsondernemingen.

AC (artikel 35d)

De regels met betrekking tot persoonlijke transacties zijn geregeld in artikel 29 van de gedelegeerde verordening markten voor financiële instrumenten 2014 inzake organisatorische eisen. Artikel 35d is daarom niet langer van toepassing op een beleggingsonderneming maar alleen van toepassing op een beheerder van een icbe.

AD (artikel 35e)

De regels met betrekking tot persoonlijke transacties zijn geregeld in artikel 29 van de gedelegeerde verordening markten voor financiële instrumenten 2014 inzake organisatorische eisen. Artikel 35e is daarom niet langer van toepassing op een beleggingsonderneming.

AE (artikelen 35f tot en met 35h)

Het in artikel 35f bepaalde is opgenomen in artikel 29, zesde lid, van de gedelegeerde verordening markten voor financiële instrumenten 2014 inzake organisatorische eisen en kan daarom vervallen. Het in de artikelen 35g en 35h bepaalde is geregeld in de artikelen 36 en 37 van de gedelegeerde verordening waardoor de artikelen 35g tot en met 35h kunnen komen te vervallen.

AF (artikelen 38b tot en met 38f)

De regels omtrent uitbesteding door beleggingsondernemingen zijn opgenomen in de artikelen 30 tot en met 32 van de gedelegeerde verordening markten voor financiële

instrumenten 2014 inzake organisatorische eisen. Derhalve kunnen de artikelen over uitbesteding in het Bgfo vervallen.

AG en AH (Opschrift hoofdstuk 6 en artikel 38m)

In het opschrift van hoofdstuk 6 van het Bgfo (Uitbesteden van werkzaamheden) wordt een verwijzing naar het nieuwe artikel 4:16a, tweede lid, van de wet opgenomen¹⁴. Op grond van laatstgenoemd artikel worden bij of krachtens algemene maatregel van bestuur nadere regels gesteld met betrekking tot het uitbesteden van (bepaalde) werkzaamheden door een datarapporteringdienstverlener aan een derde. In hoofdstuk 6 is artikel 38m opgenomen dat uitvoering geeft aan artikel 4:16a, tweede lid, van de wet. Artikel 38m bepaalt dat een datarapporteringdienstverlener bij het uitbesteden van werkzaamheden aan een derde de ingevolge artikel 6 van de Verordening (EU) nr. XX/201X van de Commissie van XX XXXX 201X van richtlijn 2014, 65/EU van het Europees Parlement en de Raad, houdende technische reguleringsnormen inzake de verlening van vergunningen, organisatorische eisen en de publicatie van transacties voor datarapporteringdienstverleners (PbEU, 201X, L XX) gestelde regels in acht moet nemen. De in deze regels opgenomen organisatorische eisen worden gesteld teneinde de risico's te beheersen die verband houden met de uitbesteding van werkzaamheden aan derden door datarapporteringdienstverleners. In overweging 5 van de preambule bij de hiervoor genoemde (uitvoerings)verordening merkt de Europese wetgever op dat het uitbesteden van werkzaamheden en van kritische functies in het bijzonder kan worden aangemerkt als een aanzienlijke wijziging van de omstandigheden die bij de verlening van de vergunning (aan de uitbestedende datarapporteringdienstverlener) in aanmerking zijn genomen.

AI (artikel 39)

De regels met betrekking tot een interne klachtenregeling zijn voor beleggingsondernemingen opgenomen in artikel 26 van de gedelegeerde verordening markten voor financiële instrumenten 2014 inzake organisatorische eisen. Paragraaf 7.1 is daarom niet langer van toepassing op beleggingsondernemingen.

AJ (artikel 49a)

Artikel 3 van de gedelegeerde verordening markten voor financiële instrumenten 2014 schrijft voor onder welke voorwaarden informatie op een andere duurzame drager kan worden verstrekt dan papier. Op grond van artikel 3, tweede lid, mag een beleggingsonderneming, onder bepaalde voorwaarden, informatie verstrekken die niet tot de cliënt persoonlijk is gericht via een website. Artikel 49a kan daarom vervallen.

AK

Het opschrift van paragraaf 8.1.2a is aangepast omdat de artikelen die in paragraaf 8.1.2a zijn opgenomen uitsluitend zijn gebaseerd op artikel 4:22, eerste lid, van de Wft.

¹⁴ Het nieuwe artikel 4:16a van de wet zal door middel van een Nota van Wijziging worden opgenomen in het voorstel van wet Wet implementatie richtlijn markten voor financiële instrumenten 2014 (Kamerstukken II 2016/17, 34 583, nr. 2).

AL (*artikel 51a*)

In artikel 44 van de gedelegeerde verordening markten voor financiële instrumenten 2014 inzake organisatorische eisen zijn de regels met betrekking tot informatieverstrekking aan cliënten opgenomen voor beleggingsondernemingen. Artikel 51a kan derhalve vervallen.

AM (*artikel 51b*)

Artikel 51b is gebaseerd op artikel 4:22, eerste lid, van de Wft en verwerkt artikel 16, zevende lid, vierde tot en met zesde alinea, van MiFID II. Op grond van het eerste lid dient de beleggingsonderneming haar cliënten (dit betreft zowel nieuwe als bestaande cliënten) voor het verlenen van een beleggingsdienst ervan in kennis te stellen dat telefoongesprekken of andere gesprekken-communicatie tussen de beleggingsonderneming en haar cliënten worden opgenomen of vastgelegd die leiden of kunnen leiden tot transacties. Een dergelijke kennisgeving kan eenmaal worden verstrekt voor het verlenen van de beleggingsdienst. Het gaat ook om het opnemen of vastleggen van gesprekken waarvan het de bedoeling is om tot een transactie te leiden, ook als deze gesprekken uiteindelijk niet tot een transactie hebben geleid. Op grond van het tweede lid dient de beleggingsonderneming de opgenomen gesprekken aan de desbetreffende cliënt te verstrekken indien de cliënt daarom verzoekt.

AN

In het opschrift van § 8.1.4. kan de verwijzing naar artikel 4:90, tiende lid, van de Wft vervallen, aangezien de artikelen 58a tot en met 58f, die op artikel 4:90, tiende lid, Wft zijn gebaseerd, vervallen. Zie ook de artikelsgewijze toelichting bij onderdelen AI en AJ. Overigens wordt artikel 4:90a, tiende lid, Wft door het implementatiewetsvoorstel vernummerd tot twaalfde lid.

AO (*artikel 58*)

Artikel 58 is gebaseerd op artikel 4:20, eerste lid, van de Wft en verwerkt artikel 24, vierde lid, aanhef en onderdelen b en c en elfde lid, van MiFID II. Artikel 4:20, eerste lid, bepaalt dat een beleggingsonderneming de cliënt informatie verstrekt over de beleggingsdienst of financieel instrument voor zover dit redelijkerwijs relevant is voor een adequate beoordeling van de beleggingsdienst of financieel instrument. Artikel 58, eerste lid, bepaalt dat een beleggingsonderneming voorafgaand aan het verlenen van een beleggingsdienst of nevendienst aan een cliënt de informatie verstrekt over de beleggingsonderneming en haar dienstverlening, financiële instrumenten en voorgestelde beleggingsstrategieën, de plaatsen van uitvoering en alle kosten en bijbehorende lasten. De informatie die een beleggingsonderneming in dit kader dient te verstrekken is opgenomen in de artikelen 46 tot en met 51 van de gedelegeerde verordening markten voor financiële instrumenten 2014 inzake organisatorische eisen. In artikel 58, tweede lid, is opgenomen dat de informatie die door een beleggingsonderneming wordt gegeven over een financieel instrument of

beleggingsstrategie een toelichting en waarschuwing geeft over de risico's die zijn verbonden aan het desbetreffende financieel instrument of de beleggingsstrategie en voor welke doelgroep het financieel instrument bedoeld is. Het derde lid van artikel 58 bepaalt welke informatie dient te worden verstrekt over de kosten en bijbehorende lasten en dat de beleggingsonderneming dient aan te geven op welke manier de cliënt kan betalen (met inbegrip van eventuele betalingen door derden). Zie ook artikel 50 van de gedelegeerde verordening markten voor financiële instrumenten 2014 inzake organisatorische eisen over welke informatie over de kosten moet worden verstrekt. Artikel 58, vierde lid, bepaalt dat alle kosten in verband met de verleende dienst en het financieel instrument (die niet het gevolg zijn van marktontwikkelingen) worden samengevoegd zodat de cliënt inzicht krijgt in de totale kosten en in het cumulatieve effect op het rendement van de belegging. Indien de cliënt daarom verzoekt verstrekt de beleggingsonderneming een puntsgewijze uitsplitsing. Artikel 58, vijfde en zesde lid, verwerkt artikel 24, elfde lid, van MiFID II. Een beleggingsonderneming kan tegelijk met het verlenen van een beleggingsdienst een andere financiële dienst of financieel product aanbieden. Een dergelijke bundeling van financiële diensten of financiële producten als pakket of als voorwaarde waarvan de overeenkomst of dat pakket afhankelijk wordt gesteld kan prijsvoordelen voor de belegger opleveren, maar kan er ook toe leiden dat onvoldoende rekening wordt gehouden met de belangen van de belegger. Een voorbeeld van bundeling is de verplichte opening van een rekening-courant in combinatie met het verlenen van een beleggingsdienst. Indien sprake is van een bundeling van financiële diensten of financiële producten dan dient de beleggingsonderneming de cliënt mede te delen of het mogelijk is de financiële diensten of financiële producten afzonderlijk te kopen en dient de beleggingsonderneming de cliënt te informeren over de kosten van de afzonderlijke diensten of producten (vijfde lid). Indien de risico's die voortvloeien uit het pakket of de overeenkomst verschillen van de risico's die aan de financiële diensten of financiële producten afzonderlijk zijn verbonden, verstrekt de beleggingsonderneming aan de niet-professionele belegger een adequate beschrijving van de verschillende financiële diensten of financiële producten en de wijze waarop de interactie ervan de risico's wijzigt (zesde lid).

AP (artikel 58a)

Artikel 58a is gebaseerd op artikel 4:20, eerste lid, van de Wft en verwerkt artikel 24, vierde lid, ~~eerste lid~~, aanhef en onderdeel a, en zevende lid, van MiFID II. Op grond van artikel 58a, eerste lid, informeert de beleggingsonderneming cliënten voorafgaand aan het advies of zij afhankelijk of onafhankelijk adviseert en of het advies op een brede dan wel beperktere analyse van verschillende soorten financiële instrumenten is gebaseerd. Daarnaast informeert de beleggingsonderneming de cliënt of zij periodiek de geschiktheid van de financiële instrumenten beoordeelt die zij heeft geadviseerd. Indien de beleggingsonderneming periodiek de geschiktheid van de financiële instrumenten beoordeelt, dient de beleggingsonderneming voor niet-professionele beleggers een zogenaamde geschiktheidsverklaring op te stellen waarin een bijgewerkte beschrijving wordt gegeven over de wijze waarop de beleggingen beantwoorden aan de voorkeuren, beleggingsdoelstellingen en andere kenmerken van de desbetreffende belegger. Artikel 58a, tweede lid, bepaalt dat een beleggingsonderneming onafhankelijk adviseert indien zij een toereikend aantal op de markt verkrijgbare vergelijkbare financiële

instrumenten beoordeelt die voldoende divers zijn wat type, uitgevende instelling of aanbieder betreft, de financiële instrumenten niet uitsluitend worden aangeboden door de beleggingsonderneming zelf of door entiteiten die nauwe banden (bijvoorbeeld een contractuele band) met de beleggingsonderneming hebben.

AQ (artikelen 58b tot en met 58f)

De artikelen 58b tot en met 58f kunnen vervallen omdat de regels over informatieverstrekking voor beleggingsondernemingen zijn opgenomen in de artikelen 46 tot en met 51 van de gedelegeerde verordening markten voor financiële instrumenten 2014 inzake organisatorische eisen.

AR (artikel 59)

Artikel 59 Bgfo bepaalt welke informatie een beleggingsonderneming over het orderuitvoeringsbeleid voorafgaand aan de dienstverlening moet verstrekken aan niet-professionele beleggers. Deze bepaling is gebaseerd op artikel 46, tweede lid, van de gedelegeerde uitvoeringsrichtlijn markten voor financiële instrumenten 2014. Deze materie wordt thans geregeld door artikel 66, derde lid, van de gedelegeerde verordening markten voor financiële instrumenten 2014 inzake organisatorische eisen, waardoor artikel 59 BGfo kan vervallen.

AS (artikel 68c)

Artikel 68c, eerste en tweede lid, is gebaseerd op artikel 4:20, derde lid, aanhef en onderdeel b, van de Wft en implementeert artikel 25, zesde lid, eerste alinea, van MiFID II. Een beleggingsonderneming verstrekt periodiek aan de cliënt informatie over de verleende beleggingsdiensten, bijvoorbeeld een overzicht van de vermogensbeheeractiviteiten die namens de cliënt zijn uitgevoerd en de kosten voor het uitvoeren van transacties en de dienstverlening. In de artikelen 59 tot en met 63 van de gedelegeerde verordening markten voor financiële instrumenten 2014 inzake organisatorische eisen is opgenomen welke informatie aan de cliënt dient te worden verstrekt.

Artikel 68c, derde lid, is gebaseerd op artikel 4:22, eerste lid, van de Wft en implementeert artikel 24, vierde lid, laatste alinea, laatste volzin, van MiFIDII. Een beleggingsonderneming verstrekt jaarlijks achteraf informatie over alle gemaakte kosten en lasten die verbonden zijn aan de financiële instrumenten, de verleende beleggingsdiensten en nevendiensten indien de beleggingsonderneming gedurende het jaar een lopende relatie met de cliënt heeft gehad. In artikel 50 van de gedelegeerde verordening markten voor financiële instrumenten 2014 inzake organisatorische eisen is nader uitgewerkt over welke kosten en bijbehorende lasten de cliënt dient te worden geïnformeerd.

AT (artikelen 69 tot en met 71a)

De artikelen 59 tot en met 63 van de gedelegeerde verordening markten voor financiële instrumenten 2014 inzake organisatorische eisen bevatten regels met betrekking tot het

informereren van de cliënt over de uitvoering van orders, het verstrekken van een overzicht van de beheeractiviteiten die namens de cliënt zijn uitgevoerd en het verstrekken van een overzicht van de financiële instrumenten die de beleggingsonderneming voor de cliënt aanhoudt. Daarom kunnen de artikelen 69 tot en met 71a vervallen.

AU

Het opschrift van paragraaf 8.1.7 is aangepast omdat op grond van artikel 4:23, vijfde lid, aanhef en onderdeel e, van de wet de geschiktheidstoets onder bepaalde voorwaarden na het sluiten van de transactie kan worden verstrekt indien sprake is van een overeenkomst op afstand (zie artikel 80a.0).

AV (*artikel 80a.0*)

Artikel 80a.0 is gebaseerd op artikel 4:23, vijfde lid, aanhef en onderdeel e, van de wet en implementeert artikel 25, zesde lid, derde alinea, van MiFID II. Bij het verlenen van beleggingsadvies dient de beleggingsonderneming een geschiktheidstoets uit te voeren. Aan de ~~niet-professionele beleggercliënt~~ verstrekt de beleggingsonderneming voor het verrichten van de transactie op een duurzame drager een geschiktheidsverklaring. Bij het sluiten van overeenkomsten op afstand kan onder de in dit artikel opgenomen voorwaarden de geschiktheidsverklaring worden verstrekt aan de ~~niet-professionele beleggercliënt~~ na het sluiten van de transactie.

AW

Het opschrift van paragraaf 8.2.1 is aangepast omdat een aantal artikelen zijn vervallen.

AX (*artikelen 80a, 80b en 80c*)

Artikel 80a vervalt aangezien de inhoud is opgenomen in artikel 54 van de gedelegeerde verordening markten voor financiële instrumenten 2014 inzake organisatorische eisen. De regels met betrekking tot de geschiktheidstoets en passendheidstoets en de daarbij behorende rapportageverplichtingen zijn opgenomen in de artikelen 55 en 56 van de gedelegeerde verordening markten voor financiële instrumenten 2014 inzake organisatorische eisen. Derhalve kunnen de artikelen 80b en 80c eveneens vervallen.

AY (*artikel 80d*)

Artikel 80d is gebaseerd op artikel 4:24, vijfde lid, aanhef en onderdeel f, van de wet. Een beleggingsonderneming dient op grond van artikel 4:24, eerste lid, van de wet in beginsel informatie in te winnen en de passendheid van het aangeboden financieel instrument of de beleggingsdienst te beoordelen. Artikel 4:24, vijfde lid, bepaalt dat de verplichting tot het inwinnen van informatie en het beoordelen van de passendheid niet geldt indien de beleggingsonderneming op initiatief van de cliënt orders uitvoert of orders ontvangt dan wel doorgeeft in verband met niet complexe financiële instrumenten. Artikel 57 van de gedelegeerde verordening markten voor financiële instrumenten 2014

inzake organisatorische eisen bepaalt wanneer financiële instrumenten als niet complex kunnen worden aangemerkt. In artikel 80d wordt verwezen naar artikel 57 van de gedelegeerde verordening markten voor financiële instrumenten 2014 inzake organisatorische eisen.

AZ (artikel 80e)

De verwijzing naar artikel 4:24 is aangepast vanwege de vernummering van de artikelleden.

AAA (artikel 115bb)

Artikel 115bb, vijfde lid, vervalt aangezien de artikelen 58c en 58e zijn vervallen waarnaar wordt verwezen.

AAB (artikelen 164 tot en met 164b)

De artikelen 164 tot en met 164b vervallen aangezien de regels omtrent het uitvoeren van orders voor cliënten zijn opgenomen in de artikelen 67 tot en met 70 van de gedelegeerde verordening markten voor financiële instrumenten 2014 inzake organisatorische eisen.

AAC (artikel 165b)

Artikel 165b is gebaseerd op artikel 4:87, tweede lid, van de Wft en implementeert artikel 4 van de gedelegeerde uitvoeringsrichtlijn markten voor financiële instrumenten 2014. Om het risico van concentratie en besmetting van gelden van cliënten aan te pakken worden de "due diligenceverplichtingen" in artikel 165b aangescherpt. Een beleggingsonderneming dient in dat kader naar diversificatie te streven wanneer zij gelden van een cliënt aanhoudt bij een bank of geldmarktfonds. Het vierde lid van artikel 165b bepaalt dat de beleggingsonderneming bij de selectie en periodieke beoordeling van de bank of het geldmarktfonds waar de gelden worden gestort en bij de beoordeling van de behoefte om te diversifiëren de nodige bekwaamheid, zorgvuldigheid en waakzaamheid dient toe te passen. Verder wordt in artikel 165b, vijfde lid, bepaald dat een beleggingsonderneming niet meer dan 20 procent van alle gelden van cliënten kan storten bij een bank of erkend geldmarktfonds die deel uitmaakt van dezelfde groep als de beleggingsonderneming. Een beleggingsonderneming kan van dit voorschrift afwijken indien de beleggingsonderneming van oordeel is en kan aantonen dat gelet op de aard, omvang en complexiteit van de beleggingsonderneming, het geringe bedrag aan gelden die de beleggingsonderneming aanhoudt alsmede de bescherming die de bank of het geldmarktfonds biedt, het voorschrift onevenredig is. Indien kleine bedragen dienen te worden verspreid over meerdere banken en erkende geldmarktfondsen, kan dit leiden tot onevenredig hoge kosten voor de cliënt. De beleggingsonderneming dient de AFM in kennis te stellen van haar beoordeling en dient periodiek te beoordelen of het voorschrift dat niet meer dan 20 procent van alle gelden mag worden gestort bij een bank of erkend geldmarktfonds binnen de groep nog steeds onevenredig is. De AFM wordt door de

beleggingsonderneming in kennis gesteld van een wijziging van de beoordeling (zesde lid).

AAD (artikel 165c)

Artikel 165c, vierde en vijfde lid, is gebaseerd op artikel 4:87, tweede lid, van de Wft en verwerkt artikel 5, derde en vierde lid, van de gedelegeerde uitvoeringsrichtlijn markten voor financiële instrumenten 2014. De beleggingsonderneming neemt maatregelen om te voorkomen dat zij ongeoorloofd gebruik maakt van financiële instrumenten voor eigen rekening of voor rekening van een andere cliënt (vierde lid). De beleggingsonderneming dient een overeenkomst te sluiten met de cliënt waarin de rechten van de beleggingsonderneming zijn opgenomen indien de cliënt onvoldoende voorzieningen op zijn rekening heeft op de datum van afwikkeling. Verder dient de beleggingsonderneming nauwlettend te monitoren of op de datum van afwikkeling daadwerkelijk kan worden geleverd en indien dit niet mogelijk is compenserende maatregelen te treffen. De beleggingsonderneming kan dan bijvoorbeeld effecten inlenen namens de cliënt of posities liquideren. Tevens rust op de beleggingsonderneming de plicht om te monitoren of op de datum van afwikkeling daadwerkelijk kan worden geleverd en indien dit niet mogelijk is, treft de beleggingsonderneming compenserende maatregelen. Tevens dient de beleggingsonderneming uitstaande effecten te monitoren en deze uitstaande effecten onverwijld op te vragen op de datum van afwikkeling. In het vijfde lid wordt bepaald dat de beleggingsonderneming maatregelen dient te treffen om ervoor te zorgen dat de zekerheden die worden verschaft door degene aan wie financiële instrumenten van de cliënt worden uitgeleend passend zijn. Verder dient de beleggingsonderneming erop toe te zien dat de zekerheden ook passend blijven en in evenwicht zijn met de waarde van de financiële instrumenten van de cliënt.

AAE (artikelen 165e, 165f en 165g)

artikel 165e

Artikel 165e is gebaseerd op artikel 4:87, tweede lid, van de Wft en verwerkt artikel 2, vierde lid, van de gedelegeerde uitvoeringsrichtlijn markten voor financiële instrumenten 2014. Een zakelijk zekerheidsrecht, een voorrecht of een recht van verrekening op financiële instrumenten of gelden van cliënten die een derde in staat stellen financiële instrumenten of gelden van cliënten te vervreemden ter voldoening van vorderingen die geen betrekking hebben op de cliënt of op de dienstverlening aan de cliënt is niet toegestaan tenzij dit in de staat waarin de financiële instrumenten of gelden worden aangehouden wettelijk is voorgeschreven. In een dergelijk geval informeert de beleggingsonderneming de cliënt over het bestaan en de voorwaarden van een zakelijk zekerheidsrecht of een voorrecht die een derde heeft op financiële instrumenten of gelden van de cliënt en een eventueel recht van verrekening van een derde. Tevens wijst de beleggingsonderneming de cliënt op de risico's hiervan. De beleggingsonderneming vermeldt in de overeenkomst met de cliënt het bestaan van een zakelijk zekerheidsrecht, een voorrecht of recht van verrekening op de financiële instrumenten of gelden van een cliënt. Tevens dient een dergelijk zekerheidsrecht, voorrecht of recht van verrekening te blijken uit de administratie van de

beleggingsonderneming zodat duidelijk is wat de eigendomsstatus van de activa van de cliënt is.

artikel 165f

Artikel 165f implementeert artikel 6 van de gedelegeerde uitvoeringsrichtlijn markten voor financiële instrumenten 2014. Artikel 165f is gebaseerd op artikel 4:87, tweede lid, van de Wft. Beleggingsondernemingen dienen op grond van het eerste lid van artikel 165f te onderzoeken of het passend is een financiële zekerheidsovereenkomst tot overdracht te gebruiken gelet op de verplichtingen van de professionele belegger ten opzichte van de beleggingsonderneming in verhouding tot de activa die onder de financiële zekerheidsovereenkomst tot overdracht vallen. Bij het onderzoek dient de beleggingsonderneming een aantal factoren te betrekken (zie artikel 165f, tweede lid). Een beleggingsonderneming mag een financiële zekerheidsovereenkomst tot overdracht gebruiken indien uit het onderzoek blijkt dat een dergelijke overeenkomst passend is en de professionele belegger is geïnformeerd over de risico's en de gevolgen die het gebruik van een dergelijke overeenkomst kan hebben voor zijn financiële instrumenten en gelden (derde lid).

artikel 165g

Artikel 164g is gebaseerd op artikel 4:87, tweede lid, van de Wft en verwerkt artikel 2, vijfde lid, van de gedelegeerde uitvoeringsrichtlijn markten voor financiële instrumenten 2014. Beleggingsondernemingen dienen op grond van artikel 165g bepaalde informatie over de financiële instrumenten en gelden van cliënten te verstrekken aan de toezichthouders, de benoemde bewindvoerder en rechter-commissaris in het kader van het verlenen van surseance van betaling en aan de curator en rechter-commissaris die zijn aangesteld in het faillissement van de beleggingsonderneming. Op deze manier kan efficiënt worden vastgesteld welke financiële instrumenten en gelden toebehoren aan elke cliënt.

AAF (artikelen 167 en 167a)

De artikelen 167 en 167a vervallen aangezien de regels met betrekking tot belangenconflicten zijn opgenomen in de artikelen 33 en 34 van de gedelegeerde verordening markten voor financiële instrumenten 2014 inzake organisatorische eisen.

AAG (artikel 168a)

Artikel 168a is gebaseerd op artikel 4:90, tweede lid, van de Wft en verwerkt artikel 24, zevende tot en met negende lid, van MiFID II en de artikelen 11, 12 en 13 van de gedelegeerde uitvoeringsrichtlijn markten voor financiële instrumenten 2014. De provisieregels beogen te waarborgen dat een beleggingsonderneming zich bij het verlenen van beleggingsdiensten of nevendiensten op een eerlijke, billijke en professionele wijze inzet voor de niet-professionele belegger, daar financiële of andere prikkels deze inzet kunnen doorkruisen. Bovendien dienen de provisieregels te voorkomen dat er belangenconflicten ontstaan tussen de beleggingsonderneming en haar cliënten. Artikel 24, zevende tot en met negende lid, van MiFID II schrijft voor dat de beleggingsonderneming ontvangen provisies voor onafhankelijk advies en individueel

vermogensbeheer volledig dient door te betalen aan zowel de niet-professionele belegger als de professionele belegger. In Nederland gelden sinds 1 januari 2014 strengere provisieregels¹⁵ voor beleggingsdienstverlening aan niet-professionele beleggers dan de provisieregels die voortvloeien uit MiFID. Het provisieverbod voor het verlenen van beleggingsdiensten of nevendiensten aan niet-professionele beleggers blijft gehandhaafd (zie artikel 168a, eerste lid). Het regime met betrekking tot provisies in het kader van het verlenen van beleggingsdiensten aan professionele beleggers is opgenomen in artikel 168aa. Het doel van het provisieverbod is de niet-professionele belegger te beschermen tegen de prikkels die van provisies uitgaan en ertoe kunnen leiden dat beleggingsondernemingen niet in het belang van de belegger handelen. Doordat de beleggingsonderneming alleen een vergoeding ontvangt van de belegger, is er geen risico dat de beleggingsonderneming vanwege de provisie niet in het belang van de niet-professionele belegger handelt. Het provisieverbod geldt voor zowel advisering, individueel vermogensbeheer als *execution only-dienstverlening*.

Op grond van artikel 24, twaalfde lid, eerste alinea, van MiFID II kunnen lidstaten aanvullende eisen opleggen ten opzichte van de regels omtrent provisie zoals opgenomen in artikel 24 van MiFID II. Dergelijke aanvullende eisen moeten objectief gerechtvaardigd en evenredig zijn en bedoeld zijn om concrete, risico's voor de bescherming van de belegger of voor de marktintegriteit tegen te gaan. Voorwaarde is dat de concrete risico's die met de eisen worden tegengegaan van bijzonder belang zijn in de omstandigheden die eigen zijn aan de marktstructuur van de desbetreffende lidstaat.

Gelet op overweging 76 van MiFID II kan artikel 24, twaalfde lid, in ieder geval dienen als grondslag voor lidstaten om strengere provisieregels voor te schrijven. Voor de introductie van het provisieverbod in 2014 is gebruik gemaakt van een vergelijkbare lidstaatoptie die was opgenomen in artikel 4 van richtlijn 2006/73/EG.¹⁶ Artikel 24, twaalfde lid, vijfde alinea, schrijft voor dat lidstaten aanvullende eisen mogen handhaven die aan de Europese Commissie zijn medegedeeld voor 2 juli 2014 overeenkomstig artikel 4 van richtlijn 2006/73/EG. Nederland heeft bij brief van 28 november 2013 de Europese Commissie geïnformeerd over het provisieverbod voor niet-professionele beleggers zodat het provisieverbod kan worden gehandhaafd. Artikel 168a, tweede lid, bepaalt op welke provisies het provisieverbod zoals opgenomen in het eerste lid niet van toepassing is. Het provisieverbod geldt niet indien de provisie wordt verschaft door of namens de belegger zelf in plaats van door of namens een derde (onderdeel a). Provisies die noodzakelijk zijn voor het verlenen van de desbetreffende dienst of de desbetreffende dienst mogelijk maken vallen eveneens niet onder het provisieverbod (onderdeel b). Te denken valt aan bewaarloon, afwikkelings- en beursvergoedingen, wettelijke heffingen en juridische kosten. Het tweede lid, onderdeel c, is aangepast omdat de provisieregels voor professionele beleggers zijn opgenomen in artikel 168aa. Het provisieverbod is niet van toepassing op plaatsingsvergoedingen (veelal gerelateerd aan secundaire markttransacties) indien wordt voldaan aan een aantal voorwaarden. De beleggingsonderneming dient de provisie die wordt verschaft of ontvangen voor deze diensten duidelijk kenbaar te maken richting de niet-professionele

¹⁵ Stb. 537.

¹⁶ Richtlijn 2006/73/EG van de Commissie van 10 augustus tot uitvoering van Richtlijn 2004/39/EG van het Europees Parlement en de Raad wat betreft de door beleggingsondernemingen in acht te nemen organisatorische eisen en voorwaarden voor de bedrijfsuitoefening en wat betreft de definitie van begrippen voor de toepassing van genoemde richtlijn (PbEG 2006, 241).

belegger. Daarnaast moet de provisie de kwaliteit van de desbetreffende dienst ten goede komen en mag deze provisie geen afbreuk doen aan de verplichting van de beleggingsonderneming om zich in te zetten voor de belangen van de niet-professionele belegger. Aan het tweede lid is voorts toegevoegd dat het provisieverbod niet van toepassing is op kleine niet-geldelijke provisies mits de belegger hierover duidelijk is geïnformeerd voordat de beleggingsdienst of nevendienst wordt verleend (onderdeel e). De informatie over kleine niet-geldelijke provisies mag in algemene bewoordingen worden omschreven. Artikel 12, derde lid, ~~tweede en derde alinea~~, van de gedelegeerde uitvoeringsrichtlijn markten voor financiële instrumenten 2014 bepaalt wanneer sprake is van kleine niet-geldelijke provisies die aanvaardbaar zijn en wel mogen worden verschaft of ontvangen. Het gaat onder meer om algemene informatie over een financieel instrument of beleggingsdienst, promotiemateriaal met betrekking tot een emissie¹⁷, algemene rapporten over de economie of bedrijfsresultaten, het deelnemen aan congressen, seminars of andere trainingen over de kenmerken van een specifiek financieel instrument of specifieke beleggingsdienst (inclusief een redelijk bedrag aan eten en drinken tijdens een congres, seminar of andere training). In onderdeel f is bepaald dat onderzoek op beleggingsgebied als bedoeld in artikel 13 van de gedelegeerde uitvoeringsrichtlijn markten voor financiële instrumenten 2014 niet onder het provisieverbod valt. Het gaat dan om onderzoek op beleggingsgebied die door de beleggingsonderneming uit eigen middelen wordt betaald of via een aparte rekening voor onderzoek op beleggingsgebied. In het laatste geval dient aan een aantal voorwaarden te worden voldaan. Zo dient de rekening door de beleggingsonderneming te worden beheerd en dient door de belegger op de rekening bedragen te worden gestort die door de beleggingsonderneming apart bij de desbetreffende belegger in rekening zijn gebracht gebaseerd op een vastgesteld onderzoeksbudget.

AAH (artikel 168aa)

Artikel 4:90, eerste lid, van de Wft bepaalt dat beleggingsondernemingen zich bij het verlenen van beleggingsdiensten of nevendiensten op eerlijke, billijke en professionele wijze inzetten voor de belangen van haar cliënten. Artikel 4:90, tweede lid, voorziet vervolgens in de mogelijkheid om bij algemene maatregel van bestuur regels te stellen met betrekking tot het verschaffen of ontvangen van een provisie bij het verlenen van beleggingsdiensten of nevendiensten. De provisieregels dienen te voorkomen dat er belangenconflicten ontstaan tussen de beleggingsonderneming en haar cliënten. Indien de provisieregels niet worden nageleefd, kan eveneens sprake zijn van overtreding van artikel 4:88 (voorkomen en beheersen van belangenconflicten). Artikel 168aa verwerkt artikel 24, zevende lid (onderdeel b), achtste en negende lid, van MiFID II en de artikelen 11, 12 en 13 van de gedelegeerde uitvoeringsrichtlijn markten voor financiële instrumenten. Voor het verlenen van beleggingsdiensten aan professionele beleggers en in aanmerking komende tegenpartijen is aangesloten bij de provisieregels zoals opgenomen in artikel 24, zevende tot en met negende lid, van MiFID II. Op grond van artikel 24, zevende en achtste lid, van MiFID II dient een beleggingsonderneming die onafhankelijk adviseert of individuele vermogens beheert de rechtstreeks of middellijk ontvangen provisie van een derde volledig door te geven aan de belegger. Indien een

¹⁷ Zie overweging 29 van de preambule bij de gedelegeerde richtlijn met betrekking tot het vrijwaren van financiële instrumenten en geldmiddelen, productgovernanceverplichtingen en provisies.

beleggingsonderneming die onafhankelijk adviseert, individuele vermogens beheert of nevendiensten verleent provisie ontvangt van een derde met betrekking tot het verlenen van een beleggingsdienst of nevendienst aan een professionele belegger of in aanmerking komende tegenpartij dient de beleggingsonderneming de ontvangen provisie in zijn geheel door te geven aan de professionele belegger of in aanmerking komende tegenpartij. Dit volgt uit artikel 168aa, eerste en vierde lid. De beleggingsonderneming zorgt ervoor dat de ontvangen provisie aan de betrokken belegger wordt doorgegeven. Hiervoor stelt de beleggingsonderneming procedures op. De beleggingsonderneming dient tenminste jaarlijks de professionele belegger of in aanmerking komende tegenpartij te informeren over de aard en het bedrag van de doorgegeven ~~betaalde~~ provisie (tweede lid). Voor kleine niet-geldelijke vergoedingen hoeft geen bedrag te worden vermeld maar kan worden volstaan met een algemene omschrijving dat dergelijke vergoedingen zijn ontvangen. Provisies voor afhankelijk advies, *execution only* dienstverlening en het verlenen van nevendiensten zijn onder bepaalde voorwaarden uitgezonderd van het eerste lid (vierde lid, aanhef, onderdelen a en b). Een van de voorwaarden is dat de ~~beleggingsonderneming professionele belegger~~ voorafgaand aan de dienstverlening mededeling doet van het bestaan, de aard en het bedrag van de provisie, de provisie dient de kwaliteit van de dienstverlening ten goede te komen en de provisie mag niet leiden tot belangenconflicten. ~~Voor beleggingsdienstverlening aan in aanmerking komende tegenpartijen gelden de provisieregels niet (zie ook artikel 30 van MiFID II).~~ De provisie die worden genoemd in artikel 168aa, tweede lid, hoeft de beleggingsonderneming niet door te ~~betalen-geven~~ aan de professionele belegger of in aanmerking komende tegenpartij (zie vierde lid, onderdeel c). Met betrekking tot onderzoek op beleggingsgebied wordt opgemerkt dat dergelijk onderzoek niet kwalificeert als provisie indien is voldaan aan artikel 13 van de gedelegeerde uitvoeringsrichtlijn markten voor financiële instrumenten 2014. De provisie behoeft dan niet te worden doorgegeven aan de professionele belegger of in aanmerking komende tegenpartij indien sprake is van onafhankelijk advies, individueel vermogensbeheer of een nevendienst. Indien een beleggingsonderneming andere beleggingsdiensten verleent (zoals *execution only* dienstverlening) en voldoet aan artikel 168aa, vierde lid, is artikel 13 van de gedelegeerde uitvoeringsrichtlijn markten voor financiële instrumenten 2014 niet relevant aangezien provisie dan niet hoeven te worden doorgegeven aan de professionele belegger of in aanmerking komende tegenpartij.

AAI

Voor het verlenen van beleggingsdiensten of nevendiensten met betrekking tot rechten van deelneming in een belegginginstelling of icbe die op verzoek van de deelnemers ten laste van de activa direct of indirect worden ingekocht of terugbetaald, is het verschaffen of ontvangen van provisie van of aan derden toegestaan tot en met 31 december 2014 mits de provisie in zijn geheel werd doorbetaald aan de klant. Aangezien de datum van 31 december 2014 is verstreken, kan artikel 168ac, tweede lid, vervallen.

AAJ (*artikelen 168ad en 168ae*)

De in paragraaf 14.2 opgenomen voorschriften bevatten aanvullende regels waaraan als mkb-groeimarkt geregistreerde multilaterale handelsfaciliteiten (MTFs) moeten voldoen. De in deze paragraaf opgenomen artikelen strekken tot uitvoering van artikel 4:91ea, zesde lid, van de wet.

(artikel 168ad)

Artikel 168ad is gebaseerd op artikel 4:91ea, zesde lid, aanhef en onderdeel b, van de wet. Artikel 168ad bepaalt welke informatie bij de initiële toelating van financiële instrumenten tot de handel op een als mkb-groeimarkt geregistreerde multilaterale handelsfaciliteit (MTF) openbaar moet worden gemaakt. Op grond van artikel 168ad dienen de regelingen, systemen en procedures van de MTF te waarborgen dat die informatie voldoet aan het bepaalde in artikel 78, tweede lid, onderdelen c tot en met f, van de gedelegeerde verordening markten voor financiële instrumenten 2014 inzake organisatorische eisen. In die onderdelen is onder meer geregeld dat die regelingen, systemen en procedures dienen te waarborgen dat een uitgevende instelling die om toelating tot de handel van een door haar uitgegeven financieel instrument op die MTF verzoekt een (passend) toelatingsdocument moet opstellen en openbaar dient te maken. Op deze manier kunnen beleggers zich een adequaat beeld vormen van de financiële positie en de vooruitzichten van de uitgevende instelling. Het toelatingsdocument moet beleggers in staat stellen om met kennis van zaken een beleggingsbeslissing te (kunnen) nemen met betrekking tot het hiervoor bedoelde uitgegeven financieel instrument.

(artikel 168ae)

Artikel 168ae is gebaseerd op artikel 4:91ea, zesde lid, aanhef en onderdeel c, van de wet en bepaalt aan welke nadere regels de periodieke financiële verslaggeving moet voldoen en de wijze waarop die informatie bekend wordt gemaakt. Die nadere regels zijn opgenomen in de artikel 78, tweede lid, onderdelen g en h, van de gedelegeerde verordening markten voor financiële instrumenten 2014 inzake organisatorische eisen. Zo dient een mkb-groeimarkt van een uitgevende instelling waarvan (door die uitgevende instelling uitgegeven) financiële instrumenten worden verhandeld op die desbetreffende mkb-groeimarkt, onder meer te verlangen dat deze (i) uiterlijk zes maanden na het einde van elk boekjaar jaarlijkse financiële verslaggeving publiceert en (ii) uiterlijk vier maanden na het einde van de eerste zes maanden van elk boekjaar halfjaarlijkse financiële verslagen publiceert.

ARTIKEL II

A

Het opschrift van paragraaf 2.12 waarin wordt geregeld welke gegevens moeten worden verstrekt bij het aanvragen van een vergunning voor het verlenen van beleggingsdiensten of het verrichten van beleggingsactiviteiten, is gewijzigd in verband met de toevoeging van een nieuwe grondslag (artikel 2:99a, derde lid, van de wet).

B

Artikel 41 (oud) bepaalde welke gegevens moesten worden verstrekt voor de vergunningaanvraag van een beleggingsonderneming met zetel in Nederland. Aangezien nu in de artikelen 1 tot en met 6 van Verordening (EU) nr. XX/201X van de Commissie van XX XXXX 201X ter aanvulling van richtlijn 2014/65/EU van het Europees Parlement en de Raad, houdende technische reguleringsnormen inzake informatie en vereisten voor de verlening van vergunningen aan beleggingsondernemingen (PbEU 201X, L XX) (hierna: Uitvoeringsverordening toelatingsvereisten beleggingsondernemingen), is bepaald welke gegevens voor een dergelijke vergunningaanvraag dienen te worden verstrekt, hoeven deze gegevens niet meer in het Besluit Markttoegang financiële ondernemingen Wft te worden opgenoemd.

C (artikel 41.0a)

Artikel 41.0a bepaalt welke gegevens moeten worden aangeleverd voor een vergunningaanvraag op basis van artikel 2:99a van de wet. Dit betreft de aanvraag van een beleggingsonderneming met zetel in een staat die geen lidstaat is en die voornemens is om in Nederland beleggingsdiensten te verlenen. De informatie die de beleggingsonderneming dient te verstrekken heeft betrekking op de (activiteiten van) het bijkantoor in Nederland, omdat het bijkantoor moet voldoen aan de artikelen van de Wft. Om die reden hoeft de informatie, genoemd in de artikelen 3 en 5 van de Uitvoeringsverordening toelatingsvereisten beleggingsondernemingen, die betrekking heeft op de beleggingsonderneming als geheel, niet te worden verstrekt.

D

Deze wijziging houdt verband van de vernummering van het achtste lid van artikel 2:97, van de wet tot negende lid.

E (artikel 41b)

In artikel 2:103d, tweede lid, van de wet is een wettelijke grondslag opgenomen om bij algemene maatregel van bestuur te bepalen welke gegevens aan de AFM overgelegd moeten worden bij de aanvraag van een vergunning voor het in Nederland verlenen van datarapporteringsdiensten. Artikel 41b bepaalt welke gegevens dat zijn. Artikel 41b verwijst naar de Verordening (EU) nr. XX/201X van de Commissie van XX XXXX 201X van richtlijn 2014/65/EU van het Europees Parlement en de Raad, houdende technische reguleringsnormen inzake de verlening van vergunningen, organisatorische eisen en de publicatie van transacties voor datarapporteringsdienstverleners (PbEU, 201X, L XX). Artikel 1, eerste lid, van die verordening bepaalt welke gegevens in het kader van de aanvraag van een vergunning voor het in Nederland verlenen van datarapporteringsdiensten moeten worden overgelegd aan de bevoegde toezichthouder (=de AFM). Die gegevens, dienen de informatie, genoemd in de artikelen 2, 3 en 4 en die met betrekking tot de organisatorische eisen, genoemd in de hoofdstukken II en III, van de hiervoor bedoelde verordening, te bevatten.

De AFM heeft op grond van artikel 4:5 van de Algemene wet bestuursrecht gelezen in samenhang met artikel 4:2, tweede lid, van die wet de bevoegdheid om de overlegging van andere gegevens dan die genoemd in artikel 41b te verzoeken, indien die andere gegevens voor de beslissing op de aanvraag nodig zijn en de aanvrager daarover redelijkerwijs de beschikking kan krijgen.

F

Het opschrift van paragraaf 3.6 waarin wordt geregeld welke gegevens aan de AFM moeten worden verstrekt bij het voornemen om beleggingsdiensten te verlenen of beleggingsactiviteiten te verrichten naar een andere lidstaat of staat die geen lidstaat is, is gewijzigd in verband met de toevoeging van een aantal nieuwe grondslagen (de artikelen 2:128, vijfde lid, 2:128a, tweede lid, 2:129, derde lid, van de Wft).

G (*artikel 58*)

Artikel 58 is gebaseerd op de artikelen 2:127, tweede lid, en 2:128a, tweede lid, van de wet en implementeert artikel 35, tweede lid, MiFID II. Artikel 58, eerste lid, bepaalt welke gegevens een beleggingsonderneming met zetel in Nederland aan de AFM dient te verstrekken indien zij het voornemen heeft om vanuit een in een andere lidstaat gelegen bijkantoor beleggingsdiensten te verlenen of beleggingsactiviteiten te verrichten. Naast de gegevens die dienen te worden verstrekt op grond van artikel 35, tweede lid, MiFID II is ook opgenomen dat de informatie zoals genoemd in artikel 6 van de gedelegeerde verordening informatieverstrekking beleggingsondernemingen, marktexploitanten en kredietinstellingen (C (2016) 3917) aan de AFM dient te worden verstrekt. Artikel 58 bepaalt welke specifieke informatie moet worden verstrekt als een beleggingsonderneming (of bank) het voornemen heeft om beleggingsdiensten te verlenen via een verbonden agent in een andere lidstaat in het geval dat de beleggingsonderneming niet tevens een bijkantoor in diezelfde lidstaat heeft gevestigd (artikel 58, onderdeel d).

Het gaat zowel om de gegevens die dienen te worden verstrekt door een beleggingsonderneming die een vergunning als bedoeld in artikel 2:96 heeft als om beheerders van icbe's die op grond van hun vergunning als bedoeld in artikel 2:69b, eerste lid, voornemens zijn vanuit een in een andere lidstaat gelegen bijkantoor diensten te verlenen of activiteiten te verrichten naar een andere lidstaat. Tevens heeft artikel 58 betrekking op een bank met zetel in Nederland die voor het uitoefenen van het bedrijf van bank een door de Europese Centrale Bank of de Nederlandsche Bank verleende vergunning heeft, ingevolge waarvan zij beleggingsdiensten kan verlenen en die voornemens is in een andere lidstaat beleggingsdiensten te verlenen door middel van een in een andere lidstaat gevestigde verbonden agent.

De beleggingsonderneming dient op grond van het tweede lid wijzigingen in de gegevens die in het kader van de notificatieprocedure zijn verstrekt, te melden bij de AFM (artikel 7 van de gedelegeerde verordening informatieverstrekking beleggingsondernemingen, marktexploitanten en kredietinstellingen (C (2016) 3917)).

ARTIKEL III

(artikel 134b)

De inhoud van artikel 134b, tweede lid, was opgenomen in artikel 31g. Artikel 31g is aangepast en van de gelegenheid is gebruik gemaakt om in artikel 134b Besluit prudentiële regels Wft (Bpr) op te nemen dat een beleggingsonderneming in de zin van de verordening kapitaalvereisten uitleg dient te geven op haar website over de wijze waarop zij voldoet aan de bij of krachtens artikel 23e, vijfde lid, van het Bpr gestelde regels en het Besluit uitvoering publicatieverplichtingen richtlijn kapitaalvereisten. De wijziging van artikel 134b Bpr is gebaseerd op artikel 3:74a, derde lid, van de Wft. Op deze manier houdt de Nederlandsche Bank als prudentieel toezichthouder toezicht op de naleving van de publicatieverplichtingen die voortvloeien uit de richtlijn kapitaalvereisten.

ARTIKEL IV

A (artikel 4a)

Artikel 4a is gebaseerd op artikel 5:29a, derde lid, van de wet dat artikel 45 MiFID II verwerkt. In artikel 5:29a, eerste lid, zijn eisen gesteld aan de samenstelling van en het functioneren van het bestuur en indien aanwezig het toezichthoudend orgaan van de marktexploitant. Sommige voorschriften zijn alleen van toepassing voor zover de marktexploitant significant is. Artikel 4a bepaalt dat de AFM een marktexploitant significant is indien zij door de AFM, gelet op zijn omvang, interne organisatie en aard, schaal en complexiteit van werkzaamheden als significant wordt aangemerkt.

B (artikelen 4b t/m 4e)

Artikel 4b is gebaseerd op artikel 5:30a, vierde lid, van de Wft en implementeert artikel 48, zesde lid, van MiFID II. Op grond van artikel 5:30a, eerste lid, onderdeel d, van de Wft, dient de marktexploitant te beschikken over systemen, procedures en regelingen om deelnemers en leden te verplichten algoritmen te testen waarbij de marktexploitant omgevingen aanbiedt om deze tests te faciliteren. Dit om te voorkomen dat systemen voor algoritmische handel leiden tot onordelijke handelsomstandigheden op de gereguleerde markt. Systemen, procedures en regelingen van de marktexploitant dienen in staat te zijn om de verhouding tussen het aantal niet-uitgevoerde orders en het aantal transacties dat door een deelnemer of lid in het handelssysteem kan worden ingevoerd, te beperken. Tevens dienen deze systemen de orderstroom te kunnen afremmen indien het risico bestaat dat de maximale systeemcapaciteit wordt bereikt en de minimale verhandelingsseenheid op de gereguleerde markt te kunnen beperken en handhaven.

Artikel 4c is gebaseerd op artikel 5:30a, vierde lid, van de Wft en implementeert artikel 48, vijfde lid, eerste alinea, van MiFID II. Op grond van artikel 5:30a, tweede lid, van de Wft, dient de marktexploitant te beschikken over parameters die ertoe kunnen leiden dat de handel tijdelijk wordt stilgelegd of beperkt, indien op de gereguleerde markt of

op een aanverwante markt gedurende een korte periode aanzienlijke koersbewegingen in een financieel instrument zijn. Deze parameters zijn geïjkt om rekening te houden met de liquiditeit van de verschillende categorieën activa, de aard van het marktmodel en de soorten gebruikers en zijn geschikt om aanzienlijke verstoringen van de ordelijke werking van de gereglementeerde markt te voorkomen.

Artikel 4d is gebaseerd op artikel 5:30b, derde lid, van de Wft en implementeert artikel 48, derde lid, van MiFID II. Op grond van artikel 5:30b, eerste lid, onderdeel a, van de Wft, dient de marktexploitant overeenkomsten te sluiten met beleggingsondernemingen die op de door hem geëxploiteerde gereglementeerde markt een marketmakingstrategie uitvoeren. In deze overeenkomst dienen de verplichtingen te worden opgenomen die partijen overeengekomen zijn waaronder de verplichting voor de beleggingsonderneming met betrekking tot de liquiditeitsverschaffing op de gereglementeerde markt. Tevens worden de rechten van de beleggingsonderneming opgenomen in de overeenkomst waaronder de kortingen of andere voordelen die de gereglementeerde markt aan de beleggingsonderneming aanbiedt om de markt op regelmatige en voorspelbare basis van liquiditeit te voorzien.

Artikel 4e is gebaseerd op artikel 5:30d, tweede lid, van de Wft en implementeert artikel 49, tweede lid, van MiFID II. Op grond van artikel 5:30d, eerste lid, van de Wft, past een marktexploitant regelingen toe met betrekking tot de minimale verhandelingseenheid voor aandelen, representatieve certificaten, beursverhandelde rechten van deelneming in beleggingsinstellingen en icbe's, certificaten en soortgelijke financiële instrumenten. Deze regelingen zijn afgestemd op het liquiditeitsprofiel van het desbetreffende financieel instrument op verschillende markten en op het gemiddelde verschil tussen de bied- en laatprijzen. Daarnaast houden deze regelingen rekening met de wenselijkheid van redelijk stabiele prijzen, waarbij het verschil tussen de bied- en laatprijzen niet onnodig wordt beperkt. Tot slot dienen de regelingen zo te zijn opgezet dat de omvang van de minimale verhandelingseenheid is afgestemd op elk afzonderlijk financieel instrument dat wordt verhandeld op de gereglementeerde markt.

ARTIKEL V

In het Besluit bestuurlijke boetes financiële sector worden boetecategorieën toegekend aan verschillende artikelen uit de Wft betreffende beleggingsondernemingen, handelsplatformen en datarapporteringsdienstverleners. Tevens is een aanpassing van het Besluit bestuurlijke boetes financiële sector opgenomen op grond waarvan voor de nieuw ingevoegde artikelen in het Besluit Gedragstoezicht financiële ondernemingen Wft, die zien op de regels omtrent organisatorische eisen, productontwikkelingsproces, informatieverstrekking, vrijwaring van financiële instrumenten en provisies per artikel de boetecategorie is vastgesteld. De desbetreffende boetecategorieën zijn bepaald naar de ernst van de overtreding en sluiten aan bij de boetecategorieën die thans gelden voor soortgelijke overtredingen.

ARTIKEL VI

PM

ARTIKEL VII

Dit artikel betreft de inwerkingtreding. Het streven is dat onderhavig besluit gelijktijdig in werking treedt met de Wet Implementatie richtlijn markten voor financiële instrumenten 2014.

De Minister van Financiën,